

Màster universitari Anàlisi política
TFM Professional
Juny de 2018

ELS COMITÈS DE DEFENSA DE LA REPÚBLICA I LA NOVIOLÈNCIA

Un estudi de la naturalesa dels mètodes d'acció i resistència
dels Comitès de Defensa de la República

Autor: Sergi Esteve i Garcia

Directora: Rosa Borge Bravo

PRA: Rosa Borge Bravo

Soyons à la mesure de nos rêves

L'obéissance commence par la conscience et la conscience par la désobéissance

Eslògans emblemàtics del Maig del 68, en el seu 50è aniversari

Agraïments

*A la meva directora, Rosa Borge Bravo. Als pares i al meu germà. A la meva amiga, Maria.
Als entrevistats. I a la resta de persones que m'han donat suport i escalf.
A la perseverança.*

RESUM

Aquest informe de recerca té per objecte d'estudi els Comitès de Defensa de la República (CDR). Els CDR són el primer derivat del moviment social independentista que es planteja i empra mètodes d'acció i resistència basats en estratègies de noviolència. Aquestes eines de protesta i canvi social han generat un debat públic sobre la naturalesa pacífica o violenta dels CDR. A través de l'anàlisi acurada dels mètodes d'acció dels CDR, d'una aproximació teòrica a la noviolència i l'estudi pràctic de dos CDR es conclou que els Comitès de Defensa de la República actuen eminentment de forma no violenta i que alguns dels seus mètodes d'acció i resistència es podrien emmarcar dins de les lògiques de la noviolència.

Paraules clau: CDR, independentisme, noviolència, violència, criminalització

RESUMEN

Este informe de investigación tiene por objeto de estudio los Comités de Defensa de la República (CDR). Los CDR son el primero derivado del movimiento social independentista que se plantea y emplea métodos de acción y resistencia basados en estrategias de noviolencia. Estas herramientas de protesta y cambio social han generado un debate público sobre la naturaleza pacífica o violenta de los CDR. A través del análisis meticuloso de los métodos de acción de los CDR, de una aproximación teórica a la noviolencia y el estudio práctico de dos CDR se concluye que los Comités de Defensa de la República actúan eminentemente de forma no violenta y que algunos de sus métodos de acción y resistencia se podrían enmarcar dentro de las lógicas de la noviolencia.

Palabras clave: CDR, independentismo, noviolencia, violencia, criminalización

ABSTRACT

This research report has the aim to study the Committees for the Defence of the Republic (CDR). The CDR are the first product of the social pro-independence movement in Catalonia, that outlines and applies action and resistance methods based on nonviolence strategies. This tool of protest and social change generated a public debate about the pacific and non-violent character of the CDR. Through an accurate analysis on the action methods of the CDR, a theoretical approach on the concept of nonviolence and a practical study on two Committees, this research concludes that the Committees for the Defence of the Republic significantly act in a non-violent way and that some of their action and resistance methods could be framed within the nonviolence logic.

Keywords: CDR, independence movement, nonviolence, violence, criminalization

ÍNDEX

1. Introducció	6
2. Context dels Comitès de Defensa de la República (CDR)	8
2.1 Orígens	8
2.2 Dates i esdeveniments claus dels CDR	8
2.3 Què són, qui en forma part i com funcionen els CDR	11
2.4 Les xarxes socials i els nous canals de comunicació	13
2.5 La distribució territorial dels CDR	14
3. Metodologia	15
4. El debat sobre els mètodes d'acció i resistència dels CDR	16
4.1 Les tradicions polítiques que influeixen els CDR	16
4.2 Els mètodes d'acció i resistència dels CDR	18
4.3 Els CDR, violents o no violents	20
4.4 Crítiques o criminalització	22
5. L'estratègia de la noviolència	25
5.1 Consideracions prèvies	25
5.2 Distinció bàsica entre conceptes	25
5.3 Les diferències claus entre agressivitat i violència	26
5.4 El poder i la noviolència	27
5.5 Legalitat versus legitimitat	28
5.6 Estratègia de l'acció noviolenta	28
6. Part pràctica	29
6.1 Disseny d'investigació del treball de camp	29
6.2 L'observació participant	30
6.3 Entrevistes als membres dels CDR	31
6.4 Entrevistes als experts	35
7. Conclusions	37
8. Bibliografia	39
9. Annex	43
9.1 Model d'entrevista	43
9.2 Entrevistes transcrites	44

1. INTRODUCCIÓ

Sovint s'afirma que l'actual procés independentista català s'inicia el dia 10 de juliol de 2010 amb la manifestació multitudinària, cívica i social que porta per nom "Som una nació, nosaltres decidim". Aquesta mobilització, convocada per Òmnium Cultural, se celebra com a rebuig de la resolució del recurs d'inconstitucionalitat efectuat pel Tribunal Constitucional d'Espanya sobre el text de l'Estatut de Catalunya de 2006. Després de set anys de procés polític amb múltiples esdeveniments succeïts i la participació de nombrosos actors sembla rellevant estudiar els CDR pel seu paper desenvolupat, la seva evolució, la seva forma d'organitzar-se i els seus particulars mètodes d'acció i resistència.

Dins del moviment social independentista hi ha una sèrie de fets que fan destacable el paper dels CDR. En primer lloc, els CDR és el primer actor independentista que planteja públicament i usa mètodes d'acció i resistència basats en la l'estratègia de la noviolència com a eina de protesta i canvi social. Aquests mitjans d'acció i resistència són motiu de discrepància entre l'opinió pública espanyola i catalana i d'investigació per part dels cossos policials i la fiscalia de l'Audiència Nacional (Riart, Ferrer, & Esparch, 2018). En segon lloc, la crida inicial dels incipients i desconeguts CDR obté una resposta molt exitosa per part de la població. Nombroses persones –amb bagatges i un ventall ideològic diferent– s'acullen a l'estructura transversal de les assemblees per tal de dur a terme els objectius pels quals van ser convocats: defensar i possibilitar el desenvolupament del referèndum d'autodeterminació de Catalunya de l'1 d'octubre de 2017. En tercer lloc, durant el referèndum els CDR encapçalen i coordinen la defensa noviolenta dels col·legis electorals. Sense l'existència d'aquests comitès probablement no hi hagués hagut tanta resposta organitzada a les accions de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil per tancar col·legis electorals. I en darrer lloc, durant les dues jornades de vaga general posteriors al referèndum –dies 3 d'octubre i 8 de novembre– els CDR protagonitzen part important de les accions que van suposar la paralització de Catalunya. L'èxit d'aquestes protestes va raure en l'autoorganització i l'acció descentralitzada d'aquests comitès. A part de les dues jornades de vaga, els CDR continuen liderant les protestes del moviment independentista que es van succeint durant l'any 2018.

L'1 d'octubre és un punt àlgid dintre el cicle de mobilització social que va més enllà dels partits polítics i institucions i que certifica el rol fonamental que han vingut jugant i juguen els actors polítics extra-institucionals. El cas de Catalunya és un exemple més d'una tendència generalitzada entre els moviments socials a iniciar, impulsar i promoure, però també a penetrar i modelar a través de l'agitació social, les campanyes de referèndums institucionals –oficials o no–, en una dinàmica que es pot anomenar “referèndums des de baix”. En el cas dels CDR és interessant analitzar com en un grau major que la resta d'actors no institucionals independentistes (Òmnium, ANC, Plataforma pel Dret a Decidir, etc.), aquests comitès es vertebren i neixen sota l'impuls d'una reacció ciutadana transversal tipus Occupy o el 15M que representa el descontentament davant la falta de responsabilitats i legitimitat d'algunes institucions polítiques en un context de privació de recursos (Della Porta, D., O'Connor, F., Subirats Riba, A. i Portos, 2018). Es podria dir que els CDR esdevenen el derivat del moviment social independentista que amb més èxit canalitza les reivindicacions nacionals i socials mitjançant una estructura transversal i descentralitzada i la participació de persones amb perfils ideològics ben diversificats.

Ara bé, el tret distintiu que realment diferencia els CDR de la resta del moviment social independentista són els seus mètodes d'acció i resistència. Els CDR contempen la noviolència com a estratègia per a instaurar, defensar i construir la república catalana. Els seus mètodes d'acció i resistència han originat un debat públic sobre la naturalesa pacífica o violenta dels CDR. Aquest estudi fa un repàs de les aportacions més rellevants sobre la noviolència amb un doble objectiu: discernir si els mitjans d'acció dels CDR es poden incloure dins d'aquesta tradició; i per aclarir si les accions d'aquests comitès poden ser considerades com a pacífiques o bé violentes. Amb l'anàlisi acurada dels mètodes d'acció dels CDR, d'una aproximació teòrica a la noviolència i l'estudi pràctic de dos CDR – Gràcia i Pla de l'Estany– podem respondre a la pregunta principal de recerca que es planteja si els CDR és tracta o no d'un moviment pacífic basat en la noviolència.

2. CONTEXT DELS COMITÈS DE DEFENSA DE LA REPÚBLICA (CDR)

2.1 Orígens

Els Comitès de Defensa de la República (CDR), anteriorment anomenats Comitès de Defensa del Referèndum, són un conjunt d'assemblees –també internacionals– que es constitueixen al llarg de l'any 2017 amb l'objectiu de defensar el referèndum d'autodeterminació del 1 d'octubre i posteriorment la república catalana. La majoria de CDR neixen en assemblees obertes durant les setmanes prèvies al referèndum del 1 d'octubre suspès pel Tribunal Constitucional. Tot i això, algunes informacions apunten que alguns CDR sorgeixen mesos abans dels esdeveniments de l'octubre i especialment durant l'estiu del 2017. Els primers CDR a Catalunya neixen a Sant Cugat del Vallès, a l'Alt Penedès i al districte de Nou Barris de Barcelona (Aznar, 2018; Oltra, 2018).

2.2 Dates i esdeveniments claus dels CDR

Referèndum d'autodeterminació de Catalunya de l'1 d'octubre de 2017. Durant les setmanes prèvies al referèndum es constitueixen els primers CDR amb l'objectiu de garantir i permetre el vot als ciutadans. Com a conseqüència de l'actuació policial encapçalada per la Policia Nacional i la Guàrdia civil els CDR lideren la defensa dels col·legis electorals sense emprar la violència. Durant la defensa dels col·legis s'empren mètodes d'acció no violenta (Oltra, 2018).

Les vagues del 3 d'octubre i 8 de novembre de 2017. Durant les dues jornades de vaga general posteriors al referèndum, els CDR van encapçalar i coordinar part important de les accions que van suposar la paralització de Catalunya. Els CDR van participar del tall de mig centenar de carreteres i en l'aturada del 8 de novembre els talls també es van ampliar a les fronteres i a les estacions de l'AVE de Barcelona i Girona. L'èxit d'aquestes protestes va raure en l'auto organització i l'acció descentralitzada d'aquests comitès (Oltra, 2018).

La primera trobada nacional dels CDR el 14 d'octubre de 2017. Els CDR es reuneixen a Sabadell per buscar i coordinar una resposta unitària. L'objectiu dels CDR passa per mantenir el nivell de mobilització per demanar l'aplicació del resultat del referèndum. Són setmanes de molta tensió política entre l'Estat i la Generalitat. La incertesa és total i més després de la declaració i posterior suspensió de la independència de Catalunya –10 d'octubre– i l'amenaça d'una imminent aplicació de l'article 155 de la Constitució Espanyola (Vicens, 2017). El 21 d'octubre se'n fa una a Igualada i el 28 d'octubre a Argentona. El dia 4 de novembre els CDR es tornen a reunir a Manlleu per coordinar les accions del 8 de novembre (Oltra, 2018).

Primera acció coordinada dels CDR Exteriors el 17 de desembre de 2017. Quatre dies abans de les eleccions al Parlament de Catalunya un grapat de CDR de l'exterior es coordinen per fer una acció conjunta demanant l'alliberament dels presos polítics catalans i en defensa de la República Catalana. En els llocs més emblemàtics de diferents ciutats de renom –entre elles París, Londres, Ciutat de Mèxic, Viena, Berlín, Milà, Tolosa, Munic, etcètera– les accions es deixen veure en forma de concentracions, penjada de pancartes i llaços grocs (Bleda, 2017; Oltra, 2018).

Eleccions al Parlament de Catalunya el 21 de desembre de 2017. Els CDR juntament amb l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) mobilitzen 4.000 voluntaris desplegats per col·legis electorals de tot Catalunya per verificar que l'escrutini fos correcte. Com a mínim hi haun apoderat a cada mesa electoral i posen en marxa una aplicació informàtica per transmetre tota la informació (Btv notícies, 2017; Esteve, 2017).

Ajornament del ple d'investidura de Carles Puigdemont el 30 de gener de 2018. El 29 de gener els CDR convoquen una concentració al Parc de la Ciutadella per seguir el desenvolupament del ple d'investidura de Carles Puigdemont. (@CDRCatOficial, 2018a) Davant l'ajornament els CDR decideixen mantenir la convocatòria per reivindicar el mandat popular de l'1 d'octubre i el no acatament al 155. (@CDRCatOficial, 2018d) Els manifestants trenquen el cordó policial que cobria el perímetre del parc i arriben davant les portes del Parlament amb el resultat de dos detencions per discrepàncies amb la

polícia i onze manifestants ferits (@CDRCatOficial, 2018c). Un grup opta per passar la nit al parc però finalment arriben a un acord amb els mossos per desmuntar l'acampada (Oltra, 2018; Regué, 2018; Vilaweb Redacció, 2018a).

Encadenaments al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) i cassolades al rei Felip VI. El 23 de febrer de 2018 membres dels CDR s'encadenen al TSJC per denunciar la repressió de l'Estat. La policia deté catorze persones i tretze passen la nit a la comissaria de les Corts –el catorze detingut era menor i és alliberat al vespre– i són alliberats amb càrrecs l'endemà. Se'ls imputen delictes de desordre públic i resistència a l'autoritat (El Punt Avui Redacció, 2018; Oltra, 2018; Vilaweb Redacció, 2018b).

El 25 de febrer de 2018 els CDR es mobilitzen contra la presència de Felip VI a Barcelona en motiu del sopar oficial del Mobile World Congress (MWC) i el 9 d'abril de 2018 ho tornen a fer durant l'acte de lliurament de despatxos de la nova promoció de jutges (Oltra, 2018; Torres, 2018).

Ingrés a presó de Dolors Bassa, Carme Forcadell, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull dictat pel jutge d'instrucció del Tribunal Suprem Pablo Llarena el 23 de març de 2018. En resposta a la decisió del jutge Llarena els CDR convoquen una manifestació al Jardinet de Gràcia per marxar fins la delegació del Govern espanyol a Catalunya. A la resta de capitals de província també hi ha concentracions davant les subdelegacions del govern. En la concentració de Barcelona hi ha diverses carregues policials que impedeixen als manifestants arribar just al costat de la Delegació (Congostrina, 2018).

Detenció de Carles Puigdemont el 25 de març de 2018. En resposta a la detenció del president i coincidint l'inici de la Setmana Santa els CDR tallen l'endemà l'Autopista 7 a Figueres i la Nacional 340 a Alcanar. També hi ha altres talls el dia 27 a Barcelona i durant els següents dies s'obren les barreres a diversos peatges de Catalunya (Oltra, 2018).

L'Audiència Nacional ordena la detenció de dos membres del CDR per rebel·lió i terrorisme. El 10 d'abril de 2018 la Guàrdia Civil arresta una dona a Viladecans i a Esplugues de Llobregat busquen el segon detingut però no el localitzen. La fiscalia,

l'encarregada de cursar la denúncia, va argumentar que es tractaven de dos persones que haurien desenvolupat activitat de direcció i coordinació ens els actes de sabotatge duts a terme durant la Setmana Santa per provocar un clima d'agitació social (Acín & Liñán, 2018; Pérez & López-Fonseca, 2018). Dos dies després la membre del CDR es deixada en llibertat provisional acusada d'un delictes de desordres públics, però no de terrorisme, sedició o rebel·lió, tal i com demanava la fiscalia (Molina, 2018).

Creació de la plataforma antirepressiva Decidim Ser el 16 de maig de 2018. Els CDR i Alerta Solidària (l'organització antirepressiva de l'esquerra independentista) creen una plataforma antirepressiva per respondre col·lectivament i de forma unificada a les causes judicial obertes.

2.3 Què són, qui en forma part i com funcionen els CDR

Després de que el govern de Catalunya anunciés la data i la pregunta del referèndum el 9 de juny de 2017, les entitats sobiranistes –ANC, Òmnium Cultural i l'AMI– convoquen una mobilització per al dia 11 de juny a Montjuïc per defensar el referèndum i demanar la implicació de la societat civil (Orriols, 2017). En aquells moment era difícilment imaginable el nivell d'autoorganització que s'assoliria per procurar el desenvolupament del referèndum de l'1 d'octubre. En diferents indrets de Catalunya, i sense una pauta general, comencen a sorgir els CDR, grups de persones que es coordinen amb l'únic propòsit de defensar i garantir l'obertura dels col·legis electorals durant l'1 d'octubre (Fumanya, 2017). Els CDR comencen a agafar forma durant les setmanes prèvies al referèndum, encara que ho fan amb més força arran del 20 de setembre, dia en que la Guàrdia Civil efectua 41 registres i deté 14 persones per la seva relació amb l'organització del referèndum. Com a resposta a l'actuació policial, el moviment independentista convoca manifestacions espontànies davant de les conselleries registrades i al llarg del dia es consolida una manifestació multitudinària i pacífica davant de la Conselleria d'Economia (La Vanguardia Redacció, 2017; Ubieto, 2017). Com s'ha dit prèviament, tant el dia de la celebració del referèndum com durant les vagues generals posteriors, els CDR juguen un paper molt rellevant. Després que el Parlament proclamés la República el 27

d'octubre de 2017 la seva nomenclatura canvia i passen a dir-se Comitès de Defensa de la República. Des de llavors els CDR es consoliden com un actor més del moviment social independentista i organitzen mobilitzacions al marge de les altres dues principals entitats independentistes, ANC i Òmnium Cultural. Algunes informacions conclouen que les sigles dels CDR s'inspiren en els Comitès de Defensa de la Revolució cubans, fundats per Fidel Castro després de la caiguda del règim de Batista amb l'objectiu d'exercir tasques de vigilància col·lectiva davant d'ingerències internacionals i pal·liar possibles actes de desestabilització del nou sistema polític (Aznar, 2018).

Els CDR neixen amb la voluntat de defensar el dret a l'autodeterminació i de crear espais oberts on tant els moviments socials com la ciutadania poguessin organitzar de manera transversal la defensa de l'1 d'octubre. Des de llavors s'articulen com un moviment territorial i també d'àmbit nacional amb capacitat de convocatòria pròpia. Els CDR creuen en l'autoorganització, l'assemblearisme i la voluntat popular. Per aquest motiu procuren enfortir els llaços entre les persones i despertar la complicitat i la solidaritat veïnal amb l'objectiu d'activar la consecució de la República catalana i fer front a la repressió (Nació Digital Redacció, 2017).

Els CDR són un moviment polític sense adscripció partidista organitzat en assemblees locals on tothom té veu i vot. Són un fenomen transversal, autònom, sense jerarquies ni direcció política. Els CDR són grups heterogenis, ideològicament plurals –però amb una tendència a l'esquerra– i compten amb persones de totes les edats. Hi participen persones molt polititzades que venen de la militància o moviments socials de base (associacions veïnals o d'altres lluites polítiques i socials) i en contraposició, també hi ha molta gent que mai abans s'havia organitzat ni mobilitzat (Oltra, 2018).

Els CDR funcionen a través de les assemblees que en la majoria de casos són setmanals o quinzenals. Cada nucli local és autònom, pren les seves decisions de forma sobirana i decideix quines accions empren en funció de les forces de què disposi cada territori. Tot i això, els CDR es coordinen i s'agrupen per àrees comarcals a l'àrea metropolitana i seguint gairebé sempre la distribució de les vegueries a la resta de Catalunya. També

existeix una coordinació nacional que serveix d'eina de comunicació interna entre els diferents comitès. Per motius de seguretat l'accés a les reunions territorials i nacionals és restringit i només hi participen persones recurrents que poden ser reemplaçades si les noves persones, acompanyades pels primers, són presentades a les trobades (Oltra, 2018).

Els CDR són espais autogestionats que es financen a través de la venda de productes de marxandatge i d'organitzar activitats populars per autoabastir-se. També s'accepten donacions que són dedicades a finançar les caixes de resistència. No reben finançament públic i les persones que hi participen no paguen cap quota (Aznar, 2018).

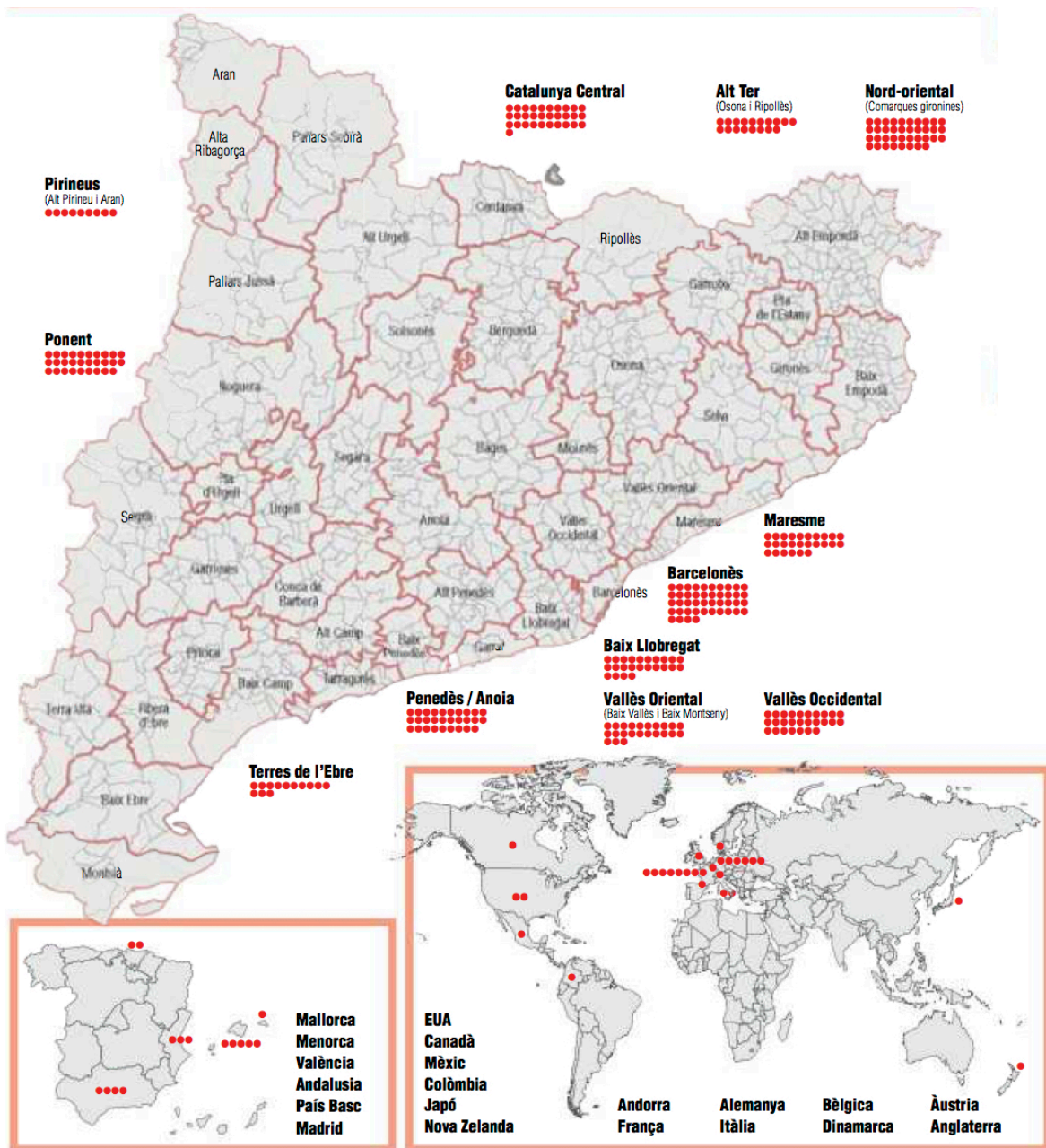
2.4 Les xarxes socials i els nous canals de comunicació

Les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Signal Twitter) són eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR. A través d'aquestes plataformes els CDR aconseguixen coordinar els seus membres més actius i mantenir informada les persones que no participen tan activament però que volen estar al dia de les novetats i les accions que dels CDR. L'aplicació de missatgeria Telegram i el servei de *microblogging* Twitter són amb diferència les eines i els canals més habituals que utilitzen els CDR per coordinar i informar sobre les accions programades. Pel que fa a les comunicacions internes entre membres, l'aplicació de missatgeria Signal és la més emprada per qüestions de seguretat. Aquesta aplicació encripta per defecte la base de dades dels missatges dels usuaris amb l'objectiu de protegir tots els missatges que s'envien i que es reben (Oltra, 2018).

Com es pot comprovar al llistat de CDR del canal d'informació d'última hora [L'alerta](#), gairebé tots els CDR tenen compte a Twitter i Telegram. Fins i tot alguns comitès també disposen de correu electrònic i de pàgina web. A través del compte @CDRCatOficial –que neix el 4 de novembre de 2017 fruit de la quarta trobada nacional a Manlleu– els CDR comuniquen les accions més importants al territori i publiquen les notícies i més rellevants (Boix, 2018; Oltra, 2018).

2.5 La distribució territorial dels CDR

Tot i que la xifra és aproximada i fluctuant es calcula que hi ha vora 400 Comitès de Defensa de la República a Catalunya i arreu del món. Aquest nombre és difícil de determinar perquè alguns desapareixen i a la vegada n'apareixen de nous. Hi ha CDR a nivell de comarca, d'agrupacions de municipis, de municipis, d'entitats municipals descentralitzades, districtes i barris. Al canal d'informació d'última hora [L'alerta](#) es pot consultar la llista de CDR més actualitzada que existeix.

Font: elaborat pel setmanari La República

3. METODOLOGIA

Aquest informe de recerca estudia els Comitès de Defensa de la República tot posant el focus en la naturalesa dels seus mètodes d'acció i resistència. Com que els CDR són una realitat que existeix des de fa menys d'un any, no existeix una bibliografia acadèmica que hagi estudiat a fons aquest fenomen. Per aquest motiu, una part important de les fonts sobre les quals descansa aquest informe provenen dels mitjans de comunicació i el treball de camp realitzat.

Per dur a terme un treball rigorós sobre aquesta qüestió s'ha cregut pertinent dividir la anàlisi dels mètodes d'acció i resistència dels CDR en els tres capítols següents.

El primer capítol s'encarrega d'obrir el debat sobre el mètodes d'acció i resistència dels CDR. A través d'articles de premsa, informes i les aportacions d'autors reconeguts es procura explicar les tradicions polítiques que influeixen els CDR, com són els mètodes d'acció i resistència dels CDR, quins són els posicionaments dels que creuen que els CDR són violents i dels que defensen que no ho són i, per últim, s'analitza si les crítiques vers els CDR formen part o no d'una campanya de criminalització per part dels aparells de l'Estat. En aquest apartat el mètode qualitatiu de l'anàlisi textual pren un lloc rellevant.

El segon capítol és pròpiament el marc teòric. En aquest apartat és pretén introduir i explicar les bases de la filosofia i estratègia de la noviolència i fer una aproximació als conceptes de no violència, noviolència i violència. Un cop elaborat aquest marc teòric serà més fàcil comprovar si els mètodes d'acció dels CDR guarden alguna relació amb la teoria de la noviolència.

El tercer capítol és la part pràctica del informe, on apareixen els resultats del treball de camp realitzat durant el mes de maig de 2018. Per a aquesta recerca s'ha escollit du a la pràctica una activitat científica basada en mètodes qualitius. S'ha considerat que els mètodes qualitius són els que millor encaixen amb un objecte d'estudi –els CDR i els seus mètodes d'acció– que es presenta com un fenomen recent, complex, plural i descentralitzat. Els mètodes qualitius eviten la generalització i tracten la seva mostra

com un cas particular. Mentre els sistemes quantitius operen una certa esquematització o simplificació de l'objecte d'estudi, els qualitius són mètodes més observacionals que tracten de conservar la seva complexitat o globalitat. Els mètodes qualitius tenen la capacitat d'accedir al món privat o personal dels subjectes a estudi mitjançant la interacció amb aquests, l'observació participant o l'anàlisi de documents. I per últim, les tècniques qualitatives donen molta rellevància als significats derivats dels contextos individuals i socials. Tot i que l'aproximació qualitativa potser proporciona una visió més borrosa i generalitzable del comportament dels CDR, les consideracions expressades anteriorment han pesat més a l'hora de decidir quina metodologia calia utilitzar.

4. EL DEBAT SOBRE ELS MÈTODES D'ACCIÓ I RESISTÈNCIA DELS CDR

4.1 Les tradicions polítiques que influeixen els CDR

Per explicar el naixement dels Comitès de Defensa de la República i entendre la seva fisonomia és imprescindible tenir en compte la tasca històrica dels moviments socials i les lluites transversals i de base sorgides a diferents ciutats catalanes al llarg dels darrers anys. Les mobilitzacions estudiantils contra el Pla Bolonya, les consultes populars per la independència de 2009-2010, el mateix 15M i la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca en són un bon exemple. Ara bé, abans de continuar parlant dels moviments socials i les lluites populars catalanes és interessant entendre d'on provenen aquests mateixos moviments. Segons Jeffrey S. Juris (2006) els moviments socials catalans com tants d'altres arreu del món deuen l'origen i sobretot la seva manera d'actuar als moviments per la justícia global que es manifesten l'any 1999 contra la cimera de l'OMC a Seattle. Aquests moviments antiglobalització apareixen com a signes indicatius d'un dèficit democràtic dels règims emergents de govern transnacional, així com laboratoris socials per a la producció de pràctiques, codis i valors alternatius. Són els primers que aprofiten l'aparició de les noves tecnologies de la informació per incentivar una política d'escala basada en la coordinació i la comunicació directa entre unitats autònomes sense necessitat d'estructures jeràrquiques intermitges com els partits polítics o els sindicats. Aquests moviments són l'embrió d'un nou ideal cultural que marca l'inici de noves formes descentralitzades de fer política i d'exercir la democràcia directa en base formes no

jerarquitzades, coordinació horitzontal entre grups autònoms, accés obert, participació directa i pressa de decisions per consens.

Tornant a Catalunya en aquests darrers anys hi ha hagut un enfortiment dels moviments basats en l'autoorganització i l'assemblearisme i un ressorgiment de l'economia social i solidària. El moviment estudiantil i la PAH –entre d'altres– han popularitzat nous mètodes d'acció i resistència i s'han materialitzat i consolidat noves formacions polítiques. És evident que l'embranchada i el creixement de la CUP com l'espai dels Comuns beuen d'aquesta herència i es nodreixen de la nova materialitat i consciència creades durant aquells anys (Badia & Sedano, 2017). Aquests moviments socials i polítics –anarquistes, independentistes, insubmisos, okupes, anticapitalistes, ecologistes, moviment estudiantil i LGBTI– creuen que l'organització de base és clau en tots els processos de conquesta social i per aquest motiu comencen a generar una xarxa social de suport mutu on generar complicitats, intercanviar experiències i compartir accions. A partir d'aquest panorama social organitzat pretenen participar en la construcció d'una nova societat (Gabriel et al., 2017).

Els CDR neixen en gran mesura de l'impuls d'aquests moviments populars de base. L'objectiu no només passa per fer realitat el referèndum sinó per activar el poder popular organitzat que permeti iniciar el procés constituent des de baix. Per fer-ho possible hi ha una confluència entre la complicitat dels moviments socials, les voluntats de construcció d'una nova societat alternativa, la desobediència civil com a eina de canvi personal i col·lectiu i la necessitat de posar fi al règim del 78 –ja criticat anteriorment pel 15M– amb l'objectiu de convertir i posar al centre de la política les persones (Gabriel et al., 2017). Els exemples són nombrosos. A Sabadell, per exemple, el CDR apareix com a conseqüència d'una reunió on assisteixen prop de 50 entitats responnent a la crida feta per part dels moviments socials de la ciutat. En el cas de Girona un dels CDR es crea a partir de l'Ateneu Popular Salvadora Catà. Pel que fa al districte de Gràcia de Barcelona, el Moviment Popular de Gràcia (MPG) –que aglutina els moviments socials transformadors i l'esquerra independentista del barri– impulsen les primeres trobades obertes sota el nom d'Acció per l'Autodeterminació, l'embrió del CDR Gràcia. En el cas de Mataró tot comença

amb una reunió convocada per Arran, Endavant, la JERC i el Jovent Mataroní als quals si suma gent que mai havia militat en espais polítics. A la ciutat de Vic l'origen del CDR rau en la xarxa creada arran del moviment antirepressiu 30-03 en defensa del regidor de la CUP, Joan Coma. En aquests casos i en molts d'altres el patró conducta va ser el mateix: el teixit associatiu i els moviments socials –de tradició assembleària i amb molt bagatge acumulat– activen les seves xarxes i convoquen assemblees obertes a la ciutadania per organitzar la defensa del referèndum de l'1 d'octubre. El resultat és el naixement dels CDR i la sorpresa la resposta multitudinària de la població (Badia & Sedano, 2017; Cortina & Garcia, 2017; Ubieto, 2017).

Davant les accions del govern espanyol per impossibilitar el referèndum i el temor de que el govern català es fes enrere a última hora, la crida dels incipients CDR es concreta i la resposta de la societat és massiva. Milers de persones anònimes se sumen a les assemblees obertes per garantir ells mateixos la votació, sense dependre i esperar consignes per part de ningú. Aquesta eclosió dels CDR genera un espai de lluita, organització i mobilització que apodera les persones –fins i tot les alienes a les causes nacionals– a la construcció col·lectiva d'un futur més digne. Com a resultat d'aquesta dinàmica d'entendre la política, els CDR decideixen continuar existint –el canvi de nom representa aquest desig– esdevenint l'emblema d'una nova realitat republicana autoorganitzada que pretén liderar i ser la matriu d'un procés constituent (Crida - Aixequem la República, 2018; González & Carné, 2018).

4.2 Els mètodes d'acció i resistència dels CDR

Com a assemblees locals, autònomes i sobiranes que són cadascun dels CDR, aquests tenen la potestat de pensar, planificar i dur a terme les accions que cada nucli creu convenient. Quan les accions són de més envergadura els CDR es coordinen entre sí per fer-les possible. Si algun CDR no vol participar o no està d'acord amb una acció que els hi ha estat proposada aquest nucli té la potestat de no sumar-s'hi. D'ençà que existeixen els CDR aquests han dut a terme un enorme ventall de mètodes d'acció i resistència. Depenent del context i la finalitat, les accions tenen tarannàs i objectius molt diferents.

Per fer-se una idea més acurada dels mètodes d'acció i resistència dels CDR és útil tenir en compte un manifest i un comunicat que van ser publicats al twitter oficial dels CDR de Catalunya. Ambdós textos fan referència als mètodes d'acció dels CDR i mostren el perquè de la forma d'actuar dels comitès. En el manifest publicat el 26 de març de 2018, poc després de la detenció de Carles Puigdemont a Alemanya, els CDR anuncien l'esclat de la primavera catalana, la necessitat de continuar amb les mobilitzacions i d'iniciar noves estratègies que permetin aconseguir la construcció efectiva de la República. Per fer-ho possible argumenten que cal donar continuïtat a la determinació de la gent a l'hora de prendre els carrers i que és imprescindible confiar amb el poder de la gent per aturar el país i aconseguir la llibertat (@CDRCatOficial, 2018e). Pocs dies després, el 2 d'abril de 2018, els CDR publiquen un nou comunicat per contrarestar la que ells consideren que és una campanya dels mitjans i les forces repressores del règim per difondre mentides, criminalitzar-los i crear un marc propici per legitimar la repressió política i judicial contra els comitès. A continuació, el comunicat afirma que el que realment fa por a l'estat és que els CDR practiquin el pacifisme actiu com a mètode de transformació social, que cada cop s'organitzi més gent i que aquesta prengui consciència del poder que té. Acaben el comunicat dient que els CDR seguiran al carrer, des de l'acció no violenta i reivindicativa per assolir un país millor, des de baix i per a totes (@CDRCatOficial, 2018b).

Un cop fet palès que els CDR s'autodenominen com un moviment pacífic d'acció no violenta, resulta interessant analitzar els mètodes d'acció i resistència d'aquests tenint en compte el decàleg de mètodes d'acció de la protesta i persuasió no violenta elaborat per Gener Sharp (1973). Aquest autor divideix els mètodes de l'acció no violenta en tres classes característiques: **1) Mètodes no violents de protesta i persuasió.** Actes simbòlics emprats per manifestar desacord i intentar convèncer l'opressor. L'objectiu principal és canviar la ideologia de la població i incitar-la a actuar; **2) Mètodes de no-cooperació.** Aquests es poden dividir en tres camps: social, econòmic i polític. La no-cooperació pretén una retirada activa de la participació en el sistema opressiu. Els mitjans més emprats són: el boicot i la vaga; **3) Mètodes d'intervenció no violenta.** Accions que

intervenir directament per a canviar la situació de manera activa i directa. Són més difícils de sostenir, d'aguantar i poden ser objecte de repressió (Jahanbegloo, 2017).

Fent un cop d'ull als 197 mètodes d'acció no violenta proposats per Sharp és possible afirmar que la gran majoria d'accions que han dut a terme els CDR coincideixen amb mètodes d'acció inscrits en les diferents tipologies. Malgrat això, no hi ha dubte que els mètodes més emprats pels CDR es troben en la primera de les categories de Sharp, essent per exemple: discursos públics, cartes d'oposició o recolzament, declaracions d'organitzacions o de suports, peticions en grup, acusacions i declaracions d'intencions, elaboració de cartells i octavetes, col·locació de pancartes, distribució d'objectes simbòlics, ús de símbols, cassolades, pintures de protesta, representacions teatrals i concerts, assemblees i mítings, etcètera. Quant a les altres dos categories de mètodes d'acció –que per si mateixos comporten més conseqüències personals i col·lectives– ja no trobem tantes accions equiparables amb les dels CDR. De la segona categoria trobaríem les vagues estudiantils, les vagues/aturades multitudinàries del 3 d'octubre i el 8 de novembre de 2017 i l'acció d'escrits i discursos promovent la resistència; i de la tercera unes quantes accions relacionades amb els mètodes d'intervenció física, és a dir, amb l'ocupació dels espais que feien de col·legis electorals durant el referèndum, l'ocupació de mitjans de transport amb els tallers a les carreteres i les vies de l'AVE i finalment, els desmuntatges de peatges (Sharp, 1973). A part de totes aquestes accions, els CDR també es caracteritzen per haver dut a terme accions de caire lúdic (berenars, vermut, botifarrades, balls populars etc.) amb l'objectiu de finançar-se i fomentar les relacions interpersonals. Aquest tipus d'accions no figuraren dins de cap de les tipologies de Sharp.

4.3 Els CDR, violents o no violents

Des del seu naixement l'estiu de 2017 els CDR es defineixen com a grups assemblearis de desobediència civil i d'acció no violenta. L'1 d'octubre esdevenen una peça clau per evitar el tancament dels centres de votació i des d'aleshores els comitès participen de diverses accions d'agitació i propaganda: vagues generals, manifestacions crítiques amb les detencions i els empresonaments de polítics i activistes independentistes, tallers en la

xarxa viària i ferroviària per aturar el país, etcètera. Des de l'inici, però, la majoria de mitjans espanyols i alguns de catalans es mostren crítics amb els mètodes d'acció dels comitès i els fan protagonistes d'una hipotètica escalada de tensió a Catalunya. Així mateix, a partir del mes d'abril es percep un increment de les crítiques vertebrat en un discurs que assenyalava els CDR com a responsables d'actes de violència susceptibles de ser investigats com a actes de rebel·lió, sedició i terrorisme. (Camon, 2018).

Per tal d'entendre quines són les claus d'aquest debat –els que esgrimeixen que els CDR són violents i els que no ho consideren– aquest informe de recerca considera oportú tenir en compte el *Informe Semanal* de 14 d'abril de 2018 de Televisió Espanyola (Igual & Daza, 2018). En aquest programa hi intervenen les persones següents: Arcadi Espasa (periodista), Ignacio Gordillo (jurista i ex-fiscal de l'Audiència Nacional), Enric Millo (militant del Partit Popular Català i ex Delegat del Govern Espanyol a Catalunya) i Jordi Mir (Director del Centre d'Estudis sobre Moviments Socials CEMS de la UPF). Com a punt de partida del programa proposen definir el concepte de violència com *“la coacció greu, irresistible i injusta exercida sobre una persona o un col·lectiu per a forçar la realització d'un acte contrari a la seva voluntat o contra l'ordenament jurídic”*.

Les tres primeres persones citades anteriorment són crítiques amb els mètodes d'acció dels CDR. El periodista Arcadi Espasa considera que trencar la llei és per si mateix un acte violent. Per ell la proclamació de la república, la pròpia convocatòria del referèndum són actes de violència perquè ultrapassen la legalitat. Referint-se als CDR afegeix *“només hi ha dues de prendre decisions: amb l'acord, la negociació i el pacte o amb la imposició. Qualsevol imposició, és una imposició violenta”*. El jurista i ex-fiscal Ignacio Gordillo es fixa concretament en les accions i opina que *“els actes de crema de contenidors, obertura dels peatges... són en recolzament als rebels i a una ideologia que no està permesa dins la constitució com és parlar de Comitès a favor de la república. I això encaixa en el codi penal en el delictes d'apologia a la rebel·lió i també amb conductes de col·laboració amb rebels i sediciosos”*. Gordillo també comenta que a part de la violència física hi ha hagut violència moral, aquella que impedeix l'exercici de drets als funcionaris i als ciutadans en general. El militant del PPC Enric Millo creu que els CDR –que defensen posicions d'esquerra

extremista independentista– tenen un objectiu molt clar que passa per aconseguir la ruptura amb l'estat espanyol i que davant del fracàs del procés han decidit incrementar el conflicte, maximitzar l'actuació agressiva i intentar imposar per la força les seves idees a la resta de la societat. Argumenta que el fet que els CDR disposin del suport de moltes persones pacifistes ha permès que dins del comitès hi aflori una part petita de persones que responen a un perfil més agressiu o violent i que en ocasions han arribat a actuar com a comandos. Per la seva banda, el Director del CEMS Jordi Mir explica que *“els CDR es declaren a ells mateixos com a no violents i que busquen els seus objectius des de la noviolència. Això no significa que no hi hagi conflicte, que no hi hagi tensió, que no hi hagi inclús xoc amb les forces de l'ordre. Però la seva decisió és la de la no violència”*. Per Jordi Mir una acció com els talls de carretera, que poden arribar a generar molt malestar, no deixen de ser actes de resistència on no s'exerceix la violència contra ningú. Tot i que creu que fins ara els CDR no han actuat de forma violenta, si que opina que existeix un debat entre les persones que consideren que són bones les accions que duen a terme els CDR i persones –inclús independentistes– que entenen que aquest major grau de conflictivitat no és ni oportú ni positiu.

4.4 Crítiques o criminalització

L'informe *“CDR, un relat de terrorisme”*, elaborat per Daniel Camon (2018), té per objectiu estudiar el tractament que han fet la els mitjans de comunicació en la cobertura de les accions liderades pels CDR. Per fer-ho possible repassa l'escalada verbal de la premsa però també les aparicions públiques de polítics, els informes dels cossos policials i els textos de la Fiscalia de l'Audiència Nacional. Segons Camon, *“Els mitjans de comunicació no actuen només com a observadors, sinó que alhora són actors amb poder per augmentar o rebaixar la tensió dels conflictes [...] Els discursos polític i el policial, van íntimament lligats al mediàtic, ja que tant els polítics com la policia utilitzen els mitjans de comunicació per fer arribar el seu missatge a la població i crear determinats estats d'opinió sobre diversos temes”*.

Pel que fa als mitjans de comunicació l'autor de l'informe analitza el discurs sobre els CDR dels tres diaris més importants d'Espanya (El País, El Mundo i l'ABC) i en menor grau el d'altres portals digitals. L'evolució en el llenguatge passa de la mera aproximació descriptiva dels CDR de les primeres peces fins als articles plens d'expressions que s'utilitzen quan s'informa de situacions de guerra o terrorisme. El diari El País diu que els CDR *"s'han convertit en l'activisme més violent del independentisme català"*; per la seva banda l'ABC és el primer mitjà que compara els CDR amb la Kale Borroka; i El Mundo afirma que els CDR tenen una estructura jerarquizada que controla els nuclis i pren les decisions –obviant l'assemblearisme que proclamen els CDR– i que existeix la captació per internet.

Per Camon la criminalització hauria funcionat de la següent manera: la premsa secunda els informes de la policia –com per exemple el de la [Guàrdia Civil](#)– i el discurs del Ministeri de l'Interior i s'adhereix a la campanya política que atribueix accions violentes als CDR. Amb la campanya mediàtica en marxa, els partits que defensen la unitat d'Espanya augmenten el to de les seves intervencions contra els CDR. A partir d'aquest moment nombrosos polítics com Juan Ignacio Zoido, Xavier Garcia Albiol, Inés Arrimades, José Luís Ábalos... en aparicions públiques o piulades condemnen, critiquen i carreguen contra els CDR tot responsabilitzant-los d'actes violents. Finalment el dia 10 d'abril de 2018 i per ordre de la Fiscalia de l'Audiència Nacional s'efectuen les primeres detencions de membres dels CDR acusats segons el cas de: atemptat a l'autoritat, desordre públic, desobediència, rebel·lió, sedició i/o terrorisme.

En les conclusions de l'informe es fa palès el fet que la premsa, la policia i els partits que donen suport al 155 han acabat constituint un discurs a tres bandes de criminalització i equiparació dels CDR amb uns mètodes d'acció violents que a priori no els són propis. També es crítica el fet que els mitjans han reproduït versions oficials sense contrastar-les, sense contactar amb els comitès i fent ús d'una adjectivació despectiva i acusatòria (*radicals, kale borroka, terrorismo callejero, violència organitzada, milícies, etc.*). L'informe posa fi interrogant-se sobre la possibilitat de que els aparells de l'Estat estiguin

usant aquesta estratègia de criminalització i campanya de desprestigi per afeblir la causa independentista o si tan sols ho estan fent per justificar la repressió aplicada.

Des de Catalunya, a part dels partits que recolzen l'aplicació de l'article 155, té lloc una resposta unitària i contundent de recolzament als CDR. El 5 d'abril de 2018 la Taula de Coordinació d'Entitats Sobiranistes –que agrupa més de vint entitats de l'independentisme associatiu i de base– publica un manifest en el qual es denuncia l'Estat per intentar assenyalar els CDR com a organitzacions violentes (Acín, 2018). L'11 d'abril de 2018 el Síndic de Greuges de Catalunya, Rafael Ribó, informa la comissaria europea de Drets Humans, Dunja Mijatovic, i els relators competents en la matèria de Nacions Unides les desproporcionades acusacions de rebel·lió i terrorisme cursades contra membres dels CDR i la preocupació per la criminalització de la protesta amb la consegüent degradació del dret a la llibertat d'expressió i manifestació. El 12 d'abril de 2018, l'associació cívica En Peu de Pau –iniciativa que neix l'octubre de 2017 per abordar l'extensió i socialització de les legítimes accions socials i cíviques, de caràcter pacífic i no-violent– convoca un acte públic per llegir el manifest “Sempre en Peu de Pau” en defensa dels CDR i on asseguren que la criminalització erosiona el dret a la lliure protesta (Pérez, 2018). El 27 d'abril de 2018 el ple de l'Ajuntament de Barcelona demana l'arxivament de les causes contra els CDR i el ple dona suport a una forma d'acció política legítima que inclou *“mobilitzacions, desobediència i resistència civil activa i no violenta pròpies d'una democràcia madura”* (ACN, 2018). Finalment la darrera mostra de suport arriba el 3 de maig de 2018 del Parlament de Catalunya. S'aprova una resolució conjunta dels partits independentistes, amb el suport dels comuns, que condemna *“la criminalització de la protesta social, la repressió i la violència institucional”* resultat de la campanya orquestrada contra els CDR i defensa *“la llibertat d'expressió, ideològica i manifestació”* tot considerant legítima *“la desobediència civil pacífica, resistent i no violenta”* (Tomás, 2018).

5. L'ESTRATÈGIA DE LA NOVIOLÈNCIA

5.1 Consideracions prèvies

Quan es parla de noviolència es poden distingir dos grans tipus: la noviolència de principis o la noviolència pragmàtica. La noviolència de principis està basada en una creença ètica o una convicció religiosa que s'adreça a l'individu com un imperatiu categòric a complir. Aquesta noviolència es formula com una regla de vida i en cap cas com una estratègia de resistència contra una situació política concreta. Com que aquest informe pretén estudiar si els mètodes d'acció i resistència dels CDR entrarien dintre d'una estratègia no violenta, el marc teòric d'aquest treball prioritza l'estudi de la noviolència pragmàtica, que és un mètode de lluita preocupat pels resultats que la noviolència pot obtenir.

Tanmateix, cal assenyalar que la noviolència de principis pot prendre perfectament un punt de vista estratègic sense abandonar la seva part ètica i religiosa. Només cal recordar el compromís no violent i la fe religiosa de dos grans noms de la noviolència de principis del segle XX, Mahatma Gandhi i Martin Luther King (Jahanbegloo, 2017).

5.2 Distinció bàsica entre conceptes

En una era marcada pel constant naixement de grups i moviments compromesos en diferents lluites socials i polítiques han pres molt protagonisme paraules com noviolència, no violència i desobediència civil. Aquests conceptes denoten coses ben diferents, per tal d'evitar els mals usos i les confusions Paco Cascón (1990) té un article acadèmic on es proposa explicar el significat just de cada terme.

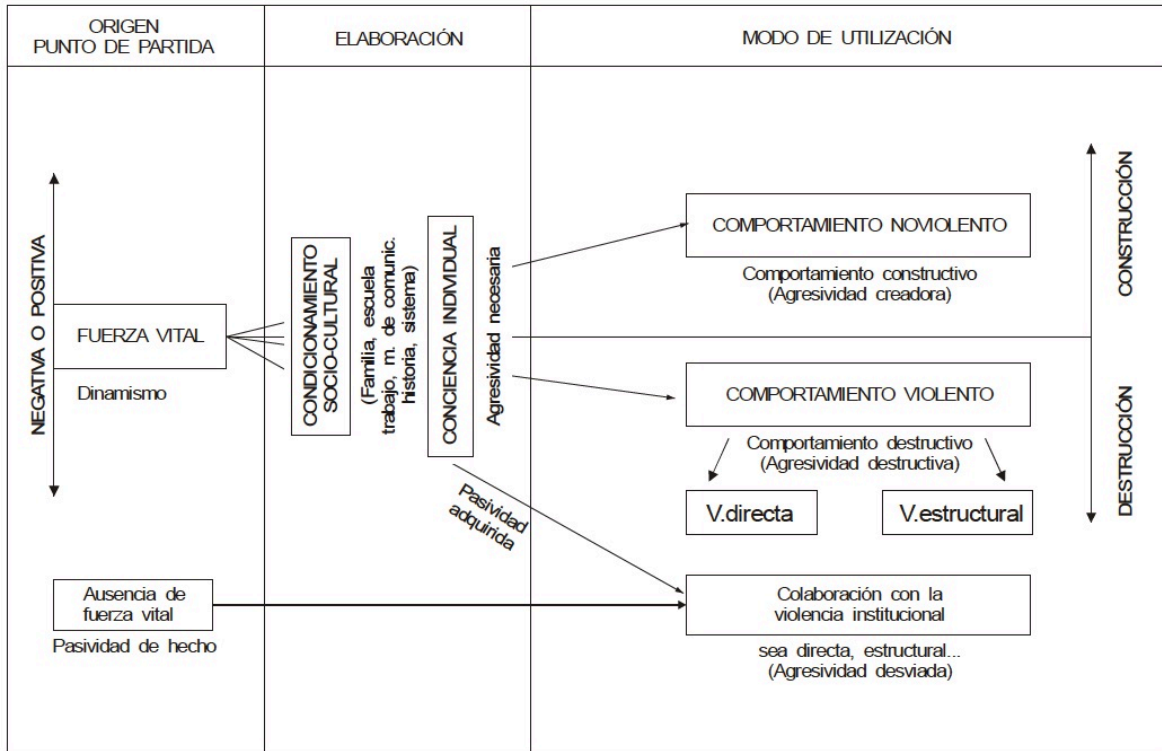
Segons l'autor, quan se separa la paraula no violència –amb un espai o un guió entre mig– es vol posar èmfasis en la negació de la violència directa, és a dir, amb el fet de no realitzar actes de violència. Quan es parla de noviolència amb una sola paraula, ens estem referint a la forma en que fa dècades els moviments antimilitaristes i no violents usen per referir-se a un projecte polític entès com: una forma de vida, una estratègia de lluita política, una eina per enfrontar els conflictes i un model de societat. El projecte polític dels no violents no només pretén acabar amb la violència estructural sinó proposar un

projecte en positiu de transformació radical de la societat. Aquest projecte fa de la coherència entre finalitats i mitjans un dels seus elements fonamentals. Quant a la confusió amb el terme desobediència civil, si bé aquesta es fonamental, és només una de les eines de l'estratègia de la lluita no violenta.

5.3 Les diferències claus entre agressivitat i violència

La diferència clau entre no violència i violència rau en la distinció que la no violència fa entre agressivitat i violència. Els no violents consideren que la primera és innata a l'ésser humà i la segona és simplement apresada. L'agressivitat, que podria ser definida com la força vital o l'instint de supervivència dels humans, pot ser educada i canalitzada a través dels actors que participen del procés de socialització d'una persona: família, escola, mitjans de comunicació, entorn social, etcètera. Així doncs, quan es dona o s'exerceix la violència és perquè l'agressivitat ha estat socialitzada per ser entesa com a força destructiva. Altrament dit per Hannah Arendt: *"Ni la violència ni el poder són un fenomen natural, és a dir, una manifestació del procés vital; pertanyen a l'àmbit polític dels afers humans, la qualitat essencialment humana dels quals és garantida per la facultat d'acció de l'home, la capacitat d'encetar alguna cosa nova"* (Jahanbegloo, 2017). Com que els no violents creuen que la violència no és innata a l'home, proposen canalitzar i socialitzar l'agressivitat d'una forma constructiva amb l'objectiu de transformar i millorar les condicions de vida de les persones. Encara que sembli que la forma més comuna de canalitzar l'agressivitat és la violència, la forma més recurrent és la seva pròpia anul·lació, que segons els no violents genera conformisme i submissió (Cascón, 1990).

Existeixen dos tipus de violència. La primera és la violència directa que és la més coneguda, la més visible i la que fa referència als actes de violència. La segona és la violència estructural que és la més invisible i la més destructiva. Es tracta de les estructures violentes que provoquen la injustícia social, la fam, la pobresa, l'opressió i és la causa de la major part de les violències directes. Sovint aquest tipus de violència no és reconeguda (Cascón, 1990).

Font: Cascón, P. (1990)

5.4 El poder i la noviolència

Al llarg de la història de la humanitat el poder sempre ha anat correlacionat amb la idea i necessitat de lluitar per aconseguir-lo, mantenir-lo i des del seu control realitzar els canvis oportuns. El poder quasi sempre ha estat exercit des d'una verticalitat, des d'una relació de dominació entre qui el té i qui no el té. En contraposició, les estratègies noviolentes busquen apoderar i capacitar la societat civil per a que s'organitzi i sigui capaç de desenvolupar el seu propi poder que permeti qüestionar, derrocar o canviar qualsevol poder injust. En la noviolència la forma d'entendre i utilitzar el poder rivalitza amb la manera clàssica de conceptualitzar-lo, o sigui, es busca treure poder a qui està a dalt i donar-lo a qui està a baix. Aquesta praxi noviolenta apareix de la necessitat de reequilibrar el poder quan aquest no reconeix les demandes d'aquells que es troben en una posició de debilitat ja sigui perquè no el controlen o perquè són minoria. Pels noviolents la manera propícia per reequilibrar el poder en cap cas passa per l'ús de la violència. No obstant això, posant per cas que la violència sota circumstàncies d'injustícia fos considerada com a legítima tampoc seria usada perquè donaria excuses i arguments per incriminar a aquells que tenen el control del poder (Cascón, 1990).

5.5 Legalitat versus legitimitat

Una de les idees bàsiques de la noviolència és que no tot el que és legal és legítim i no tot el que és legítim és legal. Quan hi ha un conflicte en ambdós conceptes la noviolència es posiciona a favor de la legitimitat. El fet que d'arreglar-se amb la legitimitat normalment suposa deixar de col·laborar i inclús desobeir les lleis legals considerades injustes. Ara bé, per practicar la no-col·laboració i la desobediència civil cal certament un apoderament de les persones. Per aquest motiu la noviolència busca té dos objectius principals: d'una banda, educar la consciència crítica de les persones perquè aquestes actuïn segons el que consideren just; i de l'altra, mostrar a la societat com aquesta té més força i poder del que creu per posteriorment aprendre a exercir-lo de forma noviolenta.

5.6 Estratègia de l'acció noviolenta

Més enllà de la protesta, l'acció noviolenta ofereix un ampli ventall de possibilitats –un dels fonaments de la noviolència és la imaginació i la creativitat– per a actuar contra les injustícies i aconseguir construir una realitat diferent. Segons Gene Sharp el desenvolupament d'un pla estratègic pot ser decisiu perquè la lluita noviolenta tingui èxit o no. Els mètodes emprats sense una visió a llarg termini poden ser contraproductius i acabar amb qualsevol lluita democràtica. Ara bé, la posada en marxa d'un pla estratègic no violent depèn de determinades condicions prèvies (Jahanbegloo, 2017). La primera condició prèvia és la anàlisi de la conjuntura que significa aprendre a analitzar la realitat i dissenyar estratègies amb passos concrets i realitzables que poc a poc portin a la meta que es pretén aconseguir. La segona condició prèvia és l'entrenament de les persones que formen part del grup d'afinitat d'acció noviolenta. D'una banda cal enfortir el grup reforçant i donant consistència a les pròpies idees i conviccions i de l'altra, cal preparar a tothom per mantenir una actitud activa i noviolenta davant qualsevol provocació o agressió (Cascón, 1990).

Un cop assolides aquestes condicions prèvies ja es podria posar en marxa una estratègia noviolenta amb garanties. Segons Cascón (1990) l'estratègia més comuna plantejaria les

següents fases d'acció noviolenta: el diàleg i la negociació, eines a les quals mai es renuncia; la denúncia pública de la injustícia; l'acció directa mitjançant accions cridaneres com assentades, ocupacions, vagues de fam, etcètera; la no-col·laboració entesa com els mecanismes per impedir que la injustícia es mantingui; la desobediència civil que es tracta de negar-se a col·lectivament a col·laborar amb lleis o ordres injustes i il·legítimes assumint-ne les conseqüències penals; i finalment el programa constructiu que és l'element propositiu inherent a la noviolència.

6. PART PRÀCTICA

6.1 Disseny d'investigació del treball de camp

El treball de camp dut a terme es basa en l'observació participant i l'ús de la tècnica de l'entrevista. Els subjectes principals d'estudi són el CDR de Gràcia i el CDR del Pla de l'Estany. L'investigador assisteix com a participant oient a una assemblea de cada CDR i duu a terme entrevistes als seus membres –tres en cas del CDR de Gràcia i dos pel que fa al CDR del Pla de l'Estany–. S'escullen aquests dos CDR per dos motius principals. En primer lloc, perquè cadascun d'ells està immers en una realitat molt diferent: geogràficament, socialment i políticament. I en segon lloc, per intentar determinar si existeixen diferències substancials entre els dos CDR. En la cerca de les diferències entre els CDR l'investigador busca respondre, per exemple, les preguntes següents: el context i l'entorn fa que les accions i l'organització dels CDR canviïn? L'augment de la repressió i la criminalització té un efecte negatiu en el volum de membres participants? Hi ha una estratègia noviolenta darrera dels mètodes d'acció i resistència d'aquests dos CDR? Existeix una reflexió estratègica –com per exemple guanyar simpaties o aconseguir una meta concreta– en el disseny de les accions? Quin paper juguen i quina influència exerceixen els membres del CDR que participen d'altres espais polítics? Per tal de completar aquesta aproximació als CDR l'investigador també duu a terme dos entrevistes amb experts en moviments socials i la noviolència. Aquestes entrevistes aporten claus que ajuden a contextualitzar els CDR, a avaluar-ne la seva naturalesa i a entendre si els mètodes d'acció i resistència dels CDR són pacífics o violents. Cal puntualitzar que el

model d'entrevista és diferent entre aquelles fetes a membres dels CDR i aquelles dutes a terme als experts.

6.2 L'observació participant

El CDR de Gràcia cobreix l'extensió geogràfica dels quatre barris que conformen el districte de Gràcia de Barcelona. L'assemblea a la qual participa l'investigador té lloc a la plaça del Nord del barri de la Vila de Gràcia el dia 6 de juny de 2018. Hi assisteixen una trentena de persones de totes les edats (des dels 25 als 65, aproximadament) que s'instal·len a la plaça fent una rotllana. L'assemblea disposa d'un ordre del dia al qual d'una manera informal varies persones en van fent el seguiment. Una altra persona s'encarrega d'agafar els torns de paraula i una altra d'escriure l'acte de l'assemblea. Els punts de l'ordre del dia tenen caràcters diferents: uns són informatius (d'accions o seguiment de les tasques de les comissions) i la resta són decisoris (presa d'un posicionament específic). Quan és tracta de prendre decisions hi ha debat i la dinàmica del mateix porta a prendre les decisions per consens –tot i que es reserva l'ús de les votacions pels casos en que no hi ha acord possible–. L'assemblea es desenvolupa amb normalitat durant gairebé dues hores i hi impara un clima de respecte i tranquil·litat. Es constata l'experiència dels participants amb l'assemblearisme.

El CDR del Pla de l'Estany cobreix l'extensió geogràfica de tota la comarca gironina del Pla de l'Estany. L'assemblea a la qual participa l'investigador té lloc a una sala de l'Oficina Jove Cal Drac de Banyoles el 10 de juny de 2018. Hi assisteixen una tretzena de persones de totes les edats (des dels 25 als 65) que s'instal·len a la sala fent una rotllana amb cadires. L'assemblea disposa d'un ordre del dia i una persona és l'encarregada de fer-ne el seguiment. Una altra persona s'encarrega d'agafar els torns de paraula i una altra d'escriure l'acte de l'assemblea. Els punts de l'ordre, com en el cas de Gràcia, són informatius i decisoris. Quan s'han de prendre decisions hi ha debat, intenten buscar el consens i en alguna ocasió utilitzen el mecanisme de vot –amb resultats d'àmplies majories–. L'assemblea es desenvolupa amb normalitat durant gairebé dues hores i hi

impara un clima de respecte i tranquil·litat. Durant l'assemblea hi ha un respecte escrupulós per la dinàmica assembleària.

6.3 Entrevistes als membres dels CDR

Aquestes entrevistes són la radiografia a petita escala del que són els CDR. Les tres persones entrevistades del CDR Gràcia es diuen Miquel, Pere i Araceli Caballero. Les dues del CDR del Pla de l'Estany es diuen Lluís Soler i la Sara Obelleiro. Per motius de seguretat dos dels entrevistats prefereixen mantenir l'anonimat dels seus cognoms. Els cinc entrevistats responen a un mateix model d'entrevista basat en divuit preguntes sobre els CDR i els seus mètodes d'acció i resistència.

En la primera pregunta se'ls pregunta quan i per què van decidir participar d'un CDR. Els membres de Gràcia comencen a participar del CDR abans de l'1 d'octubre i moguts per la necessitat de defensar el referèndum de l'1 d'octubre. Els dos membres del Pla de l'Estany s'inicien al CDR després de l'1 d'octubre com a reacció de la violència policial viscuda aquell dia.

En la segona pregunta se'ls pregunta que significa per ells els CDR. El Miquel i el Pere de Gràcia coincideixen que els CDR són l'expressió més important de la unitat popular dels últims 40 anys i l'expressió més fefaent de la creació des de baix. En aquest sentit, la Sara afegeix que els CDR són la representació del pensament del poble que no es veu representat pel poder públic oficial. El Pere i el Lluís coincideixen que els CDR també és un espai d'autoconsum on cuidar-se, un espai de trobada, un lloc on canalitzar les preocupacions, etcètera. Per l'Araceli el CDR signifiquen un espai per fer política.

En la tercera pregunta se'ls pregunta per l'origen dels CDR. Tots els entrevistats coincideixen que hi ha una gestació prèvia però que el fenomen dels CDR prenen volada i es massifiquen pocs dies abans del referèndum com a conseqüència de la resposta espontània i multitudinària de la població. El Miquel afegeix que ell va participar abans de

l'estiu 2017 de la creació de l'embrió del CDR Gràcia –una assemblea que es deia Acció per l'autodeterminació–.

En la quarta pregunta se'ls pregunta si els CDR beuen d'alguna herència en concret, si s'inspiren dels Comitès Revolucionaris Cubans. La resposta és unànime entorn de la idea que els CDR són un moviment espontani que es massifica i es consolida dies abans del referèndum. El Miquel explica que no hi ha una inspiració teòrica darrere els CDR i que és la premsa qui ha donat “bombo” a aquest assumpte. Per justificar-ho el Miquel explica que els embrions dels CDR tenien noms diferents fet que confirmaria la formació autònoma de cada nucli.

En la cinquena pregunta se'ls pregunta sobre si algun partit o col·lectiu està darrere dels CDR. Tots els entrevistats opinen que en els orígens del CDR hi havia persones mobilitzades en altres lluites i espais polítics. Segons el Miquel la formació espontània però animada per l'Esquerra Independentista. El Pere confirma que hi ha persones que participen en d'altres espais polítics però que no tenen la capacitat ni la voluntat d'organitzar o influir el CDR. L'Araceli, per la seva banda, celebra que hi hagi gent prèviament mobilitzada que ara participi dels CDR. Pel Lluís als inicis del CDR hi havia gent de la CUP i d'ERC i els hi reconeix el mèrit d'haver format a la resta de persones que van arribar de forma espontània. Per últim la Sara considera que si no fos per la CUP els CDR no haurien avançat.

En la sisena pregunta se'ls pregunta sobre si l'èxit del CDR té molt a veure amb la presència de persones amb una àmplia experiència en mobilitzacions. Altre cop tothom coincideix que no s'entendrien els CDR si no s'hi haguessin incorporat persones dels moviments socials, veïnals, dels partits, etcètera. El Pere comenta que el més interessant dels CDR és precisament l'amalgama resultant de la unió de les persones prèviament mobilitzades i les que no ho estaven. El Miquel afegeix que dins del CDR es produeix un fenomen interessant, la participació de persones no independentistes.

En la setena pregunta se'ls pregunta pel finançament dels CDR. Els entrevistats comenten que els CDR s'autofinancen mitjançant donacions, paradetes de marxandatge, organització d'activitats, etcètera. No reben ajudes públic ni de partits.

En les preguntes vuit i nou se'ls pregunta sobre el funcionament i l'autonomia dels CDR. Cada comitè és autònom i sobirà però es coordinen amb la resta de CDR mitjançant les trobades territorials (setmanalment) i nacionals (quinzenalment), afirmen els entrevistats. El Miquel explica que el CDR Gràcia disposa d'una assemblea, d'unes comissions i d'un grups de treball. L'assemblea és l'òrgan sobirà, les comissions treballen sectorialment i els grups de treball reflexionen i proposen actes sobre temàtiques concretes. El CDR del Pla de l'Estany funciona a través de dos assemblees: una d'ordinària i una d'accions. Segons la Sara, la primera és menys nombrosa i es on es tracten els temes de gestió i coordinació. La segona és més nombrosa i és d'on surten les comissions que preparen accions.

De la pregunta deu a la quinze es pregunta als entrevistats sobre els mètodes d'acció i resistència dels CDR. En Miquel opina que cada CDR és responsable de la seva forma d'actuar i que en el cas de Gràcia les accions són pactades a l'assemblea i sempre busquen crear un impacte positiu. Diu que hi hagut molt debat entorn els mètodes d'acció dels CDR però sobretot per denunciar la instrumentalització de la premsa. Segons ell el CDR de Gràcia practica la noviolència com una acció de resistència tot i que admet discrepàncies entre els que defensen la no violència sota cap concepte i els que accepten l'ús de l'autodefensa. Tot aquesta diversitat de posicions si que creu que tothom està per la desobediència: *"si estem fent la república estem per força desobeint"*. El Pere, per la seva banda, també creu que cada CDR decideix les seves accions i que es coordinen amb els altres quan les accions són de més envergadura. Entorn el debat sobre els mètodes d'acció en Pere creu que és molt difícil trobar una posició comuna però té clar que els CDR no són un moviment violent. L'Araceli creu que cada CDR es autònom però a diferència dels altres dos membres de Gràcia creu que no s'ha discutit gaire sobre els mètodes d'acció i resistència perquè tothom pensa en organitzar accions no violentes. El que si que creu que es té molt en compte al CDR és la necessitat de fer accions de sensibilització i informació per fer-se visibles a l'espai públic. Els membres del CDR del Pla

de l'Estany tenen una opinió similar als companys de Gràcia i creuen que mai han vist un tarannà violent en les accions dels CDR.

En la pregunta setze se'ls pregunta sobre el paper de les xarxes socials. En aquest cas tots consideren que han jugat un paper important per dos motius: 1) per facilitar el contacte segur entre els membres de cada CDR; i 2) per difondre les accions organitzades pels CDR. El Pere creu que els CDR són organitzacions del segle XXI i que utilitza tots els canals que no estan en mans de les elits i el poder. El Miquel tot i que en fa una valoració positiva també crítica que per seguretat s'han vist obligats a utilitzar alguns canals que no funcionen tan bé com els més habituals.

Finalment en la dissetena i divuitena pregunta se'ls pregunta sobre el pes de la repressió i el futur dels CDR. El Miquel opina que els CDR era una cosa fins que van començar a detenir gent. En relació al futur creu que els CDR es podria anar dissolent com es van dissoldre el 15M o ve es podria consolidar sent una alternativa molt important de transformació social. El Pere diu que la repressió ha portat tres conseqüències clares: 1) una part de la gent s'ha desmobilitzat; 2) una part s'ha tornat a mobilitzat com a reacció; i 3) s'han modificat certes pautes organitzatives i de seguretat. Quan al futur el Pere creu que els CDR –que tenen la virtut d'activar molta xarxa de gent– han vingut per quedar-se perquè són la pedra angular del futur Procés Constituent. Segons l'Araceli la repressió va mobilitzar més gent, va reafirmar les conviccions dels membres del CDR. El futur dels CDR el veu allunyat de la política institucional car creu que el CDR és una mobilització de veïns que d'estar allà on li pertoca, al carrer fent feina de base. El Lluís Soler crítica que la repressió va comportar molta precaució i formació en sistemes de seguretat virtual. Ell creu que el futur dels CDR passa per aglutinar la societat i mobilitzar la població. Per últim la Sara Obelleiro pensa que a causa de la repressió, els membres del CDR han agafat consciència que tothom pot tenir problemes amb la justícia. Ella considera que els CDR poden fer el que vulguin perquè són el poble i que els comitès han de continuar fent pressió als polítics per aconseguir la independència.

6.4 Entrevistes als experts

Es duen a terme dos entrevistes a experts sobre el moviment social i la noviolència: la primera és amb el Director del Centre d'Estudis sobre Moviments Socials de la UPF, Jordi Mir, i la segona és una entrevista conjunta amb el membre de Novact-Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta, Martí Olivella, i portaveu de Desmilitaritzem l'Educació, Jordi Muñoz.

Jordi Mir, que no ha participat mai a cap CDR, creu que aquests tenen un element inèdit i innovador perquè neixen amb un objectiu molt concret: defensar el referèndum de l'1 d'octubre. Ell interpreta que els CDR no neixen del no res sinó de gent mobilitzada en altres lluites que reben la incorporació de moltíssima gent que vol fer efectiu el referèndum i la república. Per Mir els CDR són un derivat del moviment social independentista. No són un moviment social perquè aquests han de tenir una evolució, un origen, un desenvolupament, unes xarxes, uns objectius, unes identitats, unes identificacions, etcètera. Per entendre l'origen dels CDR Jordi Mir recorda que en qualsevol espai mobilitzador hi ha un nucli de mobilització que és local. Si l'origen mobilitzador és local, cada CDR és diferent perquè en cada lloc depèn de qui els hi dona vida. En relació amb les xarxes socials i els nous canals de comunicació per entendre l'èxit dels CDR, Mir opina que trobar relacions de causalitat és complicat però que sembla evident que en la societat actual les xarxes socials són bàsiques. A l'hora de parlar sobre els mètodes d'acció i resistència dels CDR, Jordi Mir admet que hi ha una confusió general en l'ús correcte de la terminologia relacionada amb la noviolència. En aquest sentit explica que si una persona és noviolenta aquesta no genera violència i per tant no fa ús de l'autodefensa. El concepte noviolència no incorpora la violència contra persones. En front del debat sobre la crema de contenidors el professor Mir és molt clar: *“per bona part dels mitjans i els opinadors és un acte violent. Ara bé, els noviolents podrien entrar a la discussió si allò és violència o no perquè fins ara no s'ha demostrat que els contenidors pateixin quan els cremen”*. En tot cas, la desobediència civil noviolenta incorpora la idea de que hi ha una llei injusta que no se seguirà perquè s'entén que existeix un principi superior legítim que porta a actuar d'una altra forma. Responent a la pregunta sobre si violència és fer piquets, obrir peatges amb cara tapada, tallar carretes, etcètera. Mir creu

que no cal entén que no es pot veure la violència d'una forma tan àmplia ja que llavors gairebé tot és violència. Segons ell aquest tipus d'accions no són noves, tenen història i formen part d'un tipus de mobilització, la noviolència, que intenta trobar una manera de fer presents les seves reivindicacions. Com a reflexió final l'entrevistat comenta que perquè una societat sigui democràtica ha de saber que les normes i les lleis no sempre recullen totes les posicions, totes les veus i que precisament per això la desobediència acostuma a ser una senyal de malestar. A partir d'aquí, un cop s'evidencien aquests malestars les institucions i el conjunt de la societat els hauria de tenir en compte perquè les persones no haguessin de desobeir.

En relació a l'entrevista amb Martí Olivella i Jordi Muñoz aquesta serveix fonamentalment com a introducció a la teoria i l'estratègia de la noviolència. Parlant de la noviolència Martí Olivella creu que no són compatibles les accions violentes amb l'estratègia noviolenta. I això és així principalment per un motiu: perquè un dels factors de la noviolència es aconseguir el màxim de suports possibles de tots els actors –també dels que fins ara poden haver estat adversaris o enemics–. Jordi Muñoz, per la seva banda, es fixa amb la repetició d'esquemes de reacció per part de l'estat i del poder davant de tot el que és la dissidència. Aquesta reacció del poder intenta integrar la dissidència i quan no ho pot fer l'intenta reprimir i criminalitzar per d'alguna manera desacreditar. En aquest sentit, per Muñoz ens trobem en uns moments on la paraula violència ha quedat absolutament pervertida per l'estat. S'han referit a determinades accions o mobilitzacions de desobediència o no col·laboració com a violència o fins i tot anant a l'extrem com a terrorisme, rebel·lió, sedició, etcètera. L'entrevista posa fi amb l'explicació de les cinc etapes de l'estratègia de la noviolència –que ja han estat descrites anteriorment en el marc teòric– i els entrevistats expliquen altres casos de criminalització i repressió efectuats per part dels poders de l'Estat.

7. CONCLUSIONS

Aquest informe de recerca ha procurat fer un estudi exhaustiu sobre el què són els Comitès de Defensa de la República i quins són els mètodes d'acció i resistència que els caracteritza. Després d'haver avaluat múltiples fonts, d'haver recollit diferents posicionaments, d'haver conegut la teoria de l'estratègia de la noviolència i d'haver conegut de prop els CDR, aquesta investigació arriba a dos conclusions generals: 1) que els mètodes d'acció i resistència dels CDR no són violents; i 2) que alguns dels mètodes d'acció i resistència dels CDR es podrien emmarcar dins de les lògiques de la noviolència.

Els CDR no són violents perquè en la gran majoria de les seves accions no ha canalitzat la força vital del seu moviment amb i com una força destructiva, violenta. Tot i que segurament en el seu interior hi han hagut debats –com demostren les entrevistes– els CDR han volgut ser sempre no violents. Els únics i pocs episodis violents que han pogut protagonitzar alguns dels seus membres CDR han estat els pocs enfrontament directes amb les forces de l'ordre. Tot i que aquests actes no són justificables i surten de qualsevol estratègia de la noviolència, és probable que fossin originats per la tensió política del moment, per l'acció de les forces de l'ordre i segurament per no haver preparat prou bé l'acció des de la noviolència. Seguint aquest darrer fil és interessant veure com hi ha diferents nivells de consciència sobre l'existència i la utilitat de l'estratègia de la noviolència. En el treball de camp s'ha pogut constatar que els CDR són heterogenis i que estant formats per persones amb bagatges molt diferents. Per tant, dins d'un CDR hi ha persones que fa molt temps que coneixen l'estratègia de la noviolència, gent de naturalesa no violent que ja li sembla bé aquesta opció, gent que desconeix el que és i d'altres que pensen que pot estar bé si és útil. Per aquestes raons, no es pot afirmar que tots els membres dels CDR siguin conscients de que estan aplicant una estratègia col·lectiva no violenta per aconseguir la República Catalana. El que si que es pot concloure, però, és que nombroses accions que han dut a terme els CDR si que són mètodes previstos per la noviolència.

Com s'ha vist durant l'informe un altre dels elements importants que s'ha confirmat és la criminalització i la repressió contra els CDR i l'incapacitat dels aparells de l'Estat per

admetre qualsevol tipus de dissidència en forma de no-col·laboració o desobediència civil. És necessari doncs que la societat en la que vivim tingui debats extensos i profunds sobre el que vol dir “desobeir”. La desobediència sorgeix de sectors que consideren que se senten legitimats per no complir la legalitat. La nostra societat és diversa i plural i no tothom pensa el mateix. És important que trobem la manera de conviure amb la gent que no pensem el mateix i procurar trobar la forma de modificar les lleis que puguin regular una vida en comú assumint aquesta pluralitat. Mentre això no passi és molt possible que actors com els CDR continuïn mostrant el seu malestar des de les pràctiques no violentes.

8. BIBLIOGRAFIA

- @CDRCatOficial. (2018a). “[CONVOCATÒRIA] #ElPoderDelPoble Dimarts 30, 14 h, Parc de la Ciutadella.” Retrieved from <https://twitter.com/CDRCatOficial/status/958067028694364161>
- @CDRCatOficial. (2018b). “COMUNICAT: Davant dels intents de criminalització per part dels poders fàctics d’un estat feixista i repressor, els CDR seguim #MésViusQueMai No ens aturaran!” Retrieved from <https://twitter.com/CDRCatOficial/status/980894610456219650>
- @CDRCatOficial. (2018c). “Contra la repressió, els CDRs seguim organitzant-nos. Per totes les que han posat i posaran els seus cossos defensant la democràcia i la República.” Retrieved from <https://twitter.com/CDRCatOficial/status/962301098697678848>
- @CDRCatOficial. (2018d). “Des dels CDRs hem seguit endavant amb la convocatòria perquè no acatem el 155: No demanarem permís per ser lliures. Per tant, cap dilació amb tirar endavant la República i el procés constituent. #Elpoderdelpoble.” Retrieved from <https://twitter.com/CDRCatOficial/status/958313925602369536>
- @CDRCatOficial. (2018e). “Esclata la #PrimaveraCatalana. El carrer ens dóna unitat. La llibertat la construïm nosaltres!” Retrieved from <https://twitter.com/CDRCatOficial/status/978218564501950464>
- Acín, A. (2018). Un manifest denuncia l’intent de l’Estat de “criminalitzar” els CDR. *El Nacional*. Retrieved from https://www.elnacional.cat/ca/politica/manifiesto-estat-criminalitzar-cdr_254973_102.html
- Acín, A., & Liñán, G. (2018). Operació policial contra els CDR per rebel·lió i terrorisme. *El Nacional*. Retrieved from https://www.elnacional.cat/ca/politica/detinguts-membres-cdr_256650_102.html
- ACN. (2018). El ple de Barcelona demana l’arxivament de les causes contra els CDR. *El Nacional*. Retrieved from https://www.elnacional.cat/ca/bcn-hub/barcelona-demana-arxiu-causes-cdr_262788_102.html
- Aznar, L. (2018). Cinc preguntes bàsiques per saber què són i què volen els CDR. *Crític*. Retrieved from <http://www.elcritic.cat/actualitat/cinc-preguntes-basiques-per-saber-que-son-i-que-volen-els-cdr-22249>
- Badia, Q., & Sedano, X. P. (2017). Els Comitès de Defensa del Referèndum: un vell talp que emergeix de nou. *El Temps*. Retrieved from <https://www.eltemps.cat/article/2291/comites-defensa-referendum-vell-talp>
- Bleda, M. (2017). Una quinzena de ciutats del món es lleven de groc gràcies als CDRle. *El Nacional*. Retrieved from https://www.elnacional.cat/ca/politica/manifestacions-europa-groc-catalunya-cdr_222234_102.html
- Boix, J. V. (2018). CDR: el ejército de la República? *Revista Mirall*. Retrieved from <http://revistamirall.com/2018/01/10/cdr-el-ejercito-de-la-republica/>
- Btv notícies. (2017). En marxa un recompte paral·lel organitzat per l’ANC, els CDR i la CUP. *Betevé*. Retrieved from <http://beteve.cat/recompte-centre-dades-anc-upf-eleccions-21d/>

- Camon, D. (2018). *CDR, un relat de terrorisme*. Barcelona.
- Cascón, P. (1990). Acción directa no violenta y Desobediencia civil. *Revista Illacrua*, 92.
- Congostrina, A. L. (2018). Milers de persones es manifesten contra l'empresonament dels líders independentistes. *El País*. Retrieved from https://cat.elpais.com/cat/2018/03/23/catalunya/1521826259_819634.html
- Cortina, P., & Garcia, G. (2017). *Entre el referèndum i la república. El CDR a Sabadell*. Directa. Retrieved from <https://youtu.be/eB76KuAx0n8>
- Crida - Aixequem la República. (2018). AIXEQUEM LA REPÚBLICA. Retrieved from <http://aixequemlarepublica.cat/>
- Della Porta, D., O'Connor, F., Subirats Riba, A. i Portos, M. (2018). El procés y los referéndums desde abajo. *Eldiario.Es*. Retrieved from https://www.eldiario.es/piedrasdepapel/proces-referendums-abajo_6_695090493.html
- El Punt Avui Redacció. (2018). Els concentrats a la comissaria de les Corts hi passaran la nit. *El Punt Avui*. Retrieved from <http://xcd.uoc.edu/elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1345652-activistes-dels-cdr-s-encadenen-a-les-portes-del-tsjc.html>
- Esteve, M. (2017). L'independentisme prepara un recompte paral·lel dels resultats del 21-D perquè desconfia de l'Estat. *ARA*. Retrieved from https://www.ara.cat/elections21d/Recompte-paralel-lindependentisme-garanties-democratiques_0_1920408033.html
- Fumanya, J. R. (2017). Els Comitès de Defensa del Referèndum, un nou front de resistència permanent al carrer. *Vilaweb*. Retrieved from <https://www.vilaweb.cat/noticies/els-comites-de-defensa-del-referendum-un-nou-front-de-resistencia-permanent-al-carrer/>
- Gabriel, A., Cuixart, J., Nogués, G., Riera, C., Serra, B., Botran, A., ... Fernández, D. (2017). *Referèndum 2017: la clau que obre el pany*. (Edicions El Jonc, Ed.) (1a ed.). Lleida.
- González, S., & Carné, J. S. (2018). L'hora dels CDR: el 15-M independentista prepara un full de ruta al marge de les entitats. *Nació Digital*. Retrieved from <https://www.naciondigital.cat/sabadell/noticia/16194/hora/dels/cdr/15-m/independentista/prepara/full/ruta/al/marge/entitats>
- Igual, J., & Daza, L. M. (2018). Informe Semanal - La espiral del procés. Espanya: Televisión Española. Retrieved from <http://www.rtve.es/alacarta/videos/informe-semanal/informe-semanal-espiral-del-proces/4566241/>
- Jahanbegloo, R. (2017). *Introducció a la noviolència* (1a ed.). Lleida: Pages Editors & Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).
- Juris, J. S. (2006). Movimientos sociales en red: movimientos globales por una justicia global. In *La sociedad red: una visión global* (1a ed.). Madrid: Alianza Editorial.
- La Vanguardia Redacció. (2017). Cronología del 20-S, el día en que se ha acelerado la crisis catalana. *La Vanguardia*. Retrieved from <http://www.lavanguardia.com/politica/20170920/431423116122/cronologia-20s-inflexion->

referendum-1-o.html

- Molina, E. (2018). La miembro del CDR, en libertad acusada de desorden público pero no de terrorismo. *El Nacional*. Retrieved from https://www.elnacional.cat/es/politica/miembro-cdr-libertad-audiencia-desorden_257640_102.html
- Nació Digital Redacció. (2017). Què és un CDR? Et mostrem quin és el que tens més a prop. *Nació Digital*. Retrieved from <https://www.naciodigital.cat/noticia/142247/video/cdr/et/mostrem/quin/tens/prop>
- Oltra, X. (2018). Viatge al cor dels CDR. *La República*, pp. 10–17.
- Orriols, N. (2017). Les entitats convoquen una mobilització per al dia 11 de juny a Montjuïc “en defensa” del referèndum. *ARA*. Retrieved from https://www.ara.cat/politica/entitats-convoquen-mobilitzacio-Montjuic-referendum_0_1806419583.html
- Pérez, F. J., & López-Fonseca, Ó. (2018). L’Audiència Nacional ordena la detenció de dos membres dels CDR per rebel·lió i terrorisme. *El País*. Retrieved from https://cat.elpais.com/cat/2018/04/10/catalunya/1523342864_563615.html
- Perez, R. (2018). En Peu de Pau llegeix un manifest per defensar el caràcter no-violent de l’independentisme català. *ARA*. Retrieved from https://www.ara.cat/politica/Peu-Pau-manifest-no-violencia-lindependentisme_0_1995400702.html
- Regué, J. (2018). Els manifestants superen els Mossos i arriben fins al Parlament. *El Periódico*. Retrieved from <https://www.elperiodico.cat/ca/politica/20180130/manifestants-independentistes-irrompen-parc-ciudadella-6588905>
- Riart, M., Ferrer, M., & Esparch, P. (2018). La fiscalia persegueix els CDR per terrorisme i rebel·lió. *ARA*. Retrieved from https://www.ara.cat/politica/Guardia-Civil-CDR-Setmana-Santa_0_1994200656.html
- Sharp, G. (1973). *Lucha política no violenta* (1a Edición). Santiago de Chile: Ediciones ChileAmérica CESOC.
- Tomás, N. (2018). El Parlament fa costat als CDR contra la campanya de criminalització de l’Estat. *El Nacional*. Retrieved from https://www.elnacional.cat/ca/politica/parlament-denuncia-criminalitzacio-cdr_264534_102.html
- Torres, M. C. (2018). Els CDR mobilitzen unes 500 persones contra la presència de Felip VI. *Betevé*. Retrieved from <http://beteve.cat/cdr-visita-rei-felip-iv-auditori/>
- Ubieto, G. (2017). Comités de Defensa de la República, los “soviets” de la revolución de los somriures. *El Periódico*. Retrieved from <https://www.elperiodico.com/es/politica/20171107/comites-defensa-referendum-soviets-revolucion-somriures-6409012>
- Vicens, L. (2017). Els comitès de defensa de l’1-O s’articulen a nivell nacional. *ARA*. Retrieved from https://www.ara.cat/politica/comites-defensa-Sarticulen-nivell-nacional_0_1887411409.html

Vilaweb Redacció. (2018a). Acord entre els mossos i els manifestants per a desmuntar l'acampada. *Vilaweb*. Retrieved from <https://www.vilaweb.cat/noticies/el-parlament-de-catalunya-entre-lobediencia-al-constitucional-i-la-fidelitat-al-mandat-de-les-urnes/>

Vilaweb Redacció. (2018b). Deixen en llibertat amb càrrecs els tretze activistes detinguts ahir davant del TSJC. *Vilaweb*. Retrieved from <https://www.vilaweb.cat/noticies/deixen-en-llibertat-amb-carrecs-els-tretze-activistes-detinguts-ahir-davant-del-tsjc/>

9. ANNEX

9.1 Model d'entrevista

A continuació el model d'entrevista elaborat com a guió base per a dur a terme les entrevistes als membres dels CDR. Puntualitzar que per a les entrevistes als experts es va considerar més oportú elaborar un model d'entrevista específic per a cada cas en particular.

Guió de preguntes

- 1) Quan i per què vas decidir participar d'un CDR?
- 2) Per a tu que signifiquen els CDR?
- 3) SERGI: Quin és l'origen dels CDR?
- 4) De quina herència beuen els CDR? És veritat que s'inspiren en els Comitès de Defensa de la Revolució Cubana?
- 5) Qui va « crear els CDR » ? Hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere?
- 6) Per què creus que van tenir tan èxit els CDR ? La capacitat de mobilització i organització dels CDR ha tingut molt a veure amb la presència de persones vinculades prèviament a d'altres moviments socials i, per tant, amb una àmplia experiència en mobilitzacions?
- 7) Com es financen?
- 8) Com s'organitzen els CDR ?
- 9) Els CDR són autònoms o hi ha una estructura centralitzada ?
- 10) Qui decideix com han de ser els mitjans d'acció i resistència dels CDR ?
- 11) Les accions es pacten entre tots els CDR ?
- 12) Hi ha hagut discussions/debat en el teu CDR o escala nacional sobre els mètodes d'acció dels CDR ?
- 13) Dins l'amalgama de tipus d'acció que han dut a terme els CDR on les ubicaries : noviolència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil ?
- 14) Hi ha dins dels CDR una reflexió estratègica en aquest sentit ? Entre accions que poden portar més suport i d'altres que no tant ?
- 15) Els CDR creuen en l'ús de la violència ?

- 16) Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?
- 17) Quin impacte ha tingut la repressió?
- 18) Quin és el futur dels CDR?

9.2 Entrevistes transcrites

ENTREVISTA A MEMBRE DE CDR GRÀCIA - Miquel

- Entrevista conduïda i escrita per Sergi Esteve i Garcia.
- L'entrevistat no va voler ser gravat.

1) **SERGI: Quan i per què vas decidir participar d'un CDR ?**

MIQUEL: Vaig ser-ne uns dels promotors. A l'abril ens plantegem, aquesta gent no farà el referèndum i s'ha de fer. Decidits a mobilitzar ens comencem a organitzar per barris perquè es faci el referèndum.

2) **SERGI: Per a tu que signifiquen els CDR ?**

MIQUEL: L'expressió més important de la unitat popular que hi ha hagut els últims 40 anys. És l'expressió organitzada que dona continuïtat a les lluites de l'1 i 3 d'octubre i 8 de novembre.

3) **SERGI: Quin és l'origen dels CDR ?**

MIQUEL: Tinc actes d'abans de l'estiu. A Gràcia el CDR neix com Acció per a l'Autodeterminació (Axa). El Moviment Popular de Gràcia (MPG) i l'Esquerra Independentista (EI) en són instigadors. S'aproxima el referèndum i en altres barris es creen col·lectius similars. Són autònoms, no hi ha un patró. Són de base assembleària i neixen per garantir el referèndum. Dos dies abans de fer-se el referèndum és quan es comença a massificar: pares, AMPES, veïnes... Posteriorment es canvia el nom CDR República. Fa dos diumenges [inici de maig] es va fer una Assemblea Extraordinària de 160 persones, els CDR no és una qüestió menor. Al ser autònoms no hi ha un patró d'actuació. La EI des dels seus orígens ha donat suport i motiva als seus membres a col·laborar-hi. Hi ha CDR que existeixen però no es coordinen [posa un exemple d'un CDR del Garraf que existeix des de fa sis mesos però que no participava de cap espai de coordinació amb d'altres CDR].

4) **SERGI: De quina herència beuen els CDR? És veritat que s'inspiren en els Comitès de Defensa de la Revolució Cubana?**

MIQUEL: No, és una assemblea de veïnes. No hi ha una inspiració teòrica, la premsa hi ha donat bombo a això però no és així. Fixat que a Gràcia es deia Axa i a Sants també tenia un altre nom. El que passa és que els noms es van homogeneïtzar. En definitiva, els CDR són de formació autònoma, descentralitzada, assembleària i sobirans.

5) **SERGI: Qui va « crear els CDR » ? Hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere?**

MIQUEL: Són de formació espontània. L'EI en va animar la seva creació. Es massifiquen i consoliden dos dies abans del referèndum.

6) SERGI: Per què creus que van tenir tan èxit els CDR? La capacitat de mobilització i organització dels CDR ha tingut molt a veure amb la presència de persones vinculades prèviament a d'altres moviments socials i, per tant, amb una àmplia experiència en mobilitzacions?

MIQUEL: Sí ha tingut a veure però els CDR són molt heterogenis eh... La base potser sí que és l'esquerra independentista però hi ha hagut l'ANC i Òmnium que també hi han trobat una organització on poder reflexionar sobre el procés republicà.

Al CDR Gràcia també s'hi ha donat un fenomen interessant (no sé si es dona a tot arreu): dirigents amb molta capacitat política de Comuns i Podemos que han participat al CDR.

7) SERGI: Com es financen?

MIQUEL: Donacions. A través de les assemblees que es passa un pot. I després marxandatge. Però en general gastem poc. Cap partit o organització posa calers, es vol mantenir la independència.

8) SERGI: Com s'organitzen els CDR?

MIQUEL: A partir de l'assemblea i després hi ha comissions de treball. Comissions: coordinació, assemblea constituent, difusió i suport. Són autònomes però no sobiranes. Poden treballar però no poden decidir per l'assemblea, per tant, necessiten demanar el vistiplau. I després també hi ha grups de treballs: un de consum (consum alternatiu, cooperatives elèctriques, banca...) i un d'escoles (suport contra la repressió que reben els mestres). Perquè et facis una idea de l'embranchida: hi ha 10 o 15 persones que participen activament a cada comissió. Les comissions es coordinen entre sí i envien representants a l'assemblea. Cada CDR envia un representant a reunions de coordinació amb els altres CDR. Ningú sap qui són. Es demana una certa permanència per seguretat. Si algun membre passa a participar-hi ha d'anar acompanyat la primera vegada per algú antic.

9) SERGI: Els CDR són autònoms o hi ha una estructura centralitzada?

MIQUEL: No hi ha una estructura centralitzada. Molt al principi hi va haver una assemblea a Sabadell però va ser més com una presentació/coordinació entre CDR. Unes 200 persones que no van decidir ni carn ni peix. Ara amb la repressió es complica. Es fan nacionals quinzenalment i hi ha territorials setmanalment. No se sap quantes territorials hi ha.

10) SERGI: Qui decideix com han de ser els mitjans d'acció i resistència dels CDR?

MIQUEL: Cada CDR. No hi ha cap estratègia.

11) SERGI: Les accions es pacten entre tots els CDR?

MIQUEL: Sí que es pacten accions però la participació és de forma autònoma. Es coordinen CDR per fer accions però això no vol dir que tots participin de la mateixa manera o hi estiguin d'acord. Perquè els CDR són autònoms i no hi ha jerarquies. En el moment que això es jerarquitzí el CDR duraran 15 dies. Beu de la tradició assembleària, que és heterogènia.

12) SERGI: Hi ha hagut discussions/debat en el teu CDR o escala nacional sobre els mètodes d'acció dels CDR ?

MIQUEL: Sí. Sobretot en la instrumentalització que n'ha fet la premsa i el poder de la violència. I també sobre la noviolència i el pacifisme. Entenem la noviolència com una acció de resistència. Llavors aquí hi ha molta discussió: els pro noviolència i els que defensen l'autodefensa. Dintre la no violència hi ha els que defensen la no violència pacífica i els de la no violència de la resistència o autodefensa. No hi ha un consens a Gràcia. Fins ara no ha passat que hàgim de decidir una estratègia car això passa en accions massives (mani, encerclar la Delegació...) on llavors cadascú actua segons els seus principis. Però això tampoc depèn cent per cent de tu, depèn de la policia o de si ve un piquet feixista o del que et trobis.

13) SERGI: Dins l'amalgama de tipus d'acció que han dut a terme els CDR on les ubicaries : noviolència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil ?

MIQUEL: No violència. Tothom està per la desobediència. Els no violents pacífics també estan a favor de la desobediència. Si estem defensant la república estem desobeint, no hi ha una altra manera de fer-ho.

14) SERGI: Hi ha dins dels CDR una reflexió estratègica en aquest sentit ? Entre accions que poden portar més suport i d'altres que no tant ?

MIQUEL: Si que hi ha un debat i es busca consens en el debat. El debat es fer accions que acumulin el màxim de forces i el màxim de suport popular. Talles un carrer perquè no tens més solució, sinó l'obres perquè això no crea suport popular.

15) SERGI: Els CDR creuen en l'ús de la violència ?

MIQUEL: Mai s'ha plantejat activament. Si s'ha plantejat es com autodefensa, però no és una opinió generalitzada. Al funcionar autònomament el que permet es que a vegades es creïn grups d'afinitats que fora de l'àmbit dels CDR fan accions pel seu compte.

16) SERGI: Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?

MIQUEL: Relativament. Han estat eines útils contra la repressió. Tots els canals de comunicació estan en servidors segurs. Res de núvols, llistes... Bàsicament funcionem per Telegram i Signal. I a nivell de correu també tenim un servidor segur. A vegades és una merda perquè algunes aplicacions no van també com les més comunes.

17) SERGI: Quin impacte ha tingut la repressió?

MIQUEL: El CDR són una cosa fins que comencen a detenir gent. Quan van haver-hi detencions va canviar tot.

18) SERGI: Quin és el futur dels CDR?

MIQUEL: Aquí tenim un problema important. És molt difícil mantenir organitzacions d'aquestes característiques. Els CDR es podrien anar dissolent com es van dissoldre el moviment del 15M o ve es podria consolidar sent una alternativa molt important de transformació social.

ENTREVISTA A MEMBRE DE CDR GRÀCIA - Pere

- Entrevista conduïda i transcrita per Sergi Esteve i Garcia

1) SERGI: Quan i per què vas decidir participar d'un CDR ?

PERE: Jo vaig començar participant al CDR poc dies abans del referèndum quan veiem que hi havia una acció policial de l'Estat espanyol que anava perseguint la preparació del referèndum i no veies ni que les institucions ni les grans organitzacions que havien portat les mobilitzacions fins aleshores com l'ANC o Òmnium poguessin garantir-nos l'execució d'aquest referèndum. Aleshores la gent es va autoorganitzar i jo vaig començar a participar amb l'aleshores Comitè de Defensa del Referèndum i després ja vam continuar amb el nom de República.

2) SERGI: Per a tu que signifiquen els CDR ?

PERE: Signifiquen moltes coses i tenen diverses funcions. Des del punt de vista polític o teòric jo diria que és l'expressió més fefaent de la creació des de baix, o sigui, la paraula de moda és "empoderament" –a mi no m'agrada gens– però es crear des de baix, el poble assumeix el govern que vol i no només espera que li facin sinó que decideix fer-lo. A mi em sembla el moviment més interessant en tot aquest procés d'alliberament del poble de Catalunya.

Ara, després també hi ha una funcionalitat molt més domèstica. És una forma de cuidar-nos, es una forma d'estar a prop de la gent que tens a prop que són els teus veïns... Per què? Doncs perquè l'agressió, la frustració i el perill és constant i aleshores qui millor et protegirà que la gent que tens a prop. Moltes de les accions que fem són accions d'autoconsum, són per cuidar-nos a nosaltres mateixos, nosaltres tenim la sensació de que ens cuidem.

3) SERGI: Quin és l'origen dels CDR ?

PERE: Ja qui et dirà que es d'abans, no? Però per mi és molt important els CDR com a concepte popular, és a dir, si que hi ha unes accions de defensa de comitès de... hi ha uns antecedents històrics com els Comitès de Defensa de la Revolució Cubana, tenim uns antecedents històrics que ho situen en el poder popular i en l'esquerra. Però per mi la formació dels CDR tal com són ara és als moments previs del referèndum de l'1 d'octubre.

4) SERGI: Per tant no hi ha una vinculació expressa amb moviments antecessors sinó que és un moviment que sorgeix del context polític de Catalunya previ al referèndum?

PERE: Sí, és a dir, busquem els referents després per justificar-te. Jo crec que és una cosa molt espontània, molt popular. Evidentment que hi ha gent al darrere que pertany a organitzacions polítiques i que incita aquest moviment, però no hi ha ningú que l'encapçali i es fonamentalment una reacció popular. Si més no és la sensació que pot tenir qualsevol persona que va passar les nits prèvies i els dies previs en el referèndum amb qualsevol defensa del col·legi electoral.

5) SERGI: Qui va « crear els CDR » ? Hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere?

PERE: Hi ha una provocació. Jo crec que hi han organitzacions polítiques que suggereixen i que provoquen però que no tenen la capacitat d'organitzar-los. I és després la gent que s'autoorganitza per sobre de qualsevol d'aquestes coses. Pensa que tres dies abans del referèndum l'ANC que fins llavors havia estat la gran mobilitzadora està dient "no vosaltres aneu a les 9h del matí al col·legi electoral que estarà tot arreglat". I curiosament amb aquest missatge – que era el mateix que el del govern– la gent reacciona en sentit contrari. "No ens ho creiem això, no estem segurs, no ens en fiem... més val que ens ho fem nosaltres no hi ha cap partit amb capacitat per fer això en aquests moments".

6) SERGI: Per què creus que van tenir tan èxit els CDR? La capacitat de mobilització i organització dels CDR ha tingut molt a veure amb la presència de persones vinculades prèviament a d'altres moviments socials i, per tant, amb una àmplia experiència en mobilitzacions? O com em deies ha estat secundari, és a dir, ha estat interferit però no ha estat capital?

PERE: Ha ajudat. Segurament no s'entendria els CDR si no si hagués incorporat gent dels moviments socials, assemblearis, veïnals... Precisament la gràcia dels CDR és ajuntar gent que venia dels moviments llibertaris amb gent que venia dels moviments veïnals amb gent que venia dels moviments socials... amb gent que feia anys –com jo– que no participava d'una mobilització activa, doncs això "perquè et fas gran i deixes als joves...". És a dir, la gràcia és aquesta, ajuntar tota aquesta gent. Seria impossible sense gent amb una experiència però aquesta gent sola tampoc ho hagués aconseguit". Aquesta amalgama arriba en el clímax l'1 d'octubre quan veiem que davant d'una actitud repressiva resulta que enlloc que el repressor aconsegueixi el seu objectiu que és desmobilitzar la gent i espantar-la, es multiplica per deu la gent que estava defensant l'escola. Això és el més maco i el que jo considero que forma part d'aquest moviment CDR, que en aquell moment va ser molta gent espontània defensant els col·legis electorals independentment de que estiguessin d'acord amb el que s'estava votant.

7) SERGI: Com es financen?

PERE: Aportacions populars dels participants. Marxandatge de crear xapes, samarretes, bosses... hi hagut molta creativitat en aquest aspecte. Es financen per creativitat i voluntat popular.

8) SERGI: Com s'organitzen els CDR?

PERE: Els CDR són sobirans i per tant s'organitzen autònomament. I qualsevol intent que no fos així ha fracassat i a més és necessari que fracassi. Els CDR són fonamentalment moviments locals, territorials. Que ratllen gairebé la guerrilla urbana en certs moments... Funcionen perquè pertanyen al territori i per tant com que cada territori té una especificitat el normal es que s'organitzin entre ells. I et dic que a nivell global s'han intentat moltes formes d'organització globals i han fracassat. I està bé que fracassin! El que ens costa aprendre en els CDR en aquests moments a nivell col·lectiu, coordinació o de treball comú... es que som al segle XXI i les xarxes són nodals. Que vol dir una xarxa nodal? Que hi ha molts camins per arribar a un determinat lloc i jo puc tenir una necessitat i el que faré es establir connexions amb afinitats que poden ser properes o llunyanes, però no necessito tots els CDR, igual en necessito dos o tres, o gent que té una afinitat. I crearem un grup ad hoc que es desfarà en el moment en que ja no tingui sentit i crearem un altre grup. Això són les xarxes nodals. Si intentem buscar o construir-nos com a estructures piramidals la cagarem. Per sort tots aquests intents estan fracassant. A canvi estem pagant un preu de no ser prou àgils o de no poder coordinar amb facilitat moltes coses i les coses

que hem coordinat col·lectivament han sigut més aviat molt carregades d'espontaneïtat. Però jo crec que ja està bé, que hem d'aprendre aquesta nova urbanització de les xarxes en el segle XX.

[9:54]

9) SERGI: Llavors em queda clar que els CDR són autònoms, però si que hi ha una certa estructura centralitzada o si més no de coordinació?

PERE: Sí els CDR han creat unes organitzacions territorials, en aquests moments hi ha 16 territorials i una discussió que són els CDR internacional, que no se sap ben bé en quin territori correspon però que s'han organitzat. Hi ha algunes de molts pocs CDR i algunes amb molts CDR com la territorial de Barcelona. I això per què s'ha fet? Doncs perquè hi ha la necessitat de coordinar-se i per sobre de les territorials hi ha una nacional que també s'ha creat per la necessitat de compartir coses i de trobar-nos sistemàticament fent coses. No són elements decisoris, són elements on compartir coses, aportar i discutir certs elements comuns. En cap cas es consideren organismes decisoris. Això no sempre ha estat així i hi ha organitzacions doncs que potser perquè són menys gent que sí que prenen unes certes decisions en nom de tots, no?

SERGI: algunes territorials?

PERE: Sí, algunes territorials certes maneres a vegades ha arribat algun missatge de la coordinadora nacional que diu "home, estan dient que sí però això no ho hem aprovat tots plegats". Però bueno això forma part de l'autoajustament de l'organització i no es habitual ni excessivament preocupant [Es parla uns segons més sobre aquesta qüestió però sempre en el mateix sentit].

10) SERGI: Qui decideix com han de ser els mitjans d'acció i resistència dels CDR ?

PERE: Torno a dir els CDR són sobirans i cadascú ho decideix pel seu compte. Evidentment cada CDR s'organitza en comissions i aquestes comissions responen a diferents preocupacions o diferents accions. I ja està, això s'escala i aleshores si hi ha gent que hi pot estar d'acords es comparteix amb altres CDR. Si que hi ha dintre de les territorials una espècie d'organització amb una espècie de grups de treball, per dir-ho així, que sí que poden pensar o executar accions que han arribat i que necessiten d'aquest element de coordinació. Però no hi ha una decisió que no hagi estat prèviament consensuada en el grup de CDR que vagin a participar-hi.

11) Per tant les accions no es pacten entre tots els CDR ?

Sí, es negocien i es comparteixen. Si un CDR decideix fer una acció... Mira l'organització és bastant senzilla, és a dir, un CDR decideix fer una acció pensa que la pot fer sol sense ajuda i la fa. Que aquest CDR pensa que aquesta acció seria més potent si la fa amb més gent doncs s'intenta: opció A contactar amb altres CDR propers o afins per executar-la, de la mateixa manera que ja s'han fet accions que s'ha contactat amb l'ANC i amb Òmnium local o amb alguna associació del barri. O si es pensa que lo millor seria escalar-ho més a munt a tot Barcelona, a tot el Barcelonès o a tot el territori doncs aleshores es porta a la territorial i es mira si hi ha una resposta. Tenim mecanismes de comunicació entre territorials mitjançant Signal per passar-nos tota aquesta informació de manera ràpida. [Interrupció de l'entrevista per una conversa entre l'entrevistat i una tercera persona].

12) SERGI: Hi ha hagut discussions/debat en el teu CDR o escala nacional sobre els mètodes d'acció dels CDR ?

PERE: Constantment. Constantment això és una discussió permanent.

13) SERGI: Dins l'amalgama de tipus d'acció que han dut a terme els CDR on les ubicaries : no violència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil ? Creus que hi ha un debat, o sigui, hi ha un debat però no hi ha cap posició fixa almenys en el teu CDR?

PERE: No, no, és molt difícil trobar una posició fixa. Hi ha coses que tots estarem d'acord per exemple la desobediència on fàcilment tots ens posarem d'acord. Els CDR pensa que estan fets – hi ha gent de tot– però generalment és gent d'esquerres, deixem centre esquerra alguna cosa d'aquestes, progressistes... Però no trobaràs gent de dretes i gent conservadores dins dels CDR. Ja tenen els seus espais i el CDR per la seva pròpia naturalesa de proximitat al territori de component social i totes aquestes coses és generalment gent que tira cap a l'esquerra. Això vol dir que tots estarem d'acord amb certes coses: ser desobedients hi estarem d'acord, anar contra de les lleis injustes hi estarem d'acord. No serem conservadors en aquest tipus. Ara, amb coses que estarem més... que arribarem a un acord més difícil és no en la no violència o la violència. El CDR no és un moviment violent és voluntàriament no violent. Però sí en la radicalitat de les seves accions, és a dir, nosaltres defensem una actitud no violenta que no vol una actitud submissa o d'anar amb el lliri a la ma o d'evitar accions radicals. Per exemple, una discussió que no sé si ha sentit d'abans que venia de territorial. Tallar vies o aixecar peatges és una acció violenta o no? Hi ha gent com l'ANC que pensen que això està en el sector de la violència i gent com els CDR que pensem que això és una acció floral i que no hi ha cap violència en aquest.

SERGI: per tant hi ha consens dintre els CDR sobre aquest tipus d'accions?

PERE: Sí. No, no trobaràs a ningú... Aviam els CDR el que et discutiran en aquest aspecte és l'oportunitat de fer-ho o no. Si això ens afavoreix, si no ens afavoreix, si ens interessa fer-ho o no. Però no he trobat o la meua experiència diu que no he trobat cap discussió que consideri que això és violència o no violència.

14) SERGI: Hi ha dins dels CDRs una reflexió estratègica en aquest sentit? Entre accions que poden portar més support i d'altres que no tant? Que entenc que és el que deies de que es valora molt l'oportunitat de fer coses...

Una reflexió estratègica en sentit pensament polític no pot haver-hi perquè no som una organisme que pugui emetre un discurs d'aquest tipus. No som orgànics en aquest sentit per poder emetre un discurs que representi els CDR i el dia que això aparegui "ojo" perquè estarem fent jo que sé, un sindicat o una associació "cumbaià" o una secta religiosa o un partit polític. Ara si que hi ha discussions, és a dir, nosaltres xerrem molt i discutim molt i a les comissions es fa molta feina i a l'assemblea es fa molta feina. Aleshores si que és possible que al final pugui sorgir una certa reflexió política feta d'àtoms, de partícules que després puguin ajuntar-se... I potser sereu vosaltres els que haureu d'ajuntar aquestes peces a partir de xerrar amb tothom. Pensa que hi ha un element que influeix molt en aquest aspecte que és la seguretat. Els CDR van ser element que es van enfrontar directament amb la policia. Mai hem tingut una consideració gaire tolerable legalment i ara ja hi han jutges que han ordenat perseguir els CDR i que la policia obtingui informació i tot això. Aleshores per a nosaltres la seguretat és molt important i una de les fuites de seguretat més important es que corrin documents. Que s'escampin coses com va passar amb la Tamara que es va escapar un àudio que s'havia distribuït a través d'un grup de Signal i això va

tenir tot el processament i tot l'acusament de terrorisme... i que finalment va quedar alliberada però va causar tot aquest problema. Llavors és molt difícil que tots els CDR generin qualsevol document doctrinari o qualsevol document ideològic en aquest aspecte. Serà més aviat això, a partir de la gent que estudia el fenomen que pugui treure determinades conclusions.

15) SERGI: Els CDR creuen en l'ús de la violència ?

PERE: Aviam em tornes a fer una pregunta genèrica que l'única resposta és no. Si em preguntes personalment et respondré una altra cosa, però com que no m'has fet una pregunta personal doncs aleshores els CDR com a tal...

SERGI: Llavors tu com a membre del CDR de Gràcia podries conceptualitzar una acció en el qual hi hagués violència o s'acceptés l'ús de la violència en alguna situació?

PERE: L'Estat actua amb nosaltres violentament i ho seguirà fent mentre no fem una oposició. És possible que alguna d'aquestes oposicions hagi de respondre en violència.

SERGI: I que seria per a tu violència en alguna d'aquestes oposicions?

PERE: Aviam per una banda...

SERGI: Seria autodefensa?

PERE: Anava a dir, és a dir, hi ha una violència reactiva, és a dir, si a tu et venen el fatxes i t'ataquen pots fugir o pot enfrontar-t'hi... Aleshores això depèn molt de les circumstàncies però siguem una mica imaginatius en aquest aspecte. També hi ha una violència econòmica neguem-los l'extracció... També tenim una sèrie de empreses de l'IBEX 35 que viuen, a part d'aquesta extracció, en el manteniment d'un status quo. Fer alguna afectació contra aquestes organitzacions que impliqui, és possible, alguna destrucció física d'alguna cosa tampoc seria una mesura inadequada.

16) SERGI: Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?

PERE: Com et deia els CDR són organitzacions del segle XXI i les formes de comunicació del segle XXI estan basades en la immediatesa que permeten les xarxes socials. Per un costat això ha estat fonamental en la nostra comunicació immediata i directa. Però també hi ha una altra cosa, els mitjans de comunicació que la gent rep i utilitza habitualment són en mans de les elits que conserven el poder i intenten mantenir-lo i que la seva estratègia habitual és tallar la veu a qualsevol element discordant i multiplicar la veu dels elements afins. Aleshores, clar, no tenim accés a uns determinats mitjans de comunicació per tant hem de buscar mitjans de comunicació alternatius.

17) SERGI: Quin impacte ha tingut la repressió? De quan la fiscalia i alguns jutges van començar a emprendre accions legals. Hi ha un abans i un després en la qüestió repressiva?

PERE: Tota la gent que munta els CDR i que ha estat als CDR, és a dir, és molt difícil trobar unes lectures globals. Aleshores per un costat que hem notat, tres coses: 1) Una part de la gent s'ha desmobilitzat. El que havia intentat fer aquesta repressió i fer que això espantés a la gent doncs ha tingut una part d'èxit perquè ha aconseguit que hi hagi hagut gent que es desmobilitzés; 2) Per

altra banda, al contrari hi hagut gent que s'ha remobilitzat. Ara tenim persones noves. Han marxat persones i ara tenim noves persones que ha sigut un al·licient per tornar a participar; 3) I si que ha modificat certs comportament organitzatius, o sigui, certs elements de precaució i seguretat que s'han extremat a partir d'aquests fets.

18) SERGI: Quin és el futur/paper dels CDR? Quin creus que hauria de ser el futur dels CDR de Gràcia, dels CDR...?

PERE: Els CDR han vingut per quedar-se. Els CDR reclamen un status polític, d'interlocutor polític. Això és un desig no sé fins a quin punt aquest desig és coherent en la mateixa estructura dels CDR... per què quin interlocutor polític és un CDR si el CDR no és capaç d'elaborar un discurs global, no? Però si de crear tendències i de supervisar o exigir el compliment de les coses per les quals ens vam trencar la cara l'1 d'octubre. L'1 d'octubre ha sigut un acte heroic, ha sigut un acte de resistència, l'1 d'octubre ha sigut tot el que tu vulguis... Però l'1 d'octubre vam votar una cosa i no ens oblidem mai d'això. Aleshores els CDR també estem per recordar i insistir que vam votar una cosa i que és el camí que volem assumir. Si no per què vam fer aquestes coses? Per tant en aquesta construcció des de baix jo crec que els CDR són molt importants en el sentit de permetre aquesta construcció des de baix real, en que nosaltres tenim... la majoria de CDR tenen una comissió de Procés Constituent. Perquè volem discutir com volem construir aquest país nou des de baix, influir-hi. És possible que en un moment donat les organitzacions polítiques busquin una forma d'imposar uns certs criteris perquè estan amb una política del segle XX, amb una ideologia del segle XX... on el polític crea constitucions i normes que després el poble ratifica i se n'oblida durant com ha passat aquí a Espanya durant 40 anys. Però en canvi una societat que realment es vulgui democràtica al segle XXI és una societat en permanent provisionalitat, amb permanent adaptació, creació de noves coses, ajustament a les noves realitat, a la immigració, a les dones, al paper de les noves estructures familiars... Et dic coses molt disperses, però és això el que ens està passant... l'educació informal i totes aquestes coses... I això on es capta, on es pot trobar un veritable lloc on emergeixen totes aquestes problemàtiques és des del carrer i des de la proximitat de la gent. Jo crec que els CDR en la seva evolució persistiran en aquest sentit o persistiran com una idea. Amb això si que em connecto una mica en els Comitès de la Defensa de la Revolució Cubana que encara existeixen, no?

19) SERGI: Creus que el CDR crea una xarxa o que les xarxes unipersonals poden fer créixer els CDR, es retroalimenten en el temps...

PERE: Jo crec que cadascú de nosaltres dintre el CDR, la gent que estem de forma permanent, som importants i és important que mantinguem la nostra pròpia xarxa de contactes. És a dir, evidentment no som els mateixos que els que van venir l'1 d'Octubre que va venir molta gent, però la gent que ha marxat ha seguit connectada... Encara existeixen molts grups de Whatsapp que es van crear per la defensa dels col·legis electorals, jo en tinc dos que encara hi participem i ens diem coses i ens recordem. Jo crec que cadascú de nosaltres el que té és la seva xarxa de contactes, xarxa que s'ha desvinculat de l'acció immediata però que segueix motivada que segueix pensant amb això. Una xarxa que podem activar en qualsevol moment. Simplement necessitem motius engrescadors i prou important, no? El que és important es que a part de cuidar-nos entre nosaltres –que això és una cosa que et deia al començament que també serveix als CDR– que cadascú cuidi i transmeti aquesta informació a les seves pròpies xarxes d'amics, de feina, properes... i això està passant i crec que tots ho fem en certa manera. Jo per exemple conec gent de Nou Barris o del meu poble de Sant Adrià... aleshores també transmetem aquesta informació a nivell personal. I el que serà molt important això és que es pugui activar en el moment que realment faci falta. Quan? Crec que ens sobran moments i motius per fer-ho.

SERGI: per tant és una forma de polititzar la gent i a la vegada el CDR potser és una eina per activar totes aquestes xarxes múltiples. Si no hi fos podria costar més.

PERE: Sí. És de mantenir-les i d'activar-les en moment de necessitat.

ENTREVISTA A MEMBRE DE CDR GRÀCIA – Araceli Caballero

- Entrevista conduïda i transcrita per Sergi Esteve i Garcia

1) SERGI: Quan i per què vas decidir participar d'un CDR ?

ARACELI: Va ser abans de l'1 d'octubre. Em sembla que jo anava per una plaça i vaig veure un cartell. Vull dir que ningú m'hi va portar i que hi havia un assemblea i hi vaig anar. Quan jo vaig començar era Comitè de Defensa del Referèndum, estaven veient que farien a les escoles però ja estava tot bastant organitzadet. [Dona més detalls al respecte]. Abans no hi havia tanta gent però després de l'1 d'octubre, no se si hi vas estar, aquelles assemblees que hi havia 300 persones... Aquelles assemblees a l'octubre era una cosa brutal...

2) SERGI: I el per què?

ARACELI: Home! Si la gent es mobilitza a mi m'encanta mobilitzar-me i que siguem nosaltres. Primer tinc clar que el que vulguem ho hem de fer nosaltres i després perquè jo en aquesta és la política en la que crec. Jo més que republicana sóc més aviat àcrata. Jo vull un societat horitzontal on encara que hi hagi organització el poder estigui a la base i que això s'articuli –encara que després s'hagi d'organitzar d'una altra manera– però que el poder sigui allí. I els CDR són això, per mi és que és un caramellet. I a més és una manera d'exercir això i de promoure això. Perquè això és “jo m'apunto per un cartell. Tu t'apuntes perquè el teu tio, pel teu amic...”. Jo estic encantada.

SERGI: Llavors per tu entenc que el que han significat els CDR és un espai de trobada amb múltiples persones en un espai horitzontal

ARACELI: Sí. I de fer política. Jo tinc molts amics fora d'aquí, jo sóc andalusa i he viscut molt a Madrid i quan diuen “I ara el govern...” i jo dic “Mira saps que passa es que a mi aquesta gent ja s'ho faran! Han assumit aquestes responsabilitats i clar que els hem d'empènyer però a mi més que aquesta política m'interessa aquesta, la de la gent.

SERGI: Però també tenies una afinitat amb els objectius...

ARACELI: Home itant!

3) SERGI: Quin és l'origen dels CDR ? Et consta quan el CDR de Gràcia es va impulsar?

ARACELI: Jo he sentit parlar la gent de la comissió de que això no es espontani, ja es veu, res és espontani. Allà hi havia de gent treballant diuen que des de l'estiu i suposo que potser

específicament en el CDR sigui des de l'estiu... Bueno és com el referèndum, això no es va plantejar en quinze dies. Però segurament era gent que ja es coneixien, que tenien objectius comuns i que ja estaven treballant coses similars. Afortunadament! Per que clar jo recordo aquelles assemblees que gent super jove, suposo que d'Arran però això més igual, bueno més igual millor Arran que una altra cosa per a mi... Gent que porta les assemblees d'una manera meravellosa i jo tinc enveja perquè jo sóc d'una cooperativa que és un suplici a vegades les assemblees i aquesta gent ho fa molt bé. Vull dir que suposo que això té una gestació de molt més enrere de gent que ja està treballant en aquesta línia, això sempre és així, i que en un moment determinat veu que això es pot fer i ho fan. I després anem apuntant més gent.

4) **SERGI: I això que s'inspiren amb els Comitès Revolucionaris cubans?**

ARACELI: Ni idea.

5) **SERGI: Creus que hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere? O La capacitat de mobilització i organització dels CDR ha tingut molt a veure amb la presència de persones vinculades prèviament a d'altres moviments socials i, per tant, amb una àmplia experiència en mobilitzacions?**

ARACELI: Itant! Itant! Com sempre! Però es que per a mi això... A veure, jo crec que és una cosa del sistema molt interessada que diu "Ui! Es que això, això no és espontani! Això ho han organitzat els sindicats, aquí al darrere hi ha no se qui...". Que passa que és dolent que la gent s'organitzi? Afortunadament! Itant! Es que si ningú estigues organitzat no es faria ni les festes de Gràcia! A mi ja em sembla un valor que hi hagi gent organitzada. Que hi ha gent al darrere? Al darrere, al davant i al mig. Que si s'inspira amb això? A mi es que m'és igual! Vull dir que si a algú això li ha donat la idea, benvingut. No sé ni quin és el problema ni que hi ha –per utilitzar la mateixa expressió– qui hi ha al darrere d'aquesta pregunta. Perquè què passa això és dolent? Per mi ni és dolent ni és bo, si algú ha tingut alguna vegada una bona idea que inspira altres bones idees doncs mira que bé!

6) **SERGI: Com es financen?**

ARACELI: Primer els CDR necessiten molt poca financiació. Muntar una assemblea i enviar uns missatges pel Twitter és gratuït. Com que no hi ha una estructura no cal una financiació fixa com una organització o institució. Després locals? Locals necessitem molt pocs. Qui financia que tu i jo estiguem aquí? Pues nosaltres que pagarem el cafè. Si ens reunim en algun local del barri –Lluïsos o a Fontana– ens la presten o tenim l'assemblea a la plaça és gratis. Què hem de finançar, llaços? Doncs jo una vegada vaig comprar cinc metres i això ho vaig finançar jo. I després tenim la famosa caixa de resistència que estic segura que allà no hi ha ni mil euros. Jo agafo un llaç i poso dos euros si en tinc i si no poso deu i si no en tinc no en poso. No hi ha una necessitat d'una financiació.

7) **SERGI: Ara parlem més de l'organització pròpiament dit del CDR de com s'organitza? Si em pots explicar una mica com funciona a nivell de Gràcia i a nivell de CDR territorial i nacional.**

ARACELI: Jo de fora de Gràcia sé molt poc. Jo no he anat mai a cap reunió de un àmbit més ample que Gràcia. A Gràcia que som bastanta gent ens dona per fer comissions. Com s'organitzen les

comissions? Un dia a l'assemblea hi ha algú que diu que "Estaria bé organitzar una comissió de mobilització" i s'acorda que després de l'assemblea la gent que estigui motivada vagi a parlar amb la persona que ho ha proposat. [Comenta algunes coses més al respecte però sempre en el mateix sentit]. D'aquesta manera han anat sorgint les comissions diguem estables i després dissabte hi ha una jornada de consum responsable perquè algú va dir "Té molt a veure amb la república el consum responsable...", doncs això és un grup de treball per aquesta jornada. Hi ha diferents comissions de Difusió, de...

SERGI: Es pot anar transformant i modelant?

ARACELI: Sí. De totes maneres jo crec que les comissions són bastant estables i fins i tot ara almenys la meva, no sé la resta, està que ni entra ni surt gent. Perquè potser vol dir que hi ha gent que ve menys en un moment determinat però això no vol dir que surti sinó que "Ara em puc dedicar menys però tinc la intenció de tornar". Si que hi ha en aquests sentit diferents nivells però el que deies tu del Pla de l'Estany: hi ha una gent més fixa i després hi ha l'assemblea que això s'anuncia per Twitter i per tot arreu, jo li envio als meus amics/gues o algú que passa i s'hi posa. Però a les assemblees també hi ha per exemple de la meva cooperativa una noia molt compromesa, molt seriosa en aquestes coses, que no està en cap comissió perquè ella no pot en aquests horaris. Hi ha també a les assemblees gent fixa diguéssim, el que passa es que després... De fet les comissions si que ens és més fàcil entendre'ns amb gent que ja sap...

SERGI: I a escala més territorial que et consta? Que simplement s'envien persones...

ARACELI: Dic el que sé però si algú altre diu alguna altra cosa segur que tindrà raó. Les reunions territorial no és un nivell superior. A les reunions territorials no es prenen decisions. Cada CDR és cada CDR i si s'assemblen es perquè ens estimem i ens coneixem. Però cadascú fa el que... La idea de reunir-se en un àmbit territorial és transmetre informació, posar-se d'acord si cal, establir relacions més properes que saber que allí hi ha no se qui, coordinar-se i això. Que passa com ja saps aquesta gent està desitjant que hi hagi líders per posar-los a la presó allí som una mica més discrets. No és diu "Qui va a la territorial!". No perquè jo estic segura que hi ha gent infiltrada, jo estic segura que a les assemblees ve ves a saber qui... Perquè jo si hi ha un poli no li demano a ningú qui és... aleshores li donem la benvinguda amb la bona voluntat i ja està. Però les territorials si que tenim una mica de més cura llavors si que va gent que ens coneixem. El que passa és que això no és fixe, vull dir, si jo conec a la gent de territorial i la gent aquesta em coneix a mi, una altra setmana aniré amb tu i et presentaré i diré "aquest és el Sergi" i potser jo ja no hi torno...

SERGI: O sigui és una persona habitual o una persona habitual acompanyat d'un...

ARACELI: Sí un habitual que pot deixar de ser habitual. Vull dir que l'objectiu és saber qui som.

SERGI: I lo mateix passa amb Catalunya entenc...

ARACELI: Nacional clar... Si fer una territorial ja és una mogudeta fer una nacional crec que és massa mogudeta. [Afegeix unes consideracions que no tenen a veure amb la pregunta] Com que tampoc es prenen decisions no tothom veu la practicitat d'això, no és que sigui sospitós ni res... Val la pena tant d'esforç, reunir a tanta gent... Hi ha molta gent implicada a tot al territori i ni t'explico ja al Nord... Jo no sé quantes reunions nacionals hi ha hagut. Potser dos o tres com a molt, com a molt! Hi ha gent que qüestiona la utilitat i el preu-benefici.

8) SERGI: Els CDR són autònoms o hi ha una estructura centralitzada ?

ARACELI: Els CDR són molt autònoms. Per exemple un dia vaig dir crec que « Los dedos se nos hacen huespedes », que vol dir que ja ens posem una mica paranoics. Jo crec que inclús a vegada massa però jo me n'alegro que la gent estigui tan sensible a que ningú fora del CDR decideixi pels CDR. Ni fora ni dins. Que no hi hagi ningú, ni partits, ni ens superiors de varis CDR ni res... si no que aquí nosaltres som veïns que ens ajuntem i fem el que ens sembla bé i ens coordinem perquè hi ha molta altre gent que vol el mateix i que té mètodes semblants. De fet és una cosa molt divertida perquè clar jo no sé la afiliació de la gent dels CDR peròestic segura que de ciutadans no n'hi ha a no sigui que sigui per espiar.... Jo crec que hi ha molta gent CUP o filo CUP o així... En un moment determinat alguna gent que s'ha posat a sospitar “No la CUP està al darrere o té massa poder”... fins i tot gent de la CUP, vull dir que no vol... T'ho dic com a exemple de que seria molt difícil que aquí... jo crec que ningú vol estar al darrere però si algú volgués ho tindria molt difícil perquè aquesta és la gràcia. Som gent que ens reunim sinó ja m'apunto a un partit. [Afegeix coses en el mateix sentit].

9) SERGI: Qui decideix com han de ser els mitjans d'acció i resistència dels CDR ?

ARACELI: Al nostre CDR si algú se li acudeix alguna cosa ho diu. Tenim un àmbit de comunicació en el que hi ha dues persones per cada comissió en un grup de Signal i si a algú se li acudeix alguna cosa ho diu a allí. I la comissió que s'encarrega de pensar accions que després proposa no a les comissions sinó a l'assemblea i allí s'aprova. Però ja et dic aquestes accions la idea inicial pot ser d'una persona. [Afegeix coses en el mateix sentit]. Mitja hora abans de les assemblees es reuneix aquest grup i fa l'ordre del dia. És una qüestió per estalviar... Si a mi se m'acudeix fer una cosa o hi ha una cosa a la meva comissió hi ho ha d'enviar tot directament se multipliquen els missatges. Aleshores el que fem és que un ho transmet a la seva comissió només.

[19:46]

10) SERGI: I les accions no es pacten entre tots els CDR? O sigui, si es pacten és per coordinar-se.

ARACELI: Per exemple, hi ha CDR que tenen molt poca gent. Per exemple els de Vallcarca volen fer no se què i diuen que tenen poca gent, doncs home, perquè això no ho fem a la plaça Lesseps i ho fem els dos CDR? És en aquest sentit. [Explica altres exemples de coordinació entre CDR: manifestació a favor dels joves d'Altsasu; manifestació de suport al membre del CDR Esplugues, Àdria, etcètera]. Com que la comunicació entre CDR funciona més o menys bé, pues ja ve qui vol.

SERGI: O sigui existeix, la comunicació funciona bé creus entre CDR

ARACELI: Jo crec que sí. Clar es que la territorial que es reuneix una vegada a la setmana clar això... A veure la territorial del Barcelonès clar això fa que... i després la gent té lligams! I si jo no sóc del Barcelonès però... Bueno té lligams i a més a més això ho difonem –a no ser que sigui una acció que no cal que sàpiga ningú fins al moment– pel Twitter.

11) SERGI: Hi ha hagut discussions/debat en el teu CDR o escala nacional sobre els mètodes d'acció dels CDR? Heu discutit sobre com han de ser...

ARACELI: Jo al principi no ho sé, abans de que jo arribés. Home es discuteix de tot. Jo crec que hi ha una cosa que mai s'ha discutit perquè tothom i està d'acord que és una manera participativa i no violenta. I després que passa que en la pràctica si a algú li sembla que alguna cosa que s'ha fet... sobre coses concretes, per exemple, l'altre dia hi havia això de de TV3, doncs hi havia gent que no li semblava bé perquè els treballadors de TV3 havien dit que no hi anés gent de CDR que

ho deixessin.... Jo personalment crec que és el millor perquè mira ja s'ho faran, però... En accions concretes diguéssim hi ha gent que ho veu més o menys... Per exemple es va parlar, que jo al final no sé si ho van fer o no, jo no m'enrecordo el motiu de què perquè tot va tan de pressa... d'anar al carrer d'un d'aquest de Ciutadans [el defineix físicament] el Carrizosa a fer pintades no a casa seva si no al carrer. Hi ha gent que no ho veia, jo tampoc. Però bueno vull dir això són coses concretes que et semblen massa personals o... però així en general...

SERGI: Però quan hi ha aquestes coses concretes la gent que ho decideix pot anar-hi? O si el CDR diu que no, és no? Sobre lo de la pintada per exemple.

ARACELI: Ho van dir i a molta gent li semblava que sí. Jo no sé si al final van anar-hi o no... Sí aquesta gent va però perquè són coses així. Però suposo que sí el CDR digués anem a donar-li una pallissa a aquest el CDR diria "no en nuestro nombre".

SERGI: Però no signen com a CDR? Sinó que serveix com a plataforma per fer una acció.

ARACELI: No, no! Volien pintar al carrer llaços grocs! No et pensis que anaven allà... No era ni de signar ni de res.

SERGI: No anava a dir "Carrizosa vete a..." vale. Però en tot cas pot haver-hi un altre tipus d'organització que és plantejar accions una mica més complicades d'establir un consens i que llavors serveixin els CDR perquè algunes persones, les que vulguin, facin això sense posar en risc a ningú del CDR.

ARACELI: Però en realitat la gent que fa coses vull dir ens donem suport. A veure és veritat es que hi ha diferents coses: si un va i posa llaços grocs bueno tu saps que gent del CDR intentes anar-hi si pots a fer suport... però ningú diu "Això no està signat", no té *copyright*. Després una cosa que és molt xula, jo mai hi he anat, han fet unes coses que són com presons transportables això van anar al Parc Güell amb octavetes i això clar són octavetes signades, estem molt d'acord. Es que normalment fem coses així... Potser una cosa concreta hi ha gent que ho veu més o menys... però tampoc que estigui en contra "d'això és horrorós" i ningú se la...

SERGI: Ningú ha marxat violentat de oh...

ARACELI: Que jo sàpiga no.

12) SERGI: Dins l'amalgama de tipus d'acció que han dut a terme els CDR on les ubicaries: no violència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil ?

ARACELI: A veure jo crec que són accions no violentes. Jo ja tanta especificitat... Mira que és un tema molt molt proper i en el que porto dècades, lo de la no violència.

SERGI: Però hi hagut una reflexió per exemple... Ha arribat a haver-hi una discussió un debat en el plan de dir "De moment nosaltres d'alguna forma sense haver-ho dit estem fent accions no violentes perquè a més creiem que aquestes són les que donen més suport? Però el dia de demà si fes falta..."

ARACELI: No, no. Perquè crec que la gent està molt en la no violència.

13) SERGI: I les accions quan es pensen vosaltres penseu... intenteu sempre donar-li dos voltes i buscar fer accions... Amb quin objectiu feu accions m'interessa saber.

ARACELI: Moltes vegades les accions són de sensibilització i d'informació. Per exemple aquí que és Gràcia es fa bastant això de informem els Guiris, o a veure, estic parlant parèntesis, d'accions de mobilització... Per exemple la meva comissió fa un altre tipus d'accions que a mi em semblen molt molt molt importants i molt profitoses que són de fons. Però aquestes de posar llaços, jo que sé... Vam anar a Siracusa [carrer] i vam netejar tots els vidres i vam fer una pintada de l'1 d'octubre. Jo les calificaria primer d'informació, sensibilització i intentar informar la gent de que està passant aquí gent de fora, guiris. I gent d'aquí dir-li si vols fer alguna cosa aquí tens una possibilitat. Hi ha una altra acció que això arribem on podem però que intentem fer, sobretot hi ha una comissió que està intentant fer això, que és contactar perquè el que no volem –és un barri amb molt teixit associatiu– fer més sinó més aviat crear lligams, parlar amb les altres entitats, establir lligam, jo que sé... Bueno acabo amb aquest tipus d'accions, jo crec que unes accions es podrien calificar de fer-nos presents, estem aquí, hi ha gent hi ha veïns que no estan d'acord amb que hi hagi presos, hi ha gent que no està d'acord en estar en un Estat repressiu i volem que això ocupi l'espai públic perquè els "Carrers seran sempre nostres". I això fer-ho de facto que es vegi.

SERGI: Llavors quan les accions van més dirigides a la gent hi ha una reflexió a darrere de "Ho fem així, fem aquest tipus d'acció perquè creiem que així donarà i tindrà més suport"? Es busca fer accions m'imagino que incrementin el suport popular.

ARACELI: Anem aprenent sobre la marxa. Aleshores en un moment determinat abans de tanta onada repressiva, no dic abans de l'1 d'octubre, sinó d'això de buscar líders i tot això... A la gent se li acudia coses i les feia. I a vegades s'amuntegaven i a vegades deies i això de veritat aquest esforç val la pena? Aleshores en un moment determinat vam fer, es que tenim una molt protocol·lària i jo la tinc molt a prop, vam fer un protocol... no tan un protocol com una sèrie abans de fer una acció sistematzem el tipus de preguntes que ens hem de fer. Tipus: quin és l'objectiu? Quin és el resultat que es pot esperar? Perquè a lo millor l'objectiu es mobilitzar tota la gent de Gràcia però si jo faig una xerrada poso una cosa ridícula, al meu menjador, pues clar això l'objectiu i el mitjà no cassà. Quin és el resultat raonablement esperable? Quins són els riscos? I quin és el cost, no tant de diners, sinó d'esforç, de gent, de tot això... De veritat val la pena perquè en un moment determinat si que ens hem plantejat la seguretat, hem tingut alguna xerrada de seguretat, va anar-hi una persona de cada comissió... Vull dir que amb el temps ho hem anat treballant, perquè no sé com dir, fas una cosa i dius "Això com a resultat?" avalues i això et fa aprendre per exemple sistematitzar una mica com et plantejes cada acció. Després et vull parlar d'un altre tipus d'accions. La meva comissió que es deia Procés Constituent i no sé perquè en un moment ha començat a dir-se Assemblea Constituent que es mentida perquè no som assemblea som una comissió de l'assemblea, però bueno és igual... El que nosaltres volem es promoure la creació de la República des de sota, no en plan abstracte sinó concret. Aleshores que hem fet: organitzar i portem quatre debats que estem super orgullosos. Vam muntar un debat de procés constituent [explica els detalls de l'acte] ho vam anunciar molt poc –tres dies– i érem com cent persones. Després vam fer una altra de educació i un altre de sanitat. Les temàtiques no les fem nosaltres un debat sobre educació, sinó contactem amb totes les entitats del barri que es dediquen a aquest tema i amb aquesta gent organitzem un debat, això també promou el lligam entre entitats [explica més detalls sobre l'organització dels actes i com es desenvolupen]. I ara ja em dit que no prepararem més abans de l'estiu i ara el que estem es debaten nosaltres qüestions de fons, perquè jo crec que és molt important veure la República en concret i construir una República que la sanitat sigui com la gent vol, que l'educació sigui com la gent vol... M'agradaria que vingués més gent, però això bueno intentem fer el millor possible i no ve moltíssima gent però bueno...

14) SERGI: Els CDR creuen en l'ús de la violència o no?

ARACELI: Rotundament no.

15) SERGI: Però es podria plantejar en un futur o en algun moment hipotètic algun tipus d'acció violenta, que no sigui física, eh?!

ARACELI: Jo crec que és impensable. A veure hi ha la indignació, però es que a tothom... A la meua sogra que és una senyora de 83 anys et diu "Agafo el kalaixnikov" i això també passa amb gent del CDR "Som massa tous hem de passar...". A veure i dius "Concreta! Que faràs con el palo de la escoba? Es que ja m'ho explicaràs!". No, jo sincerament crec que és impensable a part de que molta gent marxàriem.

[36:30]

16) SERGI: Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?

ARACELI: Completament, completament!

SERGI: Vols afegir algú més? Han estat importants, no?

ARACELI: Important no, indispensables! Es que jo sé l'hora de la reunió de demà per Signal.

17) SERGI: Quin impacte ha tingut la repressió? Vau veure un abans i un després després de quan van començar les detencions...

ARACELI: Jo crec que sí. Clar, jo crec que sí. Aquí hi ha una cosa que no només està als CDR sinó que també està a l'ANC i la...

SERGI: Com s'ha notat al CDR l'augment de la repressió?

ARACELI: A veure jo crec que van coincidir varies coses. Una cosa és la repressió i tot això que mobilitza i una altra que mantenir un nivell d'intensitat que no fas una altra cosa en la vida pues és una mica impossible. Aleshores jo crec que això una cosa afavoreix i una altra dificulta, perquè bueno jo tinc la vida una mica fàcil però la gent no ho té tan fàcil: o té fills o té feines que no es pot organitzar... [parla del mateix uns instants més].

SERGI: Amb que va canviar la repressió?

ARACELI: Jo crec que reafirma i que sobretot aquesta aflluència massiva a les assemblees dels CDR i la pròpia formació dels CDR, jo crec que hi ha molta indignació per la violència de l'1 d'octubre i de tot al voltant. Però clar, per exemple, cada dilluns, cada dilluns –i fins i tot ens ha nevat– estem a la plaça de la Vila... Això és la repressió dels presos es que si no tens ganes d'anar-hi penses en els presos i allí vas "Caigan chuzos de punta". Jo crec que la repressió és un element important i probablement, es que jo sempre he dit, la primera medalla d'or de la República ha de ser pel PP i per C's perquè creen independentistes. La indignació si tu tens una via de concreció i de portar això a l'acció com els CDR, que et trobes a gent com tu, el camí allí és recte.

SERGI: Però l'augment de la repressió quan van detenir la Tamara etcètera, etcètera, va fer que hi hagués gent que marxés o va reafirmar? O això no va tenir un impacte?

ARACELI: No. Aquí alguna gent que... Me'n recordo d'un noi que jo no sé qui és, sé de quina comissió és perquè m'ho va dir una d'aquesta comissió molt propera a mi, em va dir "Aquest us advocat seu li ha dit per no se quina tonteria està més o menys en perill fes un pas enrere" i va anunciar que faria un pas enrere. No va venir a una assemblea no es va poder aguantar a casa seva i va tornar. Aleshores o és gent molt marcada que diu "Me cagun la leche, ara aquesta gent em deixarà aquí a casa per por". Però per por a que algú li ha passat alguna cosa jo no hi aniré, jo no crec, però clar el meu coneixement és limitat.

18) SERGI: Quin és el futur o quin creus que és el paper que hauria de jugar els CDR en el futur? Com veus els CDR i...

Jo espero que cap paper institucional. I crec que el CDR és una mobilització de veïns de ciutadania i ha d'estar allí. El que passa és que en la mesura que la ciutadania s'organitza i opina i crea debat... això és un poder que encara que no estem en una societat horitzontal això arriba. Però... jo no vull que sigui... dient això una avantatge que no hi ha... que sigui totalment horitzontal, jo no vull dir diguéssim "El president de la Generalitat rep avui a l'ANC, a Òmnium –per cert hi ha gent amb doble i triple militància per suposat que estan en les tres– i els CDR. No! Aquí, aquí voldria rebre dels CDR, jo no vull aquest paper. Jo vull un paper de feina de base, de fer una República "etimològicament" *res publica*, la cosa pública que sigui en mans de la gent perquè la gent l'ha agafat i aquest és el poder. I jo vull que els CDR siguin això i jo personalment no estaria disposada a participar d'una altra manera.

SERGI: I això si s'obtingués la República s'acabaria això, els CDR?

ARACELI: Suposu... Bueno, primer jo no crec que això sigui una cosa d'aquí per demà. Suposo que depèn de en quins termes, perquè si ens diem... Això si que és absolutament, jo no he parlat amb ningú això, jo crec que ho veiem una mica lluny. Clar si s'estableix la República en un sentit molt precari i molt amenaçat pues suposu que continuarien existint la necessitat d'uns Comitès que defensessin la República. O podria, home a mi com a organització de base potser seria una pena que es perdés, però pot mutar en una altra cosa... En jo que sé en Comitès de barri, en organitzacions de barri... Polític, polític!

ENTREVISTA A MEMBRE DE CDR PLA DE L'ESTANY - Lluís Soler

- Entrevista conduïda i transcrita per Sergi Esteve i Garcia

1) SERGI: Quan i per què vas decidir participar d'un CDR?

LLUÍS: Pocs dies després de l'1 d'octubre. El per què? Per fer algo, no? Perquè tan hagués pogut ser un CDR com lo que sigui. Sents un CDR dius "Què és això?", s'estan ajuntant la gent doncs anem a parlar amb la gent a veure que volen fer. No té més.

2) SERGI: Per a tu que signifiquen els CDR? O que ha significat per a tu? Que implica, que ha implicat?

LLUÍS: Que ens coneixem millor com a població. Com als veïns que tens i bueno veure que hi ha més gent que està motivada com tu i poder posar les idees en comú i també sapiguer fins a quin punt... O sigui, com vol actuar la gent. Hi ha gent que està molt empenyada i no sap com actuar i de vegades hi ha gent molt empenyada que sí que sap com actuar. Aquestes coses són les que has de parlar amb les altres persones per posar en comú que volen fer i que s'està disposat a fer. Perquè diguem que entre tots ens equilibrem, no? Quan algú està molt esvarat se l'ha de calmar i entre tots i posant en comú les idees doncs tot flueix més bé. És una manera també de canalitzar les teves preocupacions el CDR.

SERGI: Quin és l'origen del CDR del Pla de l'Estany?

LLUÍS: Hosti això no tu puc pas contestar gaire bé jo. Perquè quan jo hi vaig arribar amb aquesta gent també eren molt verds, l'estaven formant tot just. Lo que passa que era gent que si que venien de temes assembleari, no? I tots els que veníem nous no teníem ni idea de que era això de l'assemblea. O sigui que no et puc parlar molt bé de l'origen [Continua reiterant el mateix]. Està clar que al seu inici van ser gent que ja tenien aquestes arrels. Ho van moure gent que ja tenien aquestes arrels.

SERGI: Però podríem dir que la majoria no les tenia? O sigui, molta gent ha anat aprenent...

LLUÍS: No, no ni de conya! Sí, sí! El 90% dels que hi haurà avui [en referència a l'assemblea que té lloc poc després] no en tenien ni puta idea del que era una assemblea o el seu funcionament però és clar els coneixements han passat ràpidament i com que és un funcionament que és una passada, que tu ja penses així però no saps que els altres pensen així fins que no ho poses en comú... doncs mira l'assemblea ha servit per això. Quan jo vaig veure com era una assemblea vaig dir "Home! Però si jo penso així, no?! Doncs fantàstic". I després resulta que la majoria de la gent ja pensen així, és com intuïtiu. I jo crec que s'ha format perquè és un sistema que és intuïtiu, que funciona en la majoria de la gent, no puc parlar per a tothom.

SERGI: Funciona per què penseu el mateix? O per què facilita el diàleg entre les persones?

LLUÍS: Perquè facilita el diàleg entre les persones. No, pensar lo mateix no! Perquè sinó serien molt fàcils de fer. Però no la gent aprèn a escoltar i aprèn a parlar. I aprèn a cedir a l'espai a d'altres persones que això és importantíssim.

SERGI: Molt, és una cultura política nova.

LLUÍS: Clar, clar.

3) SERGI: De quina herència... Aviam, tu tens constància de quina herència... Creus que els CDR neixen, tenen una herència? O sí com tu podria dir s'han inspirat en algun moviment? Amb algun tipus de...

LLUÍS: Mira això jo m'és de molt mal respondre't perquè no ho sé. No ho sé, jo sóc una persona que no he tingut gaires inquietuds, gaire d'aquests polítics ni res... Per tant no m'he trencat el "cocu" que si a Cuba, que si a... Jo no en tinc, jo no ho sé això...! No t'ho puc dir.

SERGI: Però tu creus que la gent que el crea el crea a partir de no sé què a Cuba o pel que està passant aquí i diuen que s'ha de fer algo?

LLUÍS: No, no, no! El creen perquè està passant algo aquí! Això està claríssim. Ara que si han utilitzat eines que en algun altre lloc s'han fet servir és possible, però... Es que de fet segurament si aquí a Banyoles no hi hagués hagut gent amb aquesta manera de fer de base hagués aparegut alguna altra cosa, segur! I haguéssim tardat més a aprendre'n però també hagués aparegut perquè hi ha molta gent que necessita fer algo tard o d'hora acaba apareixent un moviment.

4) SERGI: Per tant a la pregunta qui va « crear els CDR »? Hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere? En el cas del Pla de l'Estany serien persones que venien de l'assemblearisme diguéssim?

LLUÍS: Sí clar! I aquí que hi pot entrar? Doncs hi pot entrar gent que segurament ja tenien o estaven ficats dins la CUP, o estaven ficats a dins ERC, dic jo, eh, no ho sé tampoc! Però quasi segur perquè ja ho veies quin tarannà tenien. Però ara aquestes persones que el van formar, per mi que el van formar, ens van ensenyar com es feia i han fet com un pas enrere o algo i ara ja funciona sol. I els que n'hem après una mica n'ensenyem als nous.

5) SERGI: O sigui no participen aquestes persones?

LLUÍS: Bueno, ja no els veiem. Jo fa dies que no els veig a l'assemblea. Deuen estar ficats en d'altres coses. No sé si la intenció va ser expressament d'engegar-la o senzillament ha anat passant el temps hi han decidit fer altres coses. No ho sé, no ho sé...

6) SERGI: Per què creus que van tenir tan èxit els CDR? La capacitat de mobilització i organització dels CDR ha tingut molt a veure amb la presència de... bueno això és lo que dèiem. O sigui, per una banda per què creus que han tingut èxit els CDR? Que això ja m'ho has mig respost. I de l'altra banda, si les persones, aquestes persones que estaven en moviments socials o en partits van jugar un rol important en el seu moment? Ja m'has respost de fet aquestes dos preguntes.

LLUÍS: Sí. Però no com a persones que formin part de partits sinó com a persones que ja estan acostumades a fer aquesta manera de moures, no? No en nom de cap partit perquè això... o sigui, tu treu el nom d'un partit a l'assemblea i tindràs un rebuig que... de qualsevol eh! La CUP, el que vulguis. Aquestes persones, o ho dic perquè sé que en formaven part, però en cap moment quan ells van fer algo van dir que anessin en nom de res. Però clar vulguis que no, els que estan més motivats que normalment sense que passi res ja estan ficats en temes socials són els que quan passa algo important són els primers que es mouen vulguis que no.

SERGI: I va tenir molt èxit els inicis del CDR del Pla de l'Estany? Va venir molta gent?

LLUÍS: Si perquè es feia popular a la plaça i venia moltíssim a gent. Gent per curiositat o per lo que sigui, venia moltíssima gent sí.

SERGI: Per què creus que va tenir tant èxit al principi?

LLUÍS: Hombre per empenyamenta! Hombre! En aquells moments si que hagués pogut passar algo greu però gràcies a que van poder reunir a la gent i van poder parlar es va evitar que la gent s'anés empenyant i s'anés empenyant... La gent necessitava un lloc on poder parlar i saber que

es podia fer algo. Per això va ser una de les coses que va anar més bé al principi. I ara ja es nota que s'ha anat calmant una mica l'ambient i això també fot perquè sembla que ens estiguem acostumant a en aquesta repressió, però bueno... I ara hi ha menys gent tot i que la gent que hi ha ara abans no hi era encara, vull dir que va passant la gent.

SERGI: Alguns potser tornen també?

LLUÍS: Exacte! Alguns tornen o alguns han de marxar. O alguns senzillament estan cremats i necessiten descansar.

7) SERGI: Com us financeu?

LLUÍS: Hostia! Fent paradetes, venent llaços i pel Sant Jordi litografies... i coses d'aquestes. Nosaltres no som gaire de fer àpats però es beu que és lo que dona més, eh! [Riu i continua la broma]

SERGI: I donacions feu?

LLUÍS: Quan ha sigut necessari sí. Però bueno nosaltres així les donacions a "palo seco" no les solem fer a no sé que diguis "Hòstia! Ha passat algo important i necessitem reunir diners". [Torna a explicar altres maneres de finançar-se en la mateixa línia].

SERGI: Suposu que teniu poques despeses?

LLUÍS: Bueno sí. Tenim poques despeses sí. De fet ens hem de moure sempre demanant d'aquí, demanant d'allà... Parlant amb la gent, però la gent es porta molt bé. Quan has d'anar a comprar alguna cosa i comentes el tema els botiguers es solen portar molt bé. De seguida ho entenen o et fan un descompte o el que sigui.

8) SERGI: Com s'organitzen aquest CDR? O sigui a nivell d'aquí, el Pla de l'Estany. I després si participeu d'alguna territorial o a nivell nacional?

LLUÍS: Bueno et puc parlar de com ens organitzem nosaltres però no et parlaré de com ens organitzem per món. Per temes de seguretat no em veig amb autoritat. De fet ningú de cap CDR s'hauria de veure amb autoritat per parlar-te d'això. Nosaltres és molt senzill, ens organitzem per l'assemblea, és parla tot a l'assemblea, tot ha de passar per assemblea.

9) És autònoma entenc, totes les decisions es prenen aquí? Encara que a territorial m'invento de Girona decideixi... Perquè bueno, m'imagino que la territorial no decideix res de fet.

LLUÍS: Exacte. O sigui la base del poble i la base de les decisions és particular de cada CDR i cada CDR té dret a fer el que vulgui sempre hi quan evidentment respecti un altre CDR. Però normalment si tu vols fer algo en un lloc on hi ha un altre CDR o sigui parles, xerres, l'altre CDR ho passar per assemblea, s'hi afegeixen i encara és algo que es fa més gros. Normalment com que tota la gent volen lo mateix no és problema. Total és molt senzilla hi ha l'assemblea i les coses és decideixen per assemblea. I després les coses urgents [posa exemples] es solen prendre via xarxa. Tots estem en un medi de comunicació junts i quan s'ha de prendre una decisió urgent intentem que tothom es pronuncii ràpidament, però a la següent assemblea en parlem perquè s'intenta evitar. Però bueno som molt petits i és molt fàcil. No hi ha més!

SERGI: I per tant, aquí hi ha gent de tots els pobles del Pla de l'Estany?

LLUÍS: Sí, sí. Jo no t'ho podria dir de tots però gairebé [enumera els pobles representats].

SERGI: Se que no em pots parlar de la coordinació que hi ha és enllà però només deixa'm preguntar-te si existeix?

LLUÍS: Home, itant! I ben parida.

SERGI: I entenc que és demarcació de Girona, que hi ha dos nivells, em pots confirmar que hi ha dos nivells? O sigui que hi ha una territorial per aquí i a part hi ha reunions nacionals?

LLUÍS: Bueno sí és clar. El CDR de Catalunya, els CDR de Catalunya es parlen, es troben, es reuneixen.

SERGI: Però no amb una estratègia política sinó de coordinació?

LLUÍS: De coordinació, de coordinació. Perquè per cap motiu hi ha ningú que prengui una decisió en nom d'un CDR. I si fos així nosaltres en sortiríem. És així de senzill. [Reitera el mateix explicant-ho amb altres paraules].

SERGI: Per tant els CDR són autònoms i no hi ha una estructura centralitzada, m'ho afirmes això?

LLUÍS: Sí, sí, sí. Ara lo que hi ha és molta comunicació.

10) SERGI: Qui decideix com han de ser els mitjans d'acció i resistència dels CDR? Entenc que l'assemblea?

LLUÍS: Mira avui en parlarem. De fins a quin punt... de trencar normes o senzillament per fer accions i prou dins la legalitat i tal. Però es que estem en una línia és que punyeta vas a penjar un cartell amb un celo i et poden identificar per tant estem en un punt es que no farem res si volem... És complicat, avui precisament hem de parlar perquè...

11) Però en tot cas les accions es pacten en el vostre CDR, no? Al Pla de l'Estany.

LLUÍS: Sí, però es relatiu. Evidentment cadascú s'ha d'ocupar del seu territori perquè així es fan coses a tots els territoris, però nosaltres per exemple ens podem posar en contacte... Mira no fa gaire es va fer una acció que va ser a la N-II es van posar uns cartells i va venir la idea d'un CDR [Explica més detalls de la col·laboració entre CDR].

SERGI: La base es que és una coordinació... Vosaltres feu accions per vosaltres al Pla de l'Estany però a vegades aquestes accions són més ambicioses i per tant us coordineu amb altres CDR.

LLUÍS: Exacte.

SERGI: I decidiu o pot ser al revés, que un CDR us fa arribar a través de territorial o no directament perquè són els veïns que volen fer algo i que també podria ser que l'assemblea del Pla de l'Estany digues "No gràcies".

LLUÍS: Exacte.

12) SERGI: Hi ha hagut discussions/debat en el teu CDR o escala nacional sobre els mètodes d'acció dels CDR? Hi ha alguna posició acordada?

LLUÍS: Bueno es part de les coses que volem parlar avui. Ho tenim bastant clar tots perquè aquí no hi ha un tarannà violent. Bueno es que de fet jo no l'he vist encara enlloc un tarannà violent. Ostres quan parlem de discutir-ho estem parlant d'algú que està dient "Ja però es que jo vull posar aquella balla allà" es que la violència ha arribat a un punt que quan parles "No això no que es veurà malament". No estem parlant ni... El foc per exemple no el vol ningú! El foc... el general no el volen i s'està apretant perquè la gent que més ganes té de fer accions més contundents com tallar una carretera i encendre uns pneumàtics, s'està apretant perquè això no es faci. Doncs no hi posem pneumàtics posem-hi llibres per fer una barrica. I quan vingui els Nacionals que cardin una hòstia a la barricada de llibres i una foto d'allò dona la volta al món, no pas encendre. Estem intentant canviar això. És complicat. Clar també és molt important que la gent sàpiga que la idea que surti d'una persona, d'un CDR, del poblet més perdut tal i com estem fent les coses es pot exportar a tot Catalunya. Una idea de res. [Reitera el mateix amb altres paraules]. D'aquí al Pla de l'Estany va sortir un projecte que es diu "Dinàmiques de Pau", vale? I "Dinàmiques de Pau" no és més que gent amb experiència en temes de situacions complicades amb la policia, que hi hagi n cops de porra o així... Doncs puguin controlar o calmar a la gent perquè no hi hagin accions violentes perquè ens vam trobar que hi havia molta gent que s'emprenya de seguida. No volen fer mal! Però s'emprenyen. Doncs aquest projecte de fer un grup de gent que quan hi hagi manifestació que quan hi hagin accions estiguin en allà va sortir d'aquí i d'aquí està començant a agafar altres CDR. I són grups de gent que quan vagin a un altre lloc, que són gent que no tenen res a veure amb cap organització i tenen res a veure amb res, senzillament són gent que aniran allà amb la intenció de que si veus algú que està insultant doncs dir "Hòstia no insultis perquè només està aconseguint que algú s'emprenyi". Bueno això era un exemple.

13) SERGI: Dins l'amalgama de tipus d'acció que han dut a terme els CDR on les ubicaries : no violència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil?

LLUÍS: Es que un debat és que significa la no violència activa? Això és un debat, perquè a mi no em queda clar. Perquè activa, saps? Hi ha gent que ho fa servir, tu explica i tampoc et queda clar... No ho sé. Jo només tinc clar que no hi ha d'haver violència. I lo de les lleis al final ens ho acabarem passant pel forro perquè si et van acotant hi ha un moment que dius "Si faig això és lo mateix que fer lo altre, doncs més igual que fer". Lo important i essencial es que no hi hagi violència i si mai venen els ultres i hem de deixar el que estem fent doncs no passa res doncs no passa res perquè no ens volem pas enfrontar-nos. Perquè estan passant coses molt bèsties... Que xafin el que vulguin ells i nosaltres amb més paciència que ningú quan hagin marxat hi tornarem, arreglarem les destrosses que hagin fet i tornarem a fer l'acció que volíem fer. Es com els que treuen llaços, són uns punyaterus guarrus com a mínim que ho tirin en una bossa, que hem tingut que fer una brigada de neteja el CDR d'aquí per anar a netejar les coses que enguarren els altres. És molt trist però és així! I al final encara et diran delictes d'odi perquè penges un llaç! Ostres que podríem fer coses molt més greus i no les fem.

14) SERGI: Llavors esteu en plena reflexió estratègica en aquest sentit però la idea es fer accions que puguin aportar més suport?

LLUÍS: Sí, sí. Ja es automàtic ningú vol fer res violent. Estem parlant d'uns nivells de que estem dient "Vale però ostres es que si pintem a la carretera em de fer-ho amb una carretera que no patini algú". Ja no estem ni parlant de si ens engaxarà la policia, estem parlant de la seguretat de la gent que hi pugui anar. Al final si tires uns anys enrere carai quan guanyava el Barça es tiraven pedres a la Guàrdia Civil i ara estàs parlant de coses mínimes. Ens estem acostumant a un nivell de repressió que no és normal. No és normal. [Posa més exemples de la repressió i el fet que fa que vingui més gent].

15) Tu creus per això que depenent de la situació els CDR podrien o el teu CDR podria legitimar l'ús de cert tipus de violència?

LLUÍS: No, en cap cas.

SERGI: No estic parlant de violència física cap a persones, eh! Violència doncs lo que dèiem, no? Cremar alguna cosa, tallar una carretera i cremar pneumàtics...

LLUÍS: No, no, en cap cas. Passi lo que passi.

SERGI: I saps si en altres CDR hi ha un debat?

LLUÍS: Sí, sí, sí! Si ha d'altres CDR que ho tenen més complicat ja sigui perquè tenen gent més empenyada. Clar un CDR que t'hi vagin x persones que se les hagin trobat fortes amb la Nacional o així també és comprensible molt més empenyats. És normal.

SERGI: O sigui diries que d'aquí a la zona província de Girona el CDR del Pla de l'Estany es actiu o molt actiu però dels més pacífics per dir-ho així amb el tipus d'accions que esteu fent?

LLUÍS: No. Que és del més actius sí, però dels més... La classe d'acció es generalitzada, eh!

SERGI: Tot Girona és molt...

LLUÍS: Parlo del nord jo! Bueno vale som del nord de Catalunya però per mi el nord és més amunt, vale? Girona veus tenen més experiència i també se'ls ha d'escoltar perquè has d'escoltar l'experiència, vale? Però tot hi això ells també ho comprenen i estem tots en sintonia, eh! Ja ha sortit aquest debat i estem tots amb sintonia i la gent ho entén.

SERGI: Però una acció més contundent a dia d'avui sortirà abans d'un altre CDR que del Pla de l'Estany.

LLUÍS: Segurament sí.

SERGI: A no sé que després us coordineu per donar-hi suport. No dic que no!

LLUÍS: Exacte! I a més jo parlo de mi personalment a l'assemblea hi haurà gent que parlarà de moltes altres coses. Vull dir jo et parlo de la meva impressió general.

16) SERGI: Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?

LLUÍS: Sóc una mala persona per parlar-te d'això perquè sóc un negat. Jo no estic a la comissió de comunicació, però crec que és important. Però també tal i com és important també és un problema de seguretat.

17) SERGI: Doncs aquí podem comentar-ho amb quin impacte ha tingut la repressió? Hi hagut un abans i un després arran de les detencions, les investigacions de la Fiscalia... Hi ha hagut un abans i un després? Vosaltres heu canviat els vostres mètodes seguretat?

LLUÍS: Hombre itant! Nosaltres ens estem tornant uns petits professionals de la seguretat ara. És molt trist eh! Des que vas veure que comencen a agafar gent que punyeta que van agafar a la Tamara perquè vale va fer un fallo de seguretat, però no va fer res! Senzillament va fer un text de veu, va parlar i ho va enviar. I oh "La Tamara és la cap dels CDR..." però si aquesta noia és com nosaltres, aquí no hi ha caps. No ho entendran per això no els hi entra com funcionem, perquè busquen caps i no n'hi ha! Més et dic, si algú si vol posar és apartat.

SERGI: Aquesta resposta a la repressió ha estat... N'heu anat aprenent vosaltres com a CDR o us han vingut o us han ajudat de fora? Us han arribat consells o directrius d'algú més de dalt? O és una pauta que s'ha anat fent, cadascú ha anat fent...

LLUÍS: Mira un dels conceptes que pensa que t'has de treure és el piramidal. El sistema piramidal hi estem en contra però bueno és normal parlar del sistema de baix cap a dalt, però molta gent et dirà "No s'ha de parlar de manera transversal". Però que ens entenguem en un llenguatge tenim tendència a parlar de baix cap a dalt. Si és clar, ens hem mogut per trobar gent amb experiència. La gent gran té una experiència increïble, és una passada són dels que tenen més experiència: amb coses, amb com actuar, els que estan més calmats [posa l'exemple de la seva àvia].

18) SERGI: Quin és el futur i el paper que creus que han de jugar els CDR en el futur?

LLUÍS: Ajuntar la societat, ajuntar les plataformes que hi puguin haver... Intentar ser un desllorigador per les associacions que hi han, les associacions que no s'involucren. Intentar llimar cantos allà on n'hi hagin. Per mi personalment aquest és el principal objectiu.

SERGI: Aglutinar diguéssim?

LLUÍS: Sí, sí.

SERGI: I per tant creus que els CDR han de continuar com estan organitzativament, tot... que no ha de perdre aquesta essència diguéssi?

LLUÍS: Home clar! Per a mi és essencial.

SERGI: I així ràpid em podries dir les accions més fortes que heu fet o que heu donat suport o és delicat?

LLUÍS: Això no t'ho diré, ho sento! [riu]. No per mi sinó perquè el que jo pugui dir pot influir a altres i no vull tenir aquest responsabilitat.

ENTREVISTA A MEMBRE DE CDR PLA DE L'ESTANY - Sara Obelleiro

- Entrevista conduïda i transcrita per Sergi Esteve i Garcia

Pregunta introductòria – SERGI: Quantes persones us reuniu?

SARA: Assidus, assidus som un quinze i llavors hi ha 10 o 15 persones més que van i tornen.

SERGI: Però després a les accions se us sumen més gent.

SARA: A les accions sí perquè llavors ja ve de l'àmbit personal de cadascú que s'hi suma per dir-ho d'alguna manera.

SERGI: Perquè amb les xarxes i tot... sou una xarxa diguéssim, no?

SARA: I que el poble és molt més fàcil. Això vulguis que no és un poble. Tothom té la xarxa d'amics que els dius "Tal dia fem allò". Però per fer les accions més que et poden implicar, que et poden denunciar sempre som els mateixos del CDR.

1) SERGI: Quan i per què vas decidir participar d'un CDR?

SARA: Després de l'1 d'octubre quan es van començar a formar els Comitès per la Defensa de la República. A l'octubre poder... Jo la cosa es que vaig venir aquí a viure a l'octubre i tal hi com vaig venir ja vaig venir cap aquí.

SERGI: I per què vas decidir començar a participar?

SARA: Bueno per les barbaritats que es van fer a l'1 d'octubre, per les barbaritats que vam viure a les escoles, als col·legis on es podia votar. Bueno... Em va sembla lo més repressiu que havia vist a la meva vida. No havia tingut mai tant contacte directa amb tanta violència.

SERGI: Tens constància que el CDR del Pla de l'Estany existia abans de l'1 d'octubre.

SARA: Abans de l'1 d'octubre sí.

SERGI: Saps des de quan?

SARA: Des de quan no tu puc dir. Sé que existia perquè quan vaig venir aquí ja hi havia molta gent.

2) SERGI: Per a tu que signifiquen els CDR? O què significa per a tu el CDR?

SARA: Per a mi és la representació del pensament del poble que no es veu representat en el que és el poder públic oficialment parlant.

3) SERGI: Quin és l'origen dels CDR? Quina opinió et desperta a tu aquesta pregunta? Si l'origen dels CDR en general tu creus que van haver-hi persones que van tenir aquestes idees de crear els CDR a cada municipi o que realment va ser degut als esdeveniments se n'han anat creant?

SARA: Jo crec que pels esdeveniments s'han creat. Crec que pels esdeveniments, pel sentiment que ja hi havia al poble, però sobretot han arrelat tant pels esdeveniments que hi van haver.

4) SERGI: Per tant creus que no hi ha una herència d'on beuen els CDR a nivell històric? O que s'impregnin d'algun altre tipus de moviment?

SARA: M'agradaria creure que sí, però crec que no. Realment crec que no, crec que si no hagués passat tot el que ha passat fins ara no estaríem aquí. O sigui, crec que sense una vivència com a tal la gent no li arriba tant, a impactar tant d'alguna manera.

5) SERGI: De totes maneres creus que hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere? No directament però que en el seu moment va fer impulsar...?

SARA: Sí, sí ho tinc molt clar. Ho tinc claríssim que si no fos per la CUP no estaríem aquí, ho tinc claríssim. O sigui, ens han fet despertar un sentiment que jo crec que poder ho teníem amagat com a sentiment de dir "Bueno, jo vull ser independent" però si que crec que gràcies a ells... o sigui el moviment assembleari ens l'han reportat ells d'alguna manera.

SERGI: Parles en general o en el cas del Pla de l'Estany?

SARA: Parlo en general. En general perquè hosti perquè jo crec que... tot el que és Girona hi ha molt més... hi ha molta més CUP, hi ha molt més independentisme que no pas a Barcelona o a Tarragona o fins i tot a Lleida. Sí, sí, és així "vaya".

6) SERGI: Per què creus que van tenir tan èxit els CDR? La capacitat de mobilització i organització dels CDR ha tingut molt a veure amb la presència de persones vinculades prèviament a d'altres moviments socials i, per tant, amb una àmplia experiència en mobilitzacions?

SARA: Sí, sí, jo crec que sí. Jo crec que hi ha molts partits... Per exemple, el Partit Comunista de Catalunya era també un moviment assembleari i molta gent ja no hi pertany i ara pertany en altres... És gent que s'ha inclòs en la CUP. Per exemple, bueno ara estan als CDR, però crec que sí.

SERGI: La participació és personal? O realment ha vingut gent i "Sóc de tal i tal..."

SARA: No, no. Es que jo sóc de Barcelona. I si que crec que allà el moviment assembleari jo l'he sentit al Partit Comunista de Catalunya i ja està no l'he sentit enlloc més. Vull dir que crec que es algo que ens han recordat de l'època del franquisme, vull dir d'altres èpoques que nosaltres no hem viscut. Vull dir que ens han explicat a història i no les hem viscut com a tal.

7) SERGI: Com es financen el CDR?

SARA: Través de les accions, a través de les paradetes. Hem fet alguna paradeta a Sant Jordi, hem fet alguna paradeta quan hi van haver totes les detencions de mig govern.

8) SERGI: Com s'organitza el vostre CDR entre ell mateix? O sigui, el vostre funcionament orgànic. I com es coordina amb els altres CDR o si participeu d'alguna territorial o nacional.

SARA: De la territorial hi participem en XX és el gairebé sempre hi va perquè sempre hi ha d'haver una persona que hi vagi... que sigui assídua per dir-ho d'alguna manera que porti la segona persona no hi poden anar dos persones noves. I entre nosaltres funcionem a través de xarxes, a

través del mòbil funcionem molt i llavors es fan unes ordres del dia i quan arriben aquí es decideixen les coses entre tots. Si que es veritat que alguna vegada hem sortit de l'assemblea hi hem anat a pintar coses, vull dir que funcionem una mica arcaicament.

SERGI: I la nacional hi participa algú també? De la territorial hi ha gent que va a la nacional o en una hipotètica nacional?

SARA: Sí, normalment hi van, hi va algú de la territorial però si que és veritat que sempre es demana que hi vagi una persona de cada CDR però no sempre es pot fer, eh. No sempre hi ha gent que hi pugui anar-hi.

SERGI: Per tant hi va una persona habitual però podria anar acompanya d'una nova persona i que aquesta persona l'acabi reemplaçant.

SARA: Sí, sí. De fet s'han canviat gent moltes vegades eh. Hi ha molta gent que va començar al principi que ara ja no hi és i que abans hi anaven ells.

9) SERGI: Però llavors els CDR, el CDR del Pla de l'Estany és autònoms? O sigui no hi ha una estructura centralitzada ?

SARA: No. Això és el que es va intentar decidir des d'un principi que les nostres accions que fèiem dins del nostre territori, per dir-ho d'alguna manera, no ens les havia d'acceptar o de negar des de fora. Però això funcionem així, tot Nord Occidental funcionem així.

SERGI: I a tu com i què et sembla?

SARA: Em sembla perfecte. Em sembla perfecte.

SERGI: Si es canviés, si es jerarquitzés?

SARA: Llavors perds una mica la legitimitat de... jo no puc saber quin tarannà tenen a Celrà per dir-ho d'una altra manera a un altre CDR d'aquí el costat. Jo no els hi puc dir si em semblen bé les seves accions perquè jo no hi visc allà.

10) SERGI: Qui decideix com han de ser els mitjans d'acció i resistència dels CDR ?

SARA: Per assemblea.

11) SERGI: I les accions les pacteu una a una? Teniu una línia estratègica? En general les pacteu no?

SARA: Les pactem totes, totes. Es depenent de qui hi ha, tot es depenent de qui va en aquella assemblea.

12) SERGI: Hi ha hagut discussions/debat en el teu CDR o escala nacional sobre els mètodes d'acció dels CDR? I també m'agradaria saber si aquests debats se us ha demanat o se us ha plantejat des de territorial o des de nacional.

SARA: Sí, sempre. Se'ns demanen opinions sobre molts temes per això hi va un a una territorial, allà s'exposen els diferents temes que hi ha, perquè ho traslladin cap a la nostra assemblea, la nostra assemblea dona l'opinió i torna la resposta cap allà.

SERGI: Però llavors des d'aquestes persones que estan a nacional ells són qui demanen l'opinió o aquesta opinió sempre ve d'un CDR? M'entens o no? O sigui la gent que participa d'aquest CDR nacional o territorial ells a la reunió de cop decideixen com un bolet que surt una idea i que s'ha de baixar o el que ve del CDR de Celrà l'ha exportat a la nacional i llavors s'ha de baixar a totes?

SARA: Sí, per això tot triga tant.

SERGI: Per tant el funcionament és aquest: mai es porta a deliberació una cosa que han pogut parlar els que s'han reunit.

SARA: No. Per això és tan lent. O sigui, les territorials es decideixen cada quinze dies doncs tu ja saps que una cosa no la pots portar a terme fins al cap d'un mes i mig. Funciona així, aquí. Si és algo gros que vols treure fora... que vols que altre CDR s'hi sumin eh!?

[10:45]

SERGI: I quan és urgent? Ho passeu i dieu nosaltres fem això, voleu apuntar-vos? Teniu aquest mecanisme o ha de passar per territorial.

SARA: Hi ha el Signal. Hi ha un mecanisme que és a nivell d'un grup com si fos de Telegram passa per allà. L'únic problema d'això és que si no ho llegeixen al cap d'una hora allò s'esborra. Normalment no es fan coses tan ràpides, vull dir. No hi ha res tan urgent i si hi ha algo tan urgent no s'acaba fent... a no sé que només depengui del teu CDR que llavors ens ho passem tot per la pedra i l'tothom cadascú tira per la seva banda per dir-ho d'alguna manera.

SERGI: Què si demà hi ha una detenció el Pla de l'Estany diu convoquem aquí o...

SARA: Sí, sí.

SERGI: O els de Girona diuen... us entereu que els de Girona fan una concentració llavors igual vosaltres dieu "nosaltres també"

SARA: Sí, sí. Ens hi sumem.

20) SERGI: Dins l'amalgama de tipus d'acció que han dut a terme els CDR on les ubicaries: no violència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil ?

SARA: No violència total [riu].

SERGI: Alguna vegada hi ha hagut un debat sobre si s'acceptarien o no com a CDR accions diguéssim d'autodefensa en una possible acció? Et fico un exemple: una cosa és que per defensar un col·legi tu fessis un arrenca cebes, l'altre és que si et peguen t'hi puguis tornar. Aquest seria un exemple típic. Això s'ha debatut? Es porta a l'àmbit personal que cadascú...?

SARA: Això es va debatre però a l'octubre per si tornava a passar una altra vegada a les eleccions del desembre i es va decidir que era noviolència total.

SERGI: Per tant la desobediència civil sempre ha de ser 100% pacífica en aquest sentit.

SARA: Sí, sí, sí. La idea és aquesta. Després si que es va dir que a títol individual cadascú fes vulgues o pugues en aquell moment.

SERGI: Però com a CDR la consigna era aquesta.

SARA: Sí, sí.

21) SERGI: Hi ha una reflexió estratègica en aquest sentit? O sigui, es pensen molt les accions que feu, les accions que feu es pensen molt si podran aportar més suport o d'altres que no tant... Sou conscients? Què és el que voleu generar amb les vostres accions? Quina és una mica la línia estratègica, el tarannà que teniu a l'hora de platejar-vos les accions, que busqueu sobretot?

SARA: Primer el que ens plategem quan fem les accions és si som els suficients per fer-ho, qui ho faria o sigui el material que necessitem, si podem accedir a aquell material, si tenim recursos per fer-ho... Perquè hi ha moltes vegades que no ho tenim. I el que busquem generar és una mica és el sentiment que teníem tots l'octubre que moltes vegades se'ns ha refredat. Bueno ha passat més de mig any i aquí al Pla de l'Estany es refreda tot molt ràpid. Costa molt que la gent es mogui per fer accions, costa molt... Parla-ne si que tothom sembla que en sigui molt conscient però bueno tothom té feina, tothom te nens... i la gent no està per...

SERGI: Són accions més encarades a buscar suport, no sou d'anar...

SARA: Sí, sí. O al recordar. El tema de les pintades i així és perquè la gent se'n vagi enrecordant i sigui conscient que encara hi ha gent que està fent coses.

SERGI: I continueu així, l'energia és positiva dels que ja hi sou.

SARA: Sí, sí.

13) SERGI: Tu creus que els CDR creuen o podrien creure en algun moment en l'ús de la violència? No entesa com a violència física. Això pots donar una opinió personal eh! Òbviament no ets CDR Pla de l'Estany. Quan parlo de violència no vull dir fotre-li una hòstia a un policia... que en un moment donat creus tu que el CDR podria donar suport a accions o que tu... més aviat els CDR podria donar suport a accions que puguin comportar una certa violència en un espai públic per exemple?

SARA: Espero que no calgui. Entenc que podria arribar un moment que sí, que això passi. I espero que no calgui.

SERGI: Se n'ha parlat d'això?

SARA: No, no se n'ha parlat d'això. O sigui, s'ha parlat de tot lo contrari, d'evitar tot això.

SERGI: Vale perquè no és vol arribar en aquests contexts.

SARA: Perquè no és la nostra idea de moment.

22) SERGI: Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?

SARA: Jo crec que és un pilar fonamental per a nosaltres ara perquè sinó... Nosaltres representa que som l'entitat, no som ni una entitat som una organització, que més al costat del poble o que més hem de saber que pensa el poble que no pas ningú doncs és una eina bàsica per a nosaltres. Vull dir ningú n'és conscient de les repercussions que té un acte o una acció fins que no surt a les xarxes i realment veus que allà hi ha molta gent. Vull dir tu pots estar a una manifestació però fins que no veus el *drone* des de d'alt la gent que hi ha no n'ets conscient del que acabes de fer. Crec que és bàsic, sense elles no faríem res.

14) SERGI: Quin impacte ha tingut la repressió? Hi hagut en els últims mesos de les investigacions de la Fiscalia, quan es va detenir la Tamara... que hi ha el cas de l'Àdria que ha desaparegut, bueno que va estar a l'exili. Vas notar un abans i un després arran d'aquesta criminalització per part dels mitjans de comunicació per part de...

SARA: Sí, jo crec que sí...

SERGI: En que has notat aquest canvi?

SARA: Bueno jo crec que des d'aleshores tots som conscients que ens pot passar algun dia a nosaltres. O sigui, que algun dia et puguin venir a buscar a tu, que tu saps que no has fet res tampoc però que ha fet lo mateix que ells i et podrien trobar a tu fent exactament lo mateix... doncs et sents molt identificat i et genera molt més odi per exemple. Et genera una adversitat impressionant que estiguin fent algo que representa que... bueno tots estem esperant que Europa digui alguna cosa i que digui tot el contrari del que estan fent. No té ni cap ni peus...

SERGI: Però no hi ha líders no, als CDR?

SARA: No! En principi aquesta és la gràcia. La gràcia és aquesta però si que és veritat moltes vegades sense que algú tiri del carro els altres tampoc no hi anem darrere. Això és veritat, això és inevitable.

SERGI: Llavors amb que heu notat a part d'aquesta part més personal de que noteu més el risc, de que us preocupeu per la precaució...

SARA: Hem buscat la manera de formar-nos en sistemes de seguretat, en sistemes d'utilitzar a nivell de telèfon, a nivell del Signal, del Telegram... Tot això no ho coneixíem. Ens hem buscat la vida buscant advocats... Tot això abans no ens ho havíem plantejat en cap moment.

SERGI: També us ha limitat a l'hora d'arribar a més gent, de les vostres accions... Creieu que ha canviat una mica l'opinió sobre els CDR, que es veu com una cosa més "clandestina" o perillosa?

SARA: Hi ha molta gent que no ve per això. Hi ha molta gent que ha estat identificada i després d'això ja no ve. Bueno es que l'altre dia va venir una noia que va estar detinguda... Per això que som conscients que els tenim a tocar de la ma. Vull dir que té el judici d'aquí no res...

SERGI: De què se l'acusa?

SARA: De que estava tallant les vies del tren, però estava a 500 metres. La van identificar a 500 metres això és il·legal, són un seguit de coses que no... Però gent que està encausada per exemple aquí es van cremar les fotos del rei i aquí hi havia gent que no va venir fins que no va sortir la sentència d'Europa que deia que es pot crema, o sigui, que és llibertat d'expressió.

SERGI: O sigui, que la repressió té un impacte en la participació de la gent.

SARA: I tant, i tant i aquí s'ha vist directament.

SERGI: I a vosaltres en el fet de fer segons algun tipus d'acció ha sigut un fre? O això no ha canviat heu fet sempre el mateix però amb més precaució.

SARA: Ni amb més precaució... Vull dir perquè jo un dia que no hi era també els van enganxar amb uns pots de pintura groga... vull dir que... Arriba un moment que aquí també et trobes com a casa, vas confiat i ja ho vam dir-ho que això no pot ser, que hem de vigilar una mica més. Però si que es veritat que quan vas a encartellar et mires una mica més si hi ha policia o si no n'hi ha.

15) SERGI: Quin és el futur o quin creus que ha de ser el paper que han de jugar els CDR en el futur? Així amb quatre pinzellades... O sigui, a tu que t'agradaria?

SARA: Depèn de quin futur sigui. A mi m'agradaria que tinguéssim la República aquí mateix i nosaltres no calguéssim per res més, que no ens haguéssim de reunir per aquestes coses. És el que m'agradaria. El que serà? Jo trobo que seguirem sent el que som durant molt temps encara. A mi em fa la impressió.

SERGI: I què és això que sou? Quin paper ha de jugar el CDR? Què pot articular? Què pot fer?

SARA: Podem fer el que volem perquè som el poble. Es que no... Les idees que surtin del poble és el que podem fer i és el que hem de fer i si el poble diu que ja no vol independència doncs ja està s'ha acabat. M'explico? Però de moment doncs...

SERGI: Això creus que... té un valor que hagi passat, o sigui, l'existència dels CDR per tu en relació al context polític actual és un abans i un després d'algo? En el procés independentista el sorgiment dels CDR i el que simbolitzen?

SARA: Bueno crec que són una eina per tocar la cresta als polítics, o sigui, en els temes que la població digui... O sigui, els CDR l'únic que ha de fer és intentar buscar vies o intentar forçar els polítics a buscar vies per assolir l'objectiu que tenim que és la independència de Catalunya. A més a més de tot això jo crec que amb uns drets socials i amb uns deures socials també –que no sempre s'han de demanar drets– d'esquerres bàsics que no tenim avui i que tampoc crec que tinguem el dia que tinguem la independència. Vull dir que ens queda molt camí per recórrer. Està claríssim! Per això el que explicàvem abans de la... de quina estructura social i política volem el futur, etcètera. Sí, ens ho hem de plantejar però es que nosaltres aquí com a CDR som molt petits per articular una sanitat, una educació... Que vull dir el que se'ns demana des del CDR a nivell d'assemblea nacional de dir quin paper polític i social voleu a nivell d'educació, a nivell de sanitat... trobo que ens ho hem de parar a pensar amb molt carinyo i que no és un moment i aquí amb dos o tres assemblees no ho fem. Però crec que això ens sobrepassa com a CDR i que hauríem de buscar primer l'objectiu principal que és la independència i a partir d'aquí seguim cap a l'esquerra, cap a l'esquerra i ja està.

SERGI: Esquerra ideològica entenc?

SARA: Ideològica.

ENTREVISTA A EXPERT – Jordi Mir

- Jordi Mir és el Director del Centre d'Estudis sobre Moviments Socials (CEMS) de la UPF
- Entrevista conduïda i transcrita per Sergi Esteve i Garcia

1) SERGI: Has participat d'un CDR ?

JORDI: No. Com a activista no.

2) Per a tu que signifiquen els CDR ? És un moviment inèdit en la història recent de Catalunya ?

CDR tenen un element inèdit i innovador perquè tenen un objectiu molt concret : neixen com CD del referèndum. Després evoluciona com CD de la república, s'ha dut a terme el referèndum, hi han els resultats i ells interpreten i que això a de portar a noves mesures que portin a la república.

A la vegada que és novadós perquè s'identifica en objectiu molt concret que no havia existit anteriorment, ens els orígens de molts dels CDR hi han altres espais de mobilització previs. Els CDR no neixen del no res. Neixen normalment en diferents espais locals, de ciutat, de barri... A partir de gent mobilitzada en altres lluites. Que reben la incorporació que estan motivades i preocupades per poder fer efectiu el referèndum i la república.

3) SERGI: Com encasellaries els CDR ? Com un moviment social ? Un derivat del moviment social independentista ?

JORDI: Quan parlem de moviment social de forma. La paraula moviment social en un sentit més popular s'acostuma a utilitzar per gairebé qualsevol moguda amb naturalesa política que hi ha a la nostra societat. Però en el món acadèmic hi ha un analista, un sociòleg, Mario Diani i la Donatella della Porta, que serien els referents, intenten donar definicions que no s'adequarien a un CDR. Un CDR és un col·lectiu que formaria part del moviment independentista. El moviment independentista si que ho és en la mesura que hi han unes xarxes, uns objectius, unes identitats, unes identificacions... És un moviment amb unes evolucions, amb un origen, un desenvolupament... I en canvi el CDR no és un moviment sinó que estaria vinculat al moviment independentista: perquè es fa difícil pensar que com a mínim no hi hagi persones que no siguin sobiranistes que formin part d'un CDR. Potser hi ha gent no independentista que forma part dels CDR en la part de defensar el referèndum però segurament si que es sobiranista i això fa que aquest espai de mobilització estigui vinculat al que anomenaríem sobiranisme i independentisme.

(6 :16) Estudi UAB. Nexes entre CDR i 15M. El naixement dels CDR vinculats a la defensa de les escoles o vinculat a la defensa d'espais de votació te vol de vincles amb mobilitzacions ja presents de l'EI, del moviment independentista en general però també d'altres col·lectius veïnals –vinculats a altres lluites–, que no necessàriament són independentistes.

4) SERGI: Quin és l'origen dels CDR ?

JORDI: Neixen en un moment en que el procés independentista ha establert una data, que és l'1 d'octubre, com a moment clau per poder exercir el dret a decidir, el dret a l'autodeterminació. I davant del risc de que no es pugui desenvolupar aquesta data. Hi ha gent que s'organitza per intentar fer-ho possible. I jo crec que aquí es interessant perquè algunes de les persones que veuen aquest risc, algun dels col·lectius que veuen aquest risc : veuen el risc tant en una acció del

govern espanyol com en una possible no decisió per part del govern català d'arribar fins el final. El moviment independentista intenta portar més enllà del que voldrien anar els seus representants polítics, o una part dels seus representants polítics que potser no eren independentistes i que al final evolucionen cap a l'independentisme o que eren independentistes però no estaven disposats a fer segons quines passes i després ho han fet. O fins i tot l'1 d'octubre "ara no ens serveix que surti el president i digui ho hem intentat tot però el govern no ens deixa". No! Això s'ha de fer. I això s'ha de fer vol dir que ocuparem les escoles, els centres de votació... i a partir d'aquí intentarem garantir obrint les portes amb els programes informàtics que ens facin falta perquè la gent vulgui votar.

5) SERGI: De quina herència beuen els CDR? És veritat que s'inspiren amb els Comitès Revolucionaris cubans?

JORDI: Només ho sentit dir a gent que critica els CDR. Persones que apareixen a TV espanyola o alguns d'aquests canals... Els CDR s'han de llegir, més aviat de qui va inventar el nom que no sabria dir qui va decidir que això es digués d'aquesta manera, s'ha de llegir com una evolució molt pròpia de les mobilitzacions. Normalment en qualsevol espai mobilitzador hi ha un nucli de mobilització que és local: ja sigui el 15M, ja sigui la PAH, l'altermondisme, el moviment ecologista... La gent s'organitza en el barri, en el poble, a nivell de ciutat... i per tant aquesta unitat que està present en molts tipus de mobilitzacions no s'ha de buscar un origen.

6) SERGI: Qui va « crear els CDR »? Hi ha algun partit o col·lectiu que hi estiguin al darrere?

JORDI: Aquí el que trobaríem és algú que també ens passa a la PAH. 1r la PAH no és igual a tot arreu, els més de dos-cents nuclis que hi ha de la PAH a tota Espanya són molt diversos, perquè en cada lloc depenen molt de qui els hi dona vida. Gent que ve del moviment veïnal, del 15M, gent que ve de IU, gent del PS, gent de C's... et pots trobar gent molt diferent. Als CDR pots trobar gent de la CUP, gent de l'EI, gent que ve del moviment veïnal, gent que ve del 15M, gent que ve de col·lectius ecologistes... Jo crec que els CDR, principalment de gent indepe, però de gent que té una tradició i un origen vinculat a la mobilització social des de baix i això fa que determinats partits polítics no tinguin una gran presència en els CDR perquè no és la seva tradició. En canvi és una tradició més vinculada a la CUP, vinculada a altres moviments socials.

Per altra banda jo crec que la excepcionalitat del moment fa que molta gent s'animi a participar dels CDR que li resulten més propers encara que ells siguin votants de CDC que mai haguessin pensat que un dia serien desobedients i que es posen a desobeir perquè la situació del moment, el canvi que s'està duent al país l'anima a fer-ho.

7) SERGI: es més persones que han format d'una tradició assembleària de moviments socials que diguéssim com que són la seva forma d'entendre la lluita articulen o volen formar part d'un espai?

JORDI: aquesta és la meva impressió, més gent nova que en un moment de mobilització excepcional se suma en aquesta mobilització. Igual que el 15M va ser un moviment de mobilització excepcional el procés independentista és una moment de mobilització excepcional.

Una bona notícia pel teixit mobilitzador d'una localitat, és a dir, gent que no necessàriament es jove però que en un moment determinat diuen "no podem deixar-ho només en mans de les institucions, nosaltres hem de col·laborar" i es formen...

8) SERGI: Fins a quin punt l'ús de les xarxes socials i els nous canals de comunicació (WhatsApp, Telegram, Twitter) han estat eines indispensables per a entendre l'èxit de les mobilitzacions espontànies i tan multitudinàries dels CDR?

JORDI: Aquí sempre tenim un problema. Trobar relacions de causalitat a mi em sembla que és complicat. Però em sembla que és evident que en la societat actual les xarxes socials són bàsiques: Whatsapp, Telegram... La gent viu en aquest espai.

Exemple de Telegram descarregat al setembre i octubre va ser cada dia 3 o 4 persones es descarregava Telegram. Descargues perquè m'han posat en un grup, per seguretat, per seguir grups. Mir des de 2014. Aquests elements han estat fonamental per organitzar-se. Per tant la nostra manera de relacionar-nos te molt a veure amb això i molta gent a partir d'aquí rep informació, participa... Per tant sí crec que és un element important.

Això no vol dir que si no existís no trobaríem algú que ho substituís, no es que Telegram passi la cosa, sinó es que la cosa passa i utilitzem Telegram o Signal, o Twitter....

9) SERGI: On s'ubicarien els mitjans d'accions i resistència dels CDR? No violència, no violència pacífica, no violència de l'autodefensa, desobediència civil? Constató una confusió amb la terminologia .

JORDI: Això és molt habitual. "Si a mi em peguen jo em puc defensar no, no?". En principi la gent que ha teoritzat la no violència el que et diries és que "no". Si tu ets no violent es que no generes no violència, encara que et peguin a tu, tu no et pots respondre. Tu pots pegar si vols però el concepte no violència no incorpora la violència. Com a mínim no incorpora la violència contra persones. Hi ha debat per exemple sobre els contenidors. Cremar un contenidor és un acte no violent o és un acte violent. Per La Vanguardia i per bona part dels mitjans de comunicació i dels opinadors és un acte violent. Ara bé, per gent de no violència podrien entrar a la discussió si allò es violència o no perquè fins ara no s'ha demostrat que els contenidors pateixin quan els cremen, a diferència del que alguns mitjans pensen. Per altra banda, quan algú s'encadena a una porta o hi pot haver algun dany material des de la no violència s'ha plantejat que si hi ha un dany no s'ha de considerar un acte violent perquè és una conseqüència no volguda a vegades de determinats actes. En tot cas, la desobediència civil no violenta incorpora la idea de que hi ha una llei que no seguirem perquè entenem que hi ha un principi superior que porta a actuar com actuem. I si ho fem de manera no violenta vol dir que ho farem sense resultar agressius, sense generar un mal físic, sense increpar a ningú altre. Quan un mossos et diu que ha de desallotjar, que ets un violent si no li fas cas –que això a vegades passa- la resposta normalment és "No jo no sóc violent. Joestic fent una resistència passiva i pacífica. I el que tu entens que és violència no ho és per nosaltres".

Informe semanal em deia: "hay quien considera que el simple hecho de no cumplir la ley ya es un acto de violencia". La meva resposta és: si em de definir d'una manera tan amplia la violència tenim un problema. O sigui, el fet que algú passi en vermell un semàfor no és un acte violent, el fet que algú tiri una pedra contra un cotxe que està passant, sí que pot ser un acte violent. Però el fet que tu no compleixis la llei no necessàriament vol dir que estàs violentant la llei. No l'estàs complint i des de la desobediència civil no violenta o des de la no violència, perquè tu pots fer no violència sense ser desobedient. Aquesta es una diferència important. Des de la no violència tu pots plantejar-te que actuaràs sempre no sent agressiu, no generant un mal físic a les persones, ni insultant-les... sinó que tu faràs una mena de resistència pacífica i jo estaré allà assentat i no em mouré. Per molt que els mossos em diguin que venen a desallotjar jo penso que no tinc perquè fer-li cas, i no em considero violent per fer això. Que passa, les forces de l'ordre i en part el poder té un greu problema amb la no violència. Perquè la no violència es difícilment estigmatitzable i

criminalitzable. Una persona que utilitza la violència es fàcilment criminalitzable en la nostra societat. Perquè tu pots dir aquesta persona la pegat, es que aquesta persona ha posat una bomba, es que aquesta persona ha cremat un contenidor... llavors ja entrem en aquella fase més... però en canvi una persona que s'asseu i sense increpar a la policia fa un acte de resistència passiva és molt més complicat de tractar la policia. 1r) perquè si els volen treure d'allà la policia ha d'exercir la violència. Llavors es veu que la policia exerceix la violència i que l'altra gent resisteix pacíficament. Això, al meu parer, el moviment pels drets civils als EUA anys 50 i 60 és li dona més visibilitat. També podem parlar de Gandhi... EX: persones negres... a bar blancs. Persones fent una reivindicació i d'altra gent que els agradeix.

10) SERGI: I per tant entrant en els CDR on ubicaries, quin tipus d'acció... o creus que hi han hagut diferents escenaris o diferents...

JORDI: Jo diria que el moviment independentista s'ha volgut, ha volgut ser no violent. I fins i tot s'ha plantejat la qüestió de la desobediència. Hi ha la gent d'En peu de pau que ha estat a prop d'aquesta mobilització i que ha intentat fer-la, conduir-la, formar en aquesta direcció. La gent que treballa la no violència, la gent pel moviment pels drets civils, sap perfectament que la no violència necessita una preparació. Martin Luther King a la carta des de la presó de Birmingham que és un text molt bàsic per aquests temes de desobediència diu que "s'han de purificar". És un terme una mica estrany per nosaltres però el que ens està dient es que nosaltres ens hem de formar per a la no violència. Els moviment pels drets civils es formava per la no violència, perquè si jo he de rebre agressions de policia o d'altres veïns de la nostra legalitat, he d'estar preparat per no respondre. Perquè el més fàcil quan a mi em peguin jo respongui pegant. Però si pego a estic sortint de la no violència. I precisament el que intenta la no violència es demostrar que podem construir des d'una acció que és no agressiva. Encara que hi ha agressivitat a la nostra societat nosaltres intentem eliminar-la i intentem donar pas a una societat amb unes altres normes i unes altres lleis i amb unes altres maneres de fer més constructives.

Per tant jo crec que els CDR han volgut ser sempre no violents, segurament en el seu interior han tingut debats, dintre del 15M hi va haver debats sobre si s'havia de ser no violent o no. I normalment en la fase actual que estem, el debat de la violència/no violència, l'està guanyant la no violència. Majoritàriament la gent prefereix ser no violenta, és una manera de donar exemple, és una manera de ser positius en la construcció d'alternatives. Però també hi ha gent que pensa que la violència es una acció legítima i que ha d'estar al nostre abast.

En tot cas jo crec que els CDR han volgut ser no violents però que en alguns episodis, penso ara en els episodis davant de la delegació del govern, hi ha hagut acte de violència. Però també li va passar al 15M que volia ser no violent i quan va encerclar el Parlament el 14/15 de juny i va haver episodis de violència. Episodis de violència que crec que per una banda estan originats per la tensió del moment, per l'acció de les forces de l'ordre i per segurament no haver preparat prou l'acció des de la no violència, que no és fàcil de fer.

Però la meua posició sempre ha estat durant aquests mesos que els CDR intenten moure's des de la no violència, a vegades amb actes de desobediència però sempre intentant moure's des de la no violència.

11) SERGI: I creus que hi ha hagut una reflexió estratègica en aquest sentit ? O que la gent es conscient realment del que significa no violència...?

JORDI: Jo crec que aquí hi ha diferents nivell de consciència. Des de la gent que fa molt de temps que ha passat a la no violència o que està en la no violència, a gent que se suma i que hi pensa i

que de naturalesa no es veu sent violenta i que ja li sembla bé aquesta opció i segurament hi ha gent que plantejaria que la no violència pot estar bé si ens és útil però que si no ens és útil potser hem de canviar.

12) SERGI: Fer piquets, obrir peatges amb cara tapada, tallar carreteres... És violència ? Creus que els CDR han actuat alguna vegada en violència ?

JORDI: Jo diria que no és violència. És a dir, per exemple fer un piquet o tallar una carretera jo diria que no és un acte violent. Jo entenc que hi ha molta gent que no li agradi o potser si jo estigués allà i tingués pressa no m'agradaria. Però no ho puc veure com un acte violent perquè si entenem la violència d'una manera tan àmplia, llavors es que gairebé tot és violència. Llavors, tallar una carretera és un tipus de mobilització que no és nou, que té molts anys d'existència i que forma part d'un col·lectiu que intenta trobar una manera de fer presents les seves reivindicacions. Desmuntar un peatge, desmuntar les barreres perquè la gent pugui passar... jo diria que si a més es fa amb cura no te res de violent. Podríem entrar en el debat si és una violència contra els objectes però jo crec que s'ha de veure com a actes de no violència.

13) SERGI: Sovint han equiparat els CDR amb la Kale Borroka ? Quines són les diferències entre ambdós actors ?

JORDI: Jo crec que en són moltes les diferències. Que no vol dir que m'agradi més un que l'altre. Analíticament si els analitzem són moltes i crec que aquesta comparació només s'ha fet amb voluntat de desprestigiar i criminalitzar. Identificar algú amb ETA, identificar algú amb la Kale Borroka, identificar algú amb el nazisme... acostuma sempre a tenir una mateixa idea a darrere "vull que siguin vistos com algo perillós, com algo negatiu...".

La Kale Borroka o el que anomenen Kale Borroka era un tipus de mobilitzacions, d'accions que es donaven en els carrers de determinades ciutats basques en que es buscava fer present el conflicte. Hi havia hagut per exemple episodis de crema d'autobusos... Jo crec que en l'àmbit del CDR això no ha passat.

14) Per què una societat que es vulgui democràtica serà millor en termes de qualitat democràtica si incorpora la desobediència i pitjor si la persegueix i reprimeix? Per què?

JORDI: Aquesta és una de les preguntes que a mi m'interessa de la desobediència. La meua impressió és que una societat que es vol democràtica, que no necessàriament ho és, ha de tenir lleis, ha de tenir normes... Però ha de saber que les normes i que les lleis no sempre recullen totes les posicions, totes les veus i que la desobediència acostuma a ser una senyal de malestars socials que hi ha en la nostra societat. A partir d'aquí un cop s'evidencien aquest malestars jo crec que les institucions, el conjunt de la societat hauria d'actuar de manera prou àgil perquè la gent no hagués de ser desobedient. Que vol dir això? Vol dir que si la gent comença a desobeir per un determinat motiu hem de ser conscients, o comença a donar senyals de malestar per un determinat motiu, ens hauríem de plantejar que està passant? hi ha alternatives?... A partir d'aquí pensar que s'ha de donar raó a tothom que es queixa? Em sembla fora de lloc, és a dir, perquè a més es poden queixar gent per la mateixa qüestió però des de posicions diferents, no? Aquí hem de donar la raó? A qui es manifesta a favor de l'embaràs o a qui es manifesta en contra? Pel fet de manifestar-se ningú te la raó. Hem d'entrar en un debat polític, social... per veure com, com a societat que som diversa i plural podem gestionar aquesta realitat. Però per mi les pràctiques desobedients al llarg de la història han estat un senyal de malestars de les seves societats i han significat en molts canvis, canvis socials que han augmentat la democràcia d'aquestes societats.

SERGI: Per tant al contrari del que molta gent creu la desobediència civil pot ser un element clau perquè precisament no hi hagi violència?

JORDI: Sí total. Jo estaria molt d'acord amb aquesta afirmació. És a dir, precisament la gent que practica la desobediència civil no violenta el que no vol és que no hi hagi violència. El que busca és la manera de gestionar els conflictes de manera no violenta.

15) SERGI: Cal més formació sobre la desobediència civil? Constato que hi ha un certa desconfiança (estigma) sobre el que és i significa. Per què?

JORDI: Jo crec que la desobediència civils ha estat sempre una pràctica molt molt minoritària. I ara a Catalunya, en aquest moment històric hi ha moltíssima gent que s'ho planteja. Però diguéssim que és una novetat en termes històrics. Des de la meua posició que és la d'algú que li dona valor evidentment crec que necessitaríem tenir debats profunds sobre que vol dir "desobeir" i si enlloc d'ensenyar a obeir, que és el que normalment ensenyem, sinó hem d'ensenyar també a desobeir. A tenir capacitat per saber quan hem de desobeir.

16) SERGI: En el cas català la desobediència civil apareix per reivindicar-se en contra d'unes lleis injustes que no permeten l'autodeterminació del poble català? Però aquestes lleis no l'han permès mai aquest dret i una part de la població català i espanyola hi està en contra. Llavors: és legítima la desobediència civil?

JORDI: Jo tinc la impressió... La desobediència sorgeix de sectors que consideren que se senten legítimats a no complir amb la legalitat. Per tant aquí hi ha dos àmbits, que en el món ideal legalitat i legitimitat anirien junts. I la legalitat sorgiria de la legitimitat. La nostra societat considera que és legítim això i per tant fem una llei que...

Però la nostra societat és diversa i plural i no tothom pensem el mateix. Ni sobre la independència de Catalunya, ni sobre la major part de les coses que ens afecten. Per tant hem de saber conviure gent que no pensem el mateix i que hem de trobar la manera de fer lleis que puguin regular una vida en comú assumint aquella pluralitat. Llavors hem de saber que podem i que no podem acceptar. Si algú ve i ens diu que a ell li agrada matar gent... segurament no decidirem que està bé fer una llei a favor de que pugui matar gent. I el que decidirem és que està bé que cadascú tingui dret a preservar la seva vida. I per tant allò que amb ell li agradaria fer pel bé del col·lectiu intentem no fer-ho.

Però hi han altres àmbits que segurament la desobediència civil ens porta a que ens haguem d'enfrontar a realitats que intentem evitar. Quina és l'estructura territorial d'Espanya. Doncs potser aquest malestar que emergeix per pràctiques no violentes, per pràctiques de desobediència el que ens han de portar és que ens fem aquestes preguntes i intentem resoldre-les. Que no dic que sigui fàcil.

17) SERGI: Si no es dona lloc a discutir sobre la desobediència, potser vol dir que tenim una democràcia de baix nivell o poc desenvolupada?

JORDI: Per mi sí. Perquè llavors el que acostumem a fer és que intentem imposar la nostra posició. I tothom va, acaba imposant la seva posició. I em de ser conscients que la nostra societat, insisteixo, és diversa i plural i per tant imposar una posició vol dir esclafar altres posicions.

18) SERGI: Creus que els CDR, eventualment, podrien fer ús de la violència com a mitjà d'acció i resistència?

Podria. Podria. Podria en el sentit que pot ser que un dia passi. I en el fons ha passat en algun moment. I aquestes imatges han anat molt bé a qui vol criticar-los i criminalitzar-los. Però jo diria que fins ara els CDR han sigut eminentment no violents. Però en un moment determinat podrien optar per pràctiques violentes, al llarg de la història això ja ho hem vist.

19) SERGI: Creus que la repressió ha tingut un impacte a l'hora de decidir els mitjans d'acció i resistència dels CDR?

JORDI: Jo crec que els CDR tenen certes dificultats. Són col·lectius no molt organitzats, no estem parlant d'un partit polític o d'una associació i per tant són fluctuants. Per tant la repressió a vegades actua com a dinamitzador, quan hi ha repressió accelera la teva mobilització o hi ha més gent que se suma. Però la repressió també genera por. Jo crec que ens movem entre els dos àmbits. Entre gent que vol anar a més i també gent que ha vist el pes de la repressió. I segurament els fets polítics que han passat que no deixen de ser un cert fre a allò que havia sigut per exemple la declaració d'independència, també fa que els CDR o alguns del CDR estiguin una mica desactivats. Per exemple, la gent d'ERC, està clar que la gent d'ERC ha posat el fre. Continuaran els CDR? Si es sent més a la línia del seu partit, jo crec que no, o com a mínim no de la mateixa manera que ha sigut fins ara. La gent de la CUP en principi sí perquè està més en aquesta línia. Això ho haurem de veure per saber el futur dels CDR.

20) SERGI: Quin és el futur/paper dels CDR?

JORDI: Sobre el futur em costa. O sigui jo veig dos escenaris. 1) Un seria si les coses no avancen, com una part de la població voldria, que els CDR s'activin. Si les coses avancen com una part de la població voldria assumint unes limitacions, que jo crec que és el discurs que jo crec que ara està fent el govern, és possible que hi hagi una part de la gent que desactivi. 2) Per altra banda segur que hi haurà uns col·lectius que precisament fins i tot si les coses avancen d'aquesta manera voldran anar més enllà. Doncs els CDR podrien ser un espai d'anar més enllà, constantment activat. Però en aquest moment sembla que la gent està a l'expectativa d'això. De com avançaran les circumstàncies i valorant si aquest anar de farol, que deia l'ex-consellera Ponsatí, l'hem d'assumir, ens hem d'enfrontar amb ell... Jo crec que estem en una fase de veure que farà el govern. El nou govern té un president que en principi sembla contundent però a la vegada està anunciant mesures que semblen de contenció. ERC ha fet diferents discursos sobre la necessitat d'un govern efectiu que semblaven anar en una direcció contrària a qui demana la desobediència. Per tant, jo crec que estem en un moment d'impàs de veure com aniran i de veure com aquests espais tan diversos, perquè els CDR també eren molt diversos amb gent de diferents posicions dintre del món sobiranista i independentista, assumeixen la posició dels partits, s'enfronten als partits o assumeixen aquestes noves mesures.

SERGI: en tot cas creus que els CDR el que ha aportat es que puguin ser en el futur si això va menys o no sempre pot tenir dos aspectes positius, per dir-los positius... Un que sigui l'activació de xarxes: espontànies i de ràpida mobilització i que això potser és un element positiu pels moviments, pel tipus de moviments. I l'altra que hagi ajudat a vertebrar o dona la impressió que a través de moviments com els CDR ara la societat entén altres formes de lluita potser més transversals o més d'un poder horitzontal.

JORDI: Jo diria que els CDR són un fet novador dins del moviment independentista perquè les mobilitzacions que havia protagonitzat el moviment independentista especialment els últims anys majoritàriament eren mobilitzacions per dir-ho així molt ordenades, les cadenes humanes, les V... "Tu vas aquí i fas això i tu diem nosaltres i tu ho fas". I la gent ho fa perquè li mola i perquè està en la causa... Però els CDR es una mobilització en aquest sentit particular perquè ningú des de dalt

ha dit que. És una mobilització que sorgeix des de baix, que sorgeix des de baix igual que les consultes populars fa anys havien sortit des de baix... per tant des de baix amb suport de determinats partits, però des de baix. Per tant jo crec que ajuden a enriquir el panorama dintre del moviment. Per dir "això no va només de dalt, de cúpules, de partits, no va només de gent que va impulsar i uns altres ho van recollir sinó que des de determinats sectors estan constantment atents per poder actuar si consideren que les coses no evolucionen com ells voldrien.

Jo crec que això és un enriquiment per una societat que entén que la participació ciutadana es cabdal a l'hora de gestionar la nostra vida en comú. Més enllà de que aquesta participació ciutadana sigui per defensar A o per defensar B, no?

ENTREVISTA A EXPERTS - MARTÍ OLIVELLA I JORDI MUÑOZ

- Martí Olivella, membre de Novact-Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta.
- Jordi Muñoz, portaveu de Desmilitaritzem l'Educació
- Entrevista conduïda i cedida per la periodista Sònia Calvó
- Transcrita per Sergi Esteve i Garcia

1) SÒNIA: Què seria la noviolència? Què enteneu per noviolència?

MARTÍ: És un terme molt antic, que utilitzem cada vegada mes. Com qualsevol terme que es popularitza pot estar amagant coses diferents. Primer m'agradaria diferenciar les accions sense violència de les accions o estratègia no violenta. I després les violentes. Hi ha una discussió sobre que és violència? Desitjar un canvi de constitució és violència? Per alguns quasi quasi sí... Sempre havíem entès que violència era fer dany a persones o coses de paraula i de fets. Si partim d'això anirem millor tots. Aquest dany a les persones en el que es de paraula també, a ningú li agrada que insultem o amenacin. Seria el que la majoria de codis ètics d'arreu del mon diuen: "no facis als altres el que no t'agradarien que et facin a tu". Sempre va be abans d'emprendre una acció – sigui per escriure a twitter sigui per a una mani– tenir en compte això: quin mal estàs fent a l'altre.

Ara bé, totes les coses tenen un sentit de proporció. Un acte sense violència, és a dir, quan ja no estem en el camp interpersonal sinó polític, és quan aquestes coses són més difícils, no? En la violència domèstica tothom sap quins són els límits de la violència. Però una manifestació pot ser sense violència, que vol dir que pot ser compatible amb estratègies violentes. Molts dels moviments d'alliberament guerrillers de tot els colors del segle XX tenien un braç armat, que feien accions violentes. Accions violentes no és cremar un contenidor. Es organitzar una guerrilla amb una estratègia per aconseguir el poder o fer fora una invasió o ocupar algo. Estem parlant de guerrilles o exercit, lo altre es pa sucà amb oli.

Una cosa és això i que tu puguis tenir un braç polític que el que fa és manifestacions sense violència, això al País Basc ha passat durant temps. Ara, tot això forma part d'un paquet que son compatibles les accions violentes amb les accions sense violència. El que per a mi no són compatibles son les accions violentes amb l'estratègia no violenta. Per un motiu: perquè com que un dels factors de la no violència es aconseguir el màxim de suports possibles de tots els actors – també dels que fins ara poden haver estat adversaris o enemics– si tu dius jo ara faig una mani sense violència, però dema a tu mateix que te vist la cara pot venir un paio i et pot tirar un tret, difícilment aquella persona se sentirà segura per intentar captar el teu missatge que va mes enllà dels mitjans que s'estan utilitzant.

Si per contra la no violència diu: “Els que convoquen i el nostre comportament sempre serà sense violència, rebutjarem tot tipus de violència, especialment l’estructural, la del sistema, però també la contra violència... Això fa que el que esta a l’altra banda digui, si ells no empraran la violència en cap cas jo em sento més segur per estudiar, per escoltar, que esta passant i que estan demanant. Entre altres coses per un mecanisme psicològic molt senzill: quan tu et sents confrontat amb algú, la teva capacitat d’escolta es redueix perquè poses tota l’energia en defensarte o contraatacar. Si tu et sents en un espai segur tens mes possibilitats de poder escoltar l’altre i veure fins a quin punt la causa és justa i tothom es pot anar afegint. Si la causa es injusta per la via no violenta almenys no hauràs fet mal a ningú excepte a tu mateix si has sofert les conseqüències.

I això és una de les grans diferències de la via armada. La via armada si la causa és justa hi hauran hagut molts morts pel camí. Però sí es justa es converteixes moltes vegades en injusta pels mitjans que es genera, pel que arriba a provocar. Si és injusta almenys no hauràs fet mal a ningú per la via de la no-violència i llavors assumiràs tu la repressió. Aquests elements són molt importants a l’hora de sortir de la passió: però una cosa es canalitzar la ràbia en un moment en que tu et sents frustrat, bueno doncs amb això “fes l’amor i no la guerra” i no cal que impliquis políticament a tot un procés de milions de persones perquè un dia no t’aguantes més i vols cremar-ho tot. A tots ens ve el sentiment de cremar-ho tot davant d’una injustícia i està molt bé que tinguem aquest sentiment. Però s’ha de mirar més enllà i trobar altres maneres de canalitzarho en positiu i veure com avançar en la nostra causa no anem enlloc.

JORDI (6:18): En el context actual que es van repetint esquemes de reacció per part de l’estat i del poder i en aquest cas del govern espanyol davant de tot el que és la dissidència. De tot el que es la confrontació i a mes a mes en aquest cas de la confrontació seguint una estratègia d’acció no violenta. S’intenta integrar aquesta dissidència, en un segon moment quan probablement no es pot integrar s’intenta reprimir, es reprimeix, s’intenta criminalitzar i d’alguna manera desacreditar. Ens trobem en aquests moments on la paraula violència ha quedat absolutament emprada en una perversió per part de l’estat esperpèntica. Veure com poden arribar a acusar determinades accions o mobilitzacions o elements de confrontació o de desobediència o no col·laboració com a violència o fins i tot anant a l’extrem que hem vist de terrorisme, rebel·lió, sedició, etc. Per tant hi ha una perversió absoluta del pròleg dels propis termes: violència, no-violència, democràcia, estat de dret, legalitat i no legalitat... S’està pervertint el llenguatge. A més d’emprar un embat de repressió en tots els camps, s’està fent servir una criminalització dels moviments. Això ho hem vist al llarg dels darrers anys en molts moviments diversos, des del moviment d’objecció i insubmissió al servei militar però també la PAH, el 15M... fins i tot en l’eclosió del 8 març darrer també hi havia moments de voler fer canvis d’una manera violenta o no consensuada o segurament escoltarem tot el moviment de persones jubilades, etc. Per tant, un dels primers ressorts de l’Estat si no pot criminalitzar el que fa és: abocar i esquitzar les vies que està emprant aquesta estratègia com a violentes. Hi ha una perversió dels termes absolutament. Tot el treball dels moviments rau en explicar com ens hem de situar davant d’aquestes provocacions per part de l’estat i el poder.

Des de molts àmbits s’ha plantejar no és violència estructural quan una persona o família se la fa fora de casa amb els desnonaments i se la deixa sense capacitat de poder tenir una llar. No és una violència estructural? I la situació de les persones amb precarietat laboral? Els rescats bancaris? Que davant d’una situació d’emergència institucional augmenti la despesa militar en 10.500 milions d’euros? O que ens plantegin comprar 50 avions de combat? Ens hem de plantejar que a vegades aquest discurs que el poder compta amb la complicitat d’alguns mitjans de comunicació pugui calar a l’imaginari social.

2) **SÒNIA: a la web d'En peu de pau parlàveu de cinc etapes de la no-violència. És possible fer això ara en un moment on el diàleg està complicat?**

MARTÍ (12:00): de les diferents experiències, lluites de la no violència dels últims 100 anys s'ha depurat una sèrie de 5 passos, que poden ser 10, que estan al decàleg. L'objectiu de qualsevol conflicte que busqui una causa raonable és poder-ho resoldre parlant. El primer pas i últim d'un procés de conflicte sempre es dialoga. En el primer pas moltes vegades no es pot dialogar perquè una de les dues parts no reconeix a l'altra com a subjecte de diàleg. Un element de l'estratègia de no-violenta en aquests cinc passos és anar creant les condicions perquè en cada pas, abans de passar al següent, que és més arriscat, fa emergir més el conflicte. L'estratègia de la no-violència no es tracta d'amagar els conflictes, sinó fer emergir els conflictes latents. Quan es diu "vull parlar d'aquest problema" l'altre diu qui és aquest. Això quasi bé passa en tots els conflictes socials. Aquell que porta la normalitat (classes dirigents i status quo) li empipa que algú qüestionari que aquella normalitat està amagant uns conflictes latents. Per tant la primera funció de l'estratègia de no violenta és fer emergir els conflictes latents, sense exagerar, sense mentir, amb dades el més fiable i contrastades possibles. De fet Gandhi no parlava de no-violència, va arribar a parlar de recerca, afermar-se en la veritat. Veritat entesa com una recerca dinàmica entre les teves raons i les teves veritats i les raons i veritats dels altres. Per tant si exagerem les coses estem passant-nos, ens estem excedint i difícilment podem seure amb l'altre... Les negociacions tothom pena que el manual és: "tu demana molt que alguna cosa aconseguiràs". Això és lo normal en tots els àmbits de la vida i amb això ens equivoquem. Tu has de demanar allò que dins del context consideres just, ajustat, el més real possible, etc. Si tu fas això et dona molta força moral a tu mateix i als altres que ho escoltaran. Si tu exageres molt i dius que l'altre és un dimoni, que l'altre és l'encarnació del mal... l'altre dirà el mateix de tu i difícilment començarem a parlar.

Per tant primer l'intent de diàleg. Si aquest no funciona, perquè no et reconeixen o perquè no es pot establir cap pont. El següent pas és la denúncia. Jo he explicat això, aquesta gent considera que jo no sóc ningú, consideren que aquestes dades no estan bé... i aquí hi ha una gamma enorme de formes de fer emergir. Depèn del país on estiguis, si hi ha drets, llibertat real i formal de premsa o no... tindràs uns mitjans favorables a que els teus actes de denúncia ni que sigui d'una persona fent una vaga de fam, sigui un grupet, siguin milers, o milions de persones... tindrà més o menys repercussió. Quan surt la denúncia el que vols és: "parlem per arreglar el problema".

Si no funciona arriba el tercer pas. Es passar de les paraules als fets no violents: és la no cooperació. És a dir, la anàlisi de la no-violència no parteix de qui és més fort que l'altre del punt de vista d'armament, de militars... sinó quins són els punts forts i febles dels teus i de l'altre. El punt fort de l'altre és la nostra obediència. Si nosaltres col·laborem, cooperem i davant del que inclús sense saltar-se la llei deixem de comprar el que estem acostumats a comprar, deixem de treballar el que estem acostumats a treballar... Això se'n diu no cooperació i és la vaga és l'exemple més clàssic de de la no cooperació. Que si és un país que està legalitzada no és desobediència civil, si és un país on no és legal és desobediència civil. Bàsicament la idea és: en tots els àmbits de la vida jo si deixo de cooperar amb els interessos de i amb l'autoritat de l'adversari i no li reconec, s'afebleix. Si jo el que faig es reforçar-me i entrar en l'escalada verbal/física/militar el que tingui més força guanyarà. No guanyarà el que tindrà les millors raons sinó més força militar, força bruta. I de nou això ha de portar a dialogar. Si no succeeix passem a la desobediència civil.

El quart pas és la desobediència civil. La desobediència civil ja es dir: si inclús aquelles lleis, que inclús podrien ser justes, com que el conjunt de l'establishment considero que és injust perquè no se'ns ha donat cap sortida a tots els passos anteriors em plantejo desobeir. I la desobediència civil

té una cosa molt important. Així com amb la no cooperació normalment no arrisques res perquè estàs fent coses en el marc legal, simplement no col·labores: és la teva llibertat de comprar, de deixar de treballar... En el cas de la desobediència civil, sí. Hi ha diferència del que és lo habitual en les lluites fora de l'estratègia no violenta –per això jo distingeixo sense violència de no-violència– es que tu assumeixes volgutament la repressió perquè assumint volgutament la repressió el conflicte si encara per alguns estava latent passa a ser d'una evidència absoluta i posa entre les cordes aquell que t'està dient el que. Quan ara a alguns ens han posat a la llista aquesta de la Guàrdia Civil jo surto a la tele i dic: si jo estic a la llista, senyor Llàrena, és un honor que vostè m'acusi de fer no-violència, de promoure-la, de pensar-hi. Però si és així sigui conssequent i suprimeixi els 50 llibres que hi ha en català i castellà sobre Gandhi i la no-violència i tot això... perquè tot això és subversiu. O és subversiu o no ho és! Si es subversiu i es il·legal em deté a mi i tanqui això i tanqui les escoles i tothom que parla d'això. I si no ho és jo el puc acusar de prevaricació perquè vostès està tancant uns companys a la presó per fer el mateix que faig jo i amb ells els tanca i a mi no. Doncs aquí tenim un problema. Això es col·locar en el camp aquest de col·locar el límit però clar la força d'això estar en dir i fer-ho. Llavors si el que fem.... fem una acció i per prudència... no estic jutjant els que fan accions d'aquest tipus i no donen la cara. Perquè donar la cara vol dir assumir una sèrie de qüestions. Jo el que em pregunto és potser val la pena que només assumim aquelles accions que podem fer donant la cara. És una recomanació que està en la lògica de l'estratègia de la no-violència d'aquests quatre passos que em parlat fins ara . Si tu estàs en la lògica típica dle gat i la rata de tots els conflictes arreu del món, doncs bueno.... Això és una altra història i ja està. No és que siguis violent, no! No és que siguis terrorista, no! Simplement perds força, o sigui, no és un tema de que dirà l'altre sinó del que diràs tu. Tu has de sentir-te fort defensant allò que defenses perquè creus amb la veritat, amb la justícia de la teva causa. I per tant poses aquells mitjans adequats per aconseguir que aquella causa pugui progressar. Algú pot arribar a pensar després de les desgràcies del segle XX –ja només parlo d'aquests– de que les causes més nobles que han arribat a provocar tortures, camps de concentració i morts amb això estàs fent un país millor. Algú pot pensar amb això? I això no te res que veure en cremar un dia un contenidor o en fer un dia una escridassada o no sé que... però no estem parlant del que passa al final d'un partit de futbol... es que... O sigui els actes de violència callejera això passa antropològicament a tot el món quan la gent va més beguda del compte o quan van més llençada del compte o emocionalment no porta cap control de la vida. Estem parlant d'una estratègia. Com a estratègia no es tolerable que dins de l'estratègia passin aquestes coses perquè fa malbé el conjunt. I segon la gent que té energia per posar-la més val que la canalitzi amb coses que ajudin al conjunt i la gran avantatge de la no-violència és la seva transversalitat. Ho deia al començament. En una lluita armada normalment son homes, forts, amb dependència als proveïdors d'armes... i entres en un tinglado molt complicat: totes les guerrilles i grups armats que ara se'n diuen terroristes o el que sigui que siguin... porten coses que acaben sent contraries al que tu estàs defensant. Una lluita no violenta i poden participar des dels infants a la gent gran, homes i dones de totes les condicions... tothom i té el seu lloc on participar. Ningú està obligat a res però tothom ha de poder fer allò que està disposat a assumir com a risc. I si és això, és imparable! Perquè no hi ha cap exèrcit, cap llei, cap repressió que pugui fer això. Podran tancar dues persones, cinquanta, cent o dos centes, però no en poden tancar deu mil durant no se quants anys. A Turquia sí perquè a Turquia s'han comprat els drets de que els hi protegeixin l'entrada d'immigrants i de refugiats. Però en el cas d'un marc europeu això té un límits. Saber treballar amb intel·ligència i preveure sempre en cada acte quanta gent ens posem a favor i quanta gent ens posem en contra i ser prou intel·ligents per fer aquells actes que posem el màxim de gent a favor i el mínim de gent en contra.

JORDI (22:40): Per posar dos exemples respecte la desobediència civil. Dels exemples que conec més d'aprop és el moviment d'insubmissió és a dir s'assumia des d'un posicionament personal,

s'assumia un risc en el marc d'una estratègia de desobediència civil colectiva que compratava repressió, risc de presó, etc. Al llarg de deu anys aproximadament va haver-hi uns 50.000 insumissos a l'Estat espanyol, dels quals a l'entorn de 1000 van passar per presó amb temps molt diferents, molt diversos i també depenent de la zona geogràfica. Va haver-hi qui va estar 3 mesos va haver-hi qui va estar més temps o menys temps. S'assumien les conseqüències de no només de no-cooperar que és un element d'aquesta seqüència, decàleg de l'acció no violenta de l'estratègia no violenta, sinó que s'assumia la possibilitat de repressió o com el que explicava el Martí: "si estan fent llistes negres, feu-la emergir i actui en conseqüència". És una confrontació envers el poder judicial que està actuant amb molts elements de prevaricació i a més a més amb perversió dels termes, de les paraules, no? Des del moviment antimilitarista, en aquest cas, es plantejava com socialment més rebuig causes aquesta repressió les fites a les quals es volia arribar s'estaven més a prop. Aquest era un element important.

I l'altre que ha esmentat el Martí és importantíssim. És a dir el donar espai a que totes les persones que estan implicades o convençudes en tota una determinada lluita o del moviment per millorar el món el el que vivim tinguin el seu espai. Hi ha qui per qüestions familiar, de salut, per qüestions personals, per qüestions laborals... en un moment concret o altre poden tenir un grau d'implicació divers en una lluita o una acció. La riquesa de l'estratègia es donar possibilitats a que hi hagi espai per a tothom i que tothom es pugui sentir partícips. D'aquí ve sens dubte uns dels èxits de l'1 d'octubre, és a dir, hi havia espai perquè tota aquella persona que vulgués col·laborar en el grau que li permetien les possibilitats hi pogues participar, pugues ajudar, donar un cop de ma... per tant aquesta possibilitat d'amplitud també en tota les accions de l'estratègia de la lluita no violenta és importantíssima.

MARTÍ (26:21): Realment això que deia ell, el primer grup d'objectors que encara no erem insumissos.... Clar que ens vam trobar? Amb la pràctica aquesta, que és la que ens va donar força, és a dir, detenien a un aquí, l'altre a Vic, l'altre a Sevilla... llavors nosaltres vam anar vuit o deua la caixa de reclutes i vam dir "mire vostès han detingut aquestes persones, nosaltres estem en la mateixa condició que ells. Ja fa mesos que hauriem d'estar incorporats a la mili i no hi hem anat. O els deixen en lliberat o ens detenen a tots. Horror! Durant tres hores telefonant a capitania... i clar no sabien que fer perquè si et deixaven anar estaven fent una cosa ilegal perquè estavem buscats però tampoc ells tenien la capacitat per alliberar els altres. Després de molta estona ens van fer un truco que era: "incorporació forçosa al servei militar". El que vam fer va ser un exemple de visualitzar la força que te això perquè allà estavem un joves de vint anys enfrontant-se d'aquesta forma no només simbòlica sino real: perquè ens van tenir una setmana allà a Wellington i després ens van portar a Figueres, no? Això i llavors que va passar. Era el 1977 estava en marxa la discussió de la nova constitució, s'havia de fer un referèndum i des de la presó vam estar redactant els articles que es van incorporar a la Constitució. Vull dir els moments oportuns es un altre element molt important. Això ho haguèssim fet a l'any 45 i ens haguessin fotut 15 anys o 20 anys a la presó i no hauria passat res. Però com que no saps mai quin és el moment oportú tu el que has de fer, és fer allò que creus que has de fer i organitzar-te amb altres per fer-ho per lluitar de forma no violenta. Si tu estàs preparat hi han oportunitats que s'aprofiten, sinó estas preparat et passen les oportunitats i no passa res.

JORDI (28:50): En el cas de les autoritats militars al llarg de tota la lluita del moviment antimilitarista, del moviment d'objecció, d'insumissió... aquesta confrontació amb l'autoritat, i sobretot amb l'autoritat militar, és a dir, només esmentar que no reconeixies l'autoritat militar ni els seus tribunals. El no reconeixer desmuntava absolutament la pròpia essència i quedaven en el consell de guerra que hi va haver-hi amb els primers insumissos jutjats per judici militar al no reconeixer aquesta autoritat per jutjar desmuntava d'alguna manera absoluta. Llavors a mi

m'agradaria entrar en els aspectes de l'educació, de l'ensenyament... que és important. Aquest llibre el "Mentes militarizadas, como nos educan para asumir la guerra y la violencia" que va coordinar des del centre Delàs i que va publicar Icària. Hi ha un dels capítols escrit per Maria de Lluç Bagur "Militarització a través de la cultura de defensa" que diu dues o tres coses molt clares que ens ajuden a entendre quins són els ressorts i els mecanismes que actuen per part d'un Estat. Per part de l'Estat espanyol i en aquests moments estem veient que a canviat el paradigma, per part de molt Estats europeus: França, Suècia, Alemanya s'ho planteja... que reincorporen el servei militar obligatori. A més a més d'una manera molt visible. Ara fa poc vaig estar a Marsella i hi han uns plafons lluminosos als carrers demanant l'ingrés a les forces armades, a més a més, venent-ho com una necessitat nacional per construir la República davant l'enemic intern i extern. Doncs aquest capítol diu en la introducció dos elements significatius. Tot sistema polític requereix de la fidelitat dels seus ciutadans per garantir l'estabilitat i el manteniment i existeixen diversos factors d'ordre cultural per assolir aquesta fidelitat a les institucions i a l'estat. I un d'ells és la cultura de seguretat i de defensa. Consisteix aquesta cultura en el foment dels valors militars, del nacionalisme de l'Estat i de la conjunció d'ambdós factors per tant que el compromís personal i col·lectiu en la defensa de l'estat estigui assegurat gràcies als mitjans militars. Aquest element de fet està estudiatíssim. Com podem generar una adhesió a tot un determinat sistema: sistema polític, econòmic, social a través d'una cultura que el que genera adhesió a través d'un valor com són l'obediència, com són la creença que la violència, la força i l'estament militar és el que sol·lucionarà i protegirà aquest Estat dit de dret i del benestar que està absolutament esquerdat i en crisi, no? Hem vist molts casos en els que tot això ha anat fent aigües. I entra en contradicció amb tot el treball que des de l'ensenyament, des de l'escola, des dels sindicats d'ensenyament, els moviments de renovació pedagògica i totes les entitats i organitzacions que treballen pel foment de la pau estan duent a terme des de fa molts anys. Doncs el treball per una escola inclusiva, on es treballi la convivència, el diàleg, la cooperació... Valors com són la resolució dialogada, no violenta dels conflictes, etc. Per a una escola, per un ensenyament i un centre educatiu que fomentin la capacitat crítica, que trenquin amb el que és el pensament únic, que el diàleg i la confrontació d'idees estiguin i el debat estiguin, generin persones amb sentit crític i la ciutadania tingui eines i elements per resoldre els problemes i no amagar-los. Els problemes i els conflictes han de poder emergir i tenir capacitat, eines i recursos per poder-los afrontar, reconèixer-los i resoldre'ls. Tot això és el que està treballant l'escola, però hem vist com l'embat del govern espanyol el que ha plantejat és tot el contrari. El que ha plantejat és inocular la por al professorat fins i tot citant alguns mestres perquè han generat debats sobre el context cultural, social, polític... I aquesta és una qüestió que absolutament s'ha de denunciar i rebutjar. Això per una banda. I per l'altra denunciar el projecte del coneixement de la seguretat i la defensa en els centres educatius. Aquest material curricular que el ministeri de la Guerra, de Defensa i juntament el ministeri d'Educació que volen implementar a l'educació primària i secundària. Ja han signat convenis amb escoles privades i que està previst fer-ho posteriorment en escoles concertades i públiques. És absolutament anacrònic sinó contradictori amb tot el treball que s'està duent a terme en els centres educatius arreu de l'Estat en bona mesura i de Catalunya sens dubte que és el que coneixem més. D'altres es celebra i s'ha popularitzat el dia escolar de la no violència i la pau, el 30 de gener en motiu de la mort d'en Gandhi. I a més a més hi ha tota una altra sèrie d'actes i accions que des de les escoles s'estan treballant. Aquest projecte de coneixement realment absolutament esperpèntic. El que planteja introduir els valors militars a l'aula, que els alumnes hagin d'interpretar els himnes dels exèrcits de l'aire, de terra i de la marina... o dissenyar operatius per a protegir la selecció espanyola d'un atemptat terrorista. És a dir, el ministeri de la Guerra porta anys treballant intentar introduir aquestes idees aquests valors de les forces armades al sistema educatiu.

3) SÒNIA: Tornant al que deies abans de l'1 d'octubre la importància del que tothom es pugués sentir representat a les manifestacions, no? Parlant amb l'Anais Franquesa d'Irídia

del que tenen por de veure com s'està vulnerant el dret de reunió i manifestació. I ara parlant amb el Felip també ho comentavem no? El tema de la noia que van detenir al final va ser per un àudio que va enviar... I el Felip ha dit que no ara però d'aquí poc podríem anar cap a la clandestinitat... Aquesta por de manifestar-se, reunir-se, poder parlar.... Com valoreu aquesta situació?

MARTÍ (38:13): no es que hi podem arribar es que ja hi som. En l'epoca del franquisme les formes de comunicació eren molt rudimentàries perquè no hi havia accés a cap altre mitja. Ara tenim una sobre informació i també això amb la construcció del marc polític que creiem que estavem d'un estat democràtic formal de dret doncs tothom estava acostumat el dir i a pensar el que li semblava i no tenia cap problema, no? En aquest moment que comença amb la llei mordassa, després del 15M i tot el procés posterior el que es fa un atac com explicaves a qualsevol dicidència. La campanya aquesta que s'acaba de llençar "Demà pots ser tu". Això passa en tots els processos d'autoritarisme. Quan això s'instaura es queda només amb el formalment i realment estem molt lluny. Jo crec que aquest es soscavar els drets civils més elementals sempre en honor a un bé suprem. Es la negació de la no violència en quan a la coherència entre mitjans i fins. Tu no pots mantenir la unitat de la patria a base de soscavar en un marc democràtic les llibertats democràtiques. El mateix Felipe Gonzalez venia a dir que aquesta gent ha fet il·legalitat però la nostra resposta ha de ser hiper garantista i per tant no ens podem permetre de donar cap raó a reduir llibertats i garanties en els processos i per tant aquesta gent han d'estar a la presó perquè mentre no hi hagi una sentència ferma no té sentit que hi hagi gent en presó preventiva per una cosa que tota ella potser no acabi en res. Jo crec que això és un tema que el tenim aquí i que aquest tipus de plataformes molt amplies com aquesta campanya són una resposta interessant igual que la d'En peu de pau que demà també es convoca i la manifestació de diumenge. En peu de pau és només un espai de faciitar que les accions sigui sense violència i si pot ser no violentes, però que aquesta funció no és la d'uns quants especialitzats amb uniformes... es la responsabilitat de tothom que convoca un acte ha d'assegurar que el conjunt de l'acte té uns objectius clars i es posen els mitjans adequats perquè es portin a terme sense violència i també del conjunts dels participant i per tant la idea es que tots som en peu de pau en el sentit que tots apostem per la via no violenta i sense violència en les accions. Perquè això és un pas molt important amb la lónia aquesta de no criminalitzar, no reduir a quatre, ni que la noviolència no és un delictes i per tant em d'insistir. No només de paraula sinó de fets. Autoinculpar-se si la noviolència és un delictes aleshores ens autoinculpem milions, i si no és un delictes l'exercim milions. I aquesta crec que és la nostra força.

JORDI (42:08): Totalment d'acord i el que és molt evident amb el que plantejaves Sònia es que amb totes les darreres accions i detencions i declaracions per part del govern de l'Estat doncs la llei mordassa a quedat sobre passada. No només s'esta aplicant la llei mordassa sino que la llei mordassa ja ha quedat podriem dir en una minima expressió perquè els que s'està aplicant es el que diriem és acció, acusació i detenció i repressió sense cap mena de garanties com les que ara plantejava el martí. Estem en una situació absolutament sense cap mena de garanties en un Estat democràtic que hauria de protegir la llibertat d'expressió reunió, manifestació...

MARTÍ: En la privacitat de les comunicacions. Perque estem en una societat per tot on passa per l'electronica i la sensació es que... Bueno hem vist lo del Zuckerberg i la declaració en directe no? Això ha estat al·lucinant... Imagina't la importància estrtègica que té això que veiem una declaració en directe en el senat d'una empresa. Jo voldria parlar del 5è pas.

4) SÒNIA: Tu ara parlaves d'autoinculpar-se... L'altre dia vam entrevistar al Pau Llonch arrel del videoclip. És una aquesta de les opcions per exemple, no? Ells agafen una part de les frases de Valtonyc. Es una proposta per exemple?

MARTÍ: Bueno clar el tema és si tot allò que algú considera que pot ser motiu de inculpació de investigació i després de processament i de pena per estar incomplint una llei i tu a títol personal dintre un col·lectiu consideres que allò és una vulneració d'un dret. Una de dues: o callem i els deixem sols amb els que van caient o ens plantem i assumim les mateixes responsabilitats que els altres. Que passa que normalment això un jutge intel·ligent no li interessa per això mentre tots no vam anar i ho vam ocupar tu pots escriure tot el que vulguis amb ells els hi es igual. El dia que tu entre en el seu terreny i els poses en evidència els poses amb evidència: o els deixa anar o t'agafen a tu. Això fet amb molta gent és imparabile. I per tant la autoinculpació vol dir si exercir drets elementals es delictes comptin amb mi també. Inclús l'alcalde Colau l'altre dia per twitter deia: "vist que has estat perseguint els que fan formació pacifista poseu-me també a mi a la llista perquè farà falta més gent". Això està molt bé diguem, són formes diverses d'avisar. En una xerrada que vaig fer l'altre dia vaig dir: "això que cau ara de grabar amb video, aquest video no se'l mirarà ningú però si un dia vostre em procesa espero que aquest video correrà molt". I aquí he explicat com funciona l'estratègia de la noviolenta i per tant l'emplaço a que vostè faci la seva feina que jo faré la meua, no? Aquest tipus de coses estan a l'abast de tothom. Ara bé has d'assumir que tens les condicions personals per fer-ho. Tot i això si no les tens també et pot passar i llavors sempre prefereixo avançar-te i prendre la iniciativa i dir "aquí estic" que no fer veure que no ens passarà res i anem caient per aquí i per allà.

JORDI (46:10): És importantíssim aquest exemple que posaves de la proposta dels rapers, d'un ampli espectre de músics. Es prendre la iniciativa de dir "escolteu si es quarta d'una manera tan flagrant la llibertat d'expressió de determinades persones i si a més a més se'ls reprimeix pel jutge i se'ls posa a la presó és vançar-se nosaltres fent una proposta que està en la mateixa línia d'aquestes persones que han estat jutjades i reprimides i probablement empresonades. Aquí es on es comencen a desorientar els elements del poder. Jo recordo quan la primera guerra del golf que el fiscal general de l'Estat quan el moviment antimilitarista va cridar a la desserció quan marxaven les fregates cap a Kuwait i l'Iraq el Fiscal va dir "obrirem diligències a tota persona que insti que cridi a la deserció i serà el primer que farà la fiscalia". Vam demanar a determinades persones al Manuel Vazquez Montalban, al Lluís Llach, a l'Ariadna Gil... que signessin un manifest de crida a la desserció i es va fer públic. Que va fer el fiscal general de l'Estat, no va poder fer res perquè això amplificava més aquesta confrontació i això és importantíssim. Tota aquesta situació de Tamara Carrasco per un àudio determinat el que hem de veure que no faci tirar enrere d'una banda molta gent, perquè és el que s'intenta, inocular por, generar prevenció... I després veure de quina manera com deia el Martí cada persona pot assumir determinades conseqüències, jo personalment penso que a partir d'ara, tot i que cal tenir precaucions a nivell comunicacions, organitzatiu, d'infraestructura.... de no anar amb el liri a la ma... Personalment, no ho criticaré, però cal ser contrari a que es comenci una determinada acció pública amb les cares tapades. És important que aquest nou embat que el que vol és inocular por i estroncar un moviment organitzatiu de base ampli que proposa accions com les 24h de caminada al voltant de la model, que són accions que acullen a moltíssima gent. Durant les 24h i van passejar gent de totes les edats de condicions diverses que anaven manifestant el seu rebuig a la repressió, a favor de les persones empresonades i les exiliades. És important no caure en provocacions, es important pensar bé les accions, però no aturar-se i canviar de manera de fer que el que farà encara més que per part de l'Estrat s'assenyali i donar arguments a aquests comitès a estar sota de parametres de violència i per tant cal reprimir-los.

5) **SÒNIA: una pregunta que potser va lligada al punt 5 de construcció d'alternatives. En un article que feia la Gemma Garcia a la Directa, crec que era del dia que feieu la formació que va fer a En peu de pau allà al Parc de l'Espanya Industrial tu parlaves d'un 60% de victòries per aquesta via. Per tota la gent que diu són processos molt lents, no serveixen per res...**

MARTÍ (51:32): El conjunt hi ha la Èrica ha fet un text d'aquests molt interessant. Explica allà que ella va fer un curs de resistència no violenta i va dir "va això no serveix per a res" i li va dir bueno "que vol dir no serveix de res. Tu que ets universitari doncs fes un estudi". Total que ella i una companya van estar un parell d'anys estudiant els conflictes del segle XX, quants d'ells havien estat per la via armada, quants d'ells per la via no violenta i els percentatges d'èxit. I el percentatge és al voltant de 60% / 40%. La majoria de conflicte per la via no violenta havia tingut més èxits que les altres. Però això era tot el segle XX quan agafaven els últims 30 anys puava al 80-90%. I no només això sinó que uns anys esprés d'acabat formalment el conflicte, quants d'ells havien mantingut unes condicions democràtiques de societat més o menys equitativa... Doncs de la majoria els que havien aconseguit per la via no violenta tenien unes qualitats democràtiques superiors a les altres perquè si has guanyat per la força armada t'has de mantenir. I aquí faig el pas al cinquè punt.

Hem dit 5 passos de l'acció no violenta. 1) Intenta dialogar 2) la denúncia 3) la no cooperació 4) la desobediència civil i 5) el projecte constructiu que no te perquè deixar-se pel final, eh! El projecte constructiu el podem aplicar en dos o tres àmbits diferents al que està passant aquí ara. Mentre tu estavem en el marc d'una democràcia formal en que molta gent als carrers durant molts anys i amb molta gent votant tenint majoria que no es pot acabar de saber mai es podria passar de llei a llei, això l'1 d'octubre s'acaba. I ens donem compte que de fet estem en una especie de cop d'estat i ocupació tècnica amb el 155. I amb això Gene Sharp, ja va fer un llibre als anys 90 que ara s'acaba de traduir just el subtítol és "Com afrontar els cops d'estats i les ocupacions". No ens extendrem aquí però el que és obvi es que la seva tesi, enllaço amb algunes coses que has dit tu, però amb un discurs una mica diferents que fins ara han fet els moviments que tu et referies. Un alemany va venir a la pedrerafa un any i mig i va dir "si els catalans aconseguim, teniu un Estat propi, amb la força no violenta de la gent. L'haurieu de mantenir amb la força no violenta de la gent". Això vol dir tenir una política de seguretat i de defensa però amb un sentit molt diferent a com fins ara ells han volgut dir, defensa armada i seguretat armada amb uns exèrcits. Però es obvi que si tu tens una societat com els suïssos que tenen uns valors que volen defensar... tu no deixaràs que havent aconseguit això qualsevol beneit tu pugui tirar a terra i ho liquidin tot. Per tant, jo crec que hem de desenvolupar un projecte constructiu ara amb una resistència civil no violenta més ben organitzada que no va ser l'1 d'octubre que no va ser gens organitzada per més que ho vulguin pintar així... va ser una espontaneïtat brutal!

JORDI (55:25): Va haver-hi un nivell d'organització determinat però després però va ser autoorganització. De cada centre....

MARTÍ: Gene Sharp ve a dir, les 4 experiències que han reït per evitar ocupacions o per evitar cops d'Estat al segle XX han funcionat molt bé quan el govern legítim i la població s'han aliat per fer front a aquella situació, que ara no hi entraré.

De forma improvisada sempre a majoria dels casos s'han ensortit, algun cas al cap d'un temps ha fracassat. Perquè era de forma improvisada. Ell diu que passaria si qualsevol societat s'organitza i es prepara com a societat i/o el govern legítim per preparar bé aquestes coses. Sigui tant en la resistència quan tu ja estàs ocupat o has rebut un cop d'Estat sigui en el cas d'un país independent per muntar una defensa, que la seva força principal és la dissuasió. O sigui, els francesos van

inventar el "totes direccions" poder tenir "la force de frappe" labomba atòmica ells sols perquè deien que així dissuadieren a qualsevol atac. Corea del Nord està fent això, està dissuadint a base de tenir la bomba atòmica i els altres diuen potswr que els hi fem cas, no? Quina força de disuació no tindria un país, això no existeix, eh! Això és el que ell plantejava l'any 90 i ho tenim com a repte. Un país que guanya la independència amb la força no violenta de la gent te dues opcions: 1) o ve manté aquesta gent de forma intel·ligentment organitzada avisant que qualsevol que vulgui una ocupació no podrà aconseguir res perquè aplicarem la no cooperació i la desobediència i això... tu ocupes un lloc per treure'n profit. Ara explicaré un cas paradigmàtic. Si resulta que no pots treure profit per que la gent no col·laborarà de determinat profit perquè et serveix ocupar aquell lloc, no? Per tant aquí tenim un repte, el de repensar un sistema de defensa i de seguretat civil i no violenta que ens permeti posar uns fonaments millors i tenir un discurs alternatiu perquè sinó en tens el buit sempre s'omple de lo d'abans. Quan tu no tens una cosa nova s'omple de lo d'abans. Lo d'abans és fàcil perquè té toooots els marchands d'armament i tots els militaristes preparats a ocupar el forat. Hem de construir això, és un repte comú no només estar en contra d'accedir a les primeres opcions sinó construir la última.

JORDI (58:08): Jo voldria apuntar que qui es beneficia economicament de la destrucció en els conflictes bèlics són les mateixes persones, empreses, estats... que es beneficien després economicament en la reconstrucció d'aquests Estat. I això també està més que estudiat. Després, es molt important el que planteja el Martí i tenim el treball que hi va participar gent molt significativa i entitats que es construir un Estat segur i en pau en el Seminari Estrat de Pau. Es importantíssim perquè en aquest document planteja preguntes concretes i respostes concretes. El que és clar es que des del moviment antimilitarista i des del moviment la capampanya "Desmilitaritzem l'educació" no es planteja que en el cas d'una hipotètica futura república es fotocopien estructures anacròniques del que és un Estat. Sinó que tenim l'oportunitat de repensar com volem repensar i pensar com volem aquesta nova República. Per tant, un nou estat de anem a fer un nou exèrcit, un sistema econòmic copiat... No! Tenim l'ocasió de canviar les coses. Aquest document dona molts elements, com es pot arontar una política de seguretat en el segle XXI veient el context mundial i com ho podem sol·lucionar. Hi ha reptes i qüestions que cal plantejar, no?! I que no passen en cap cas per la creació d'un exèrcit. Hi ha protecció civil, ajuda humanitaria en situació de conflicte bèlic que ja s'està fent en molts casos i que probablement s'hauria d'optar. I jo també voldria fer un esment a les qüestions del treball que s'està duent a terme en l'àmbit de l'educació des de la campanya desmilitaritzem del rebuig perquè les forces armades no tinguin stand en els salons educatius i de formació de lleure d'arreu del país. Per què? És clar no educa, no forma, el que fa és reclutar. I a més a més això també ve avalat pel parlament que va aprovar le 2016 la moció 55/11 sobre la desmilitarització de Catalunya. Fa més d'un mes vam poder veure maniobres militars a la serra de collserola al costat d'una escola Pública, l'escola dels Xiprers. I el costa del museu públic vila joana. Tot això es el que cal denunciar i treballar perquè es pugui anar erradicant. Però la construcció d'alternatives és importantíssima. Es importantíssim i tenim entitat, persones i moviments que estan posant bases de reflexió. En aquest document hi ha preguntes concretes i propostes concretes i tangibles que poden anar fent canviar la mirada de molta gent pel que fa alternatives en la defensa, en la construcció d'una nova república.